

Elekes Ferenc

**IMÁDKOZÓ
SÁSKA**

2012

Elekes Ferenc

Imádkozó sáska

(Publicisztikai írások)

2012

*Szerkesztette: Cseke Gábor
A fedőlapon Varga Béla fotója*

Tartalom:

Az eltátódott száj
Mese az álmos macskáról
Erőművek a főtéren
Elképzelt zongora
Kényes gondolatok az illatos szappanról
Anyagi vonzat
Imádkozó sáska
Mire lehet menni?
Szakember a dugóban
Szplendid
Mire való a boldogság?
Hogy lássa meg a szívemet
Ahogy mondani szoktam
A te rossz fiadért
A macska nyoma
Kábelkocsma
Felhős ablak
Zaklatott idő
Manikűr
Milyen nevet hordozzon az ember?
Lehulló levél
A Globál család
Zajlás
Mint egy múmia
Emlékszel még Afrikára?
Tíz köbméter
Mint az a gyermek, a belga
Könnyekért nem hajolunk le
Két piros alma

Utolsó szerelem
Kié itt a dér?
Csikkcsere
Az állatkert látogatói
Mainstream
A költő fia
Alkotó erő
Elveszni a részletekben
Pirula
Eper
Sifitelős telefon
Hatsech
SMS
A rendszer bukása
Három humán erőforrás
Sárgán villognak a lámpák
Uniós tyúkketrec
Frisco
Presztízs
Most pedig szépen meg leszel mondva
A mézes kiskanál esete
Decibel
A világ egy Pobeda karóra
A köménymagos leves paraméterei
Kebáb Máré
A szerzőről

Az eltátódott száj

Gondoltam, leülök a billentyűk elé, de az asztalig sem értem el. Úgy földhöz vágott egy bennem s velem nőtt betegségem, mintha ő legalább húsz évvel fiatalabb lenne, mint én. Erős, izmos betegség. Meg kell adni.

Jártam már így. A bennem s velem nőtt, tőlem idegen fölfogású, más észjárású, másképpen viselkedő, sokszor kegyetlen mozdulatú, elvakult szellemek előjöttek valahonnan, s nekem szöktek, hogy én mit keresek itt, ezen a földön, amikor ez a föld az övék, nem az enyém.

Hiába magyaráztam, hogy ők is hozzám tartoznak, mert bennem, s velem nőttek föl. Úgy tettek, mintha én nőttem volna ki belőlük, akár fa törzsén a vékony ág. Még azt sem ismerték el, hogy együvé tartozunk. Azt pláne nem, hogy bennem lettek volna egy percre, vagy órára legalább. Hálátlan, ronda társaság. Azt is meg kell adni.

Jártam már így.

Furcsa egy tákolmány az ember.

Még az ádámcsutkája sem áll jól. Már akinek van. És mennyi fölösleges alkatrész van belerakva!

A továbbiakban arról lesz szó, hogy miért szeretem James Joyce könyveit, hány fehér nadrágom van, mit mondott nekem Pista, a karácsonyfalvi cigány, mekkorát hazudjon az ember, ha muszáj, lesz-e még jó világ.

Csupa semmiség, kár ilyesmivel tölteni az időt.

Aki nem szereti a laza összefüggéseket, olvashat mást.

Joyce.

Fölveszem az Ulysseszt. Mert az én könyvtáram ott van a földön, a kitaposott cipők, voltmérők, zseblámpák, régen nem működő rádiók, fényképezőgépek között, ahol csak én tudok eligazodni.

Kinyitom a könyvet. Akárhol nyitom ki, van ott egy jó mondat. Most például ez:

„Maguk a holtak is szeretnének, legalábbis ami a férfiakat illeti, valami marha viccet hallani, vagy az asszonyok tudni hogy mi a divat.”

Holtak. Hogy mit szeretnének hallani a holtak. Legalábbis ami a férfiakat illeti...

Számomra mostanában roppant kényes téma a halál. Azonnal be is csukom a könyvet, kimegyek, leülök a meggyfa alá, s nézem a szomszéd fenyőfáján tollászkodó varjakat. Közben arra gondolok, csakugyan, érdemes-e meghalni ennyire jelentéktelenül, mint ahogyan eleddig éltem? Nem lenne jobb érzés úgy halni meg, mint valami nagy ember? Mint például ez a Joyce? Akinek annyi jó mondata van?

És vajon, él-e a földön valaki, akit nem érdekel az emberi nagyság? Tegnap, a kábelkocsmából kijőve, kértem a barátomtól, te, emlékszel még az öreg Prikler néniére? Azt mondja, neki ez hirtelen nem ugrik be. Mondom, kár. Mert te pont úgy nézel ki, mint a jó Mikszáth. Az ő Prikler nénijéről beszélek. *„A néni szerint a temetés minősége a legbiztosabb mértéke az emberi nagyságnak. Ki mennyit ér el életében, ekkor és ebben tudódik ki leginkább, s volt valami igaza a jó Prikler néninek.”*

Valahogy így írta Mikszáth.

Nem folytattam. Ha nem ugrik be, akkor nem ugrik be.

Mentünk tovább hallgatagon, s elgondoltam, hogy néznék ki ebben a fehér nadrágban, ha most itt, helyben felfordulnék? Egyáltalán hogy veszi ki magát, ha valaki fehér nadrágban hal meg? A fehér nadrág mindenképpen összekoszolódik... Márpedig nekem majdnem csak fehér nadrágjaim vannak.

Fehér nadrág...

Évekkel ezelőtt kint voltam az ócskapiacon. Mindig veszek ott valamit, órába elemet, árván maradt makkaszt, föl sem tudnám sorolni, még mit.

Megszólít egy vékony, kalapos, ismerős cigány, hogy adjak neki egy cigarettát. És tüzet is. Adtam. Aztán azt mondja bizalmasan: nem vigyázna erre a nagy rakás eladó gúnyára, amíg a Maros partján lévő bokrokban könnyíték magamon? Mert tudja meg, még magyarok is lopnak...

Vigyáztam a rakás eladó gúnyára, nem lopott senki semmit. Jött Pista, a kalapos cigány, s a kezembe nyomott egy fehér nadrágot. Kértem, mennyi. Azt mondja, semmi. Tél van, ki vesz ilyenkor

fehér nadrágot? Tegye el, majd nyáron jó lesz magának. Valódi farmer. Nézze meg, mi van a fenekére nagy betűkkel fölírva! Nézem: *Just use it! John F. Gee Jeans Wear, Ingenious Original quality.*

Ennél a pontnál egy Joyce megállana. És írna egy vastag könyvet John F. Gee életéről, házasságairól, válásairól és temetéséről. Ilyen egy Joyce! Ilyen az írói nagyság! Az ilyen írónak beugrik minden: ismeretlen emberek születése, gyermekkora, szerelmei, egész élete.

Az ilyen író könnyen ír. Gondolom én. Azért tud annyi vastag könyvet megírni. Vagy ki tudná megmondani, miért?

De hát én is könnyen írok! – csapok a homlokomra, mintha szúnyog szállott volna oda. Hányszor határoztam el, megírok egy jó könyvet, amíg a feleségem hazajő a piaci bevásárlásból, azzal a műanyag szatyorral!

Mert mi kell egy jó könyvhöz? Jó cím. És alája jönnek sorba a sorok... Azzal kész.

De ebből a könyvből nem lett semmi. Talán azért nem, mert gyöngé volt a piac, s a feleségem mindig hamarabb érkezett, mint gondoltam.

Nem baj, hátha eljő még olyan nap is, amikor gazdagabb lesz a piac!

Ezért akkor most maradjunk még a fehér nadrágoknál.

Éveken át minden vasárnap kimentem az ócskapiacra. Ez a Pista, a kalapos cigány mindig kért tőlem egy cigarettát. Amikor nem kellett könnyítene magán a bokrokban, olyankor is kezembe nyomott egy fehér nadrágot. Kérdeztem, mennyi, azt mondta, semmi. Majd jó lesz magának. Különben is, ebben a mostani sötét világban képzelenség eladni annyi fehér nadrágot, mint amennyit ő ide kihozott.

Egyszer megsokallta a feleségem a fehér nadrágjaimat. Főleg azért sokallta meg, mert vagy kicsik voltak, vagy pedig nagyok. A kicsikből lábtörliót csinált, betakartunk velük valami betakarnivalót, a nagyokból, a szebbekből bevétetett Erzsikével, aki szeretett varrni és sokáig elidőzni ott, ahol éppen vendégeskedett.

Szóval, kevés olyan fehér nadrágot kaptam a kalapos cigánytól, mely úgy nézett ki, mintha reám szabták volna.

Egyszer váratlanul azt javasolta a feleségem, vehetnék már sötét nadrágot is. Bármikor beüthet a családba egy temetés. Ha nem vettem volna észre, nekem sötét nadrágom nincs. Talán csak egy. Az is már rég kiment a divatból.

Váratlan temetés még nem ütött be. Csak egyszer. Amikor a pap szerint apám is leszállt az élet vonatáról.

Egyszer, amikor még nem volt leszállva, egy temetés után így szóltam apámhoz: észrevette-é, voltak idegen, megsárgult bajuszú, repedezett körmű emberek a temetőben, akik a pap áhítatos beszéde közben kissé elfordulva, de pökdöstek, mások dohányt csavartak recsegő, régi újságpapírba. Ezek miféle népek lehettek?

Azt válaszolta, bizonyára olyan emberek lehettek, mint amilyenek mi vagyunk. Az emberek megpróbálnak különbözni egymástól, de ha jól megnéznők őket, azt tapasztalnók, mind egyformák. Még a papi emberek is azok. Nem vetted észre, hogy a mi papunk temetési beszédei is mind egyformák? Minden sírhantnál azt mondja, szegény testvérünk leszállt az élet vonatáról. Ez a sorsunk, ez a végzetünk. Mi azért csak imádkozunk. Mert ez az élők dolga, ameddig élnek.

És mondta még apám, hogy ő többé temetésre nem jár. Csak akkor megy, amikor vizik. Így is történt. Egy napon ő is leszállt az élet vonatáról...

Na, igen, a fehér nadrágok!

Sétálok a főtéren, puha léptekkel, ráérősen, mint akinek elő van írva a séta.

Jön a barátom, vékony, lerobbant ember, de jószívű, okos. Régebben sakkoztunk ketten, főleg vasárnaponként, amikor más, tisztességesebb népek templomok hűvös falai közé siettek, mi pedig disznó vicceken röhögtünk, míg tovább löktünk egy-egy futót.

Már rég nem sakkozunk. Belőle bokorlakó lett a sok pálinka miatt, belőlem pedig kinyisszentették az utolsó reményt, hogy megérek még egy-két tavaszt.

Jön a barátom, nem is köszön, hogy szia, hanem már messziről nekem szögezi a kérdést, na, most légy okos! Mondd meg, hány nap, vagy hét múlva bukik meg a kapitalizmus. Mert hogy bukóban van, az már bizonyos.

Rendben van, ha megbukik, akkor megbukik, feleltem, s mint akit ez az egész nagyon nem érdekel, közömbösen odatettem ezt is: még nem bukott meg, a kérdés csak az, hogy lesz-e még jó világ...

Jó világ?

Soha az életben!

Mondom, te, milyen fölényes vagy a bizonyosságodban! Nem buggyantál meg, amióta nem láttalak? Nem is csodálkozom, ha megbuggyantál volna, mert ugye, a bokorlakást is be kell rendezni.

Én már többször megjártam a lakás berendezésével. Fárasztó, idegtépő munka. Mindennel csak a baj van.

Most például ki kell, hogy kérjem az egész család véleményét, hová tegyem a fogast, s az a fogas milyen színű legyen. Hogy találjon a padlócsempe színéhez, a parkettához, a lampionokhoz, a kilincshez és a szomszédék kutyájának bundájához is. Még szerencse, annak a bokornak a színéhez nem kell találnia, amelyben te laksz, mert annak a te bokrodnak még a színét sem láttam. Nem is tudom, milyen a te otthonod.

És kérdem, hát abból a bokorból nem lehet kivenni, mikor, mely napon, vagy héten bukik meg a kapitalizmus?

Azt mondja, kivenni ki lehet, már jól ismeri ezt a rendszert is, de semmi nem eléggé tiszta. Pont a kapitalizmus karolta őt fel, s vezette gyöngéd mozdulattal abba a bokorba, biztatva, tessék, tessék.

A szocializmus pedig kiállhatatlan természetű volt. Zsémbes és rút, ki nem állhatta a szabadságot, még azt sem engedte meg az embernek, hogy bokorban lakják, ha kedve szottyant valakinek a bokorban való lakáshoz.

Mondom, nagyon csodálkozom, hogy abban a bokorban fölényességet is föl lehet szedni, nem csak bolhát és bojtortjánt! Kérdi, miféle fölényességről beszélek. Mondom, arról a fölényességről, ahogyan te pillanatok alatt el tudsz intézni egy egész társadalmi rendszert. Azt mondtad, éppen most bukik meg a kapitalizmus. És hogy ez már bizonyos...

Ó, a bojtortján! Hogy ragaszkodik az emberhez a bojtortján! A kutyánál is jobban! Nincs olyan teremtmény, mely jobban ragaszkodna! Nálatok megterem a bojtortján?

Mondom, lehet, hogy megterem, de nem szeretem a bojtortját, beszélni sem akarok róla.

Énnekem olyan különös, bolond természetem van, fölkelek négykor, ha nagyon nem fáj a fejem, járok le, fel és előadást tartok a falaknak. Arról, hogy milyen egy szép függöny. Vagy arról, hogy milyen egy szép asztal, régi óra, érvényes-e a hosszú nyakú tyúk formájára az arany metszés szabálya, van-e szüksége száz lábra a száz lábúnak. Teljességgel mindegy, hogy miről. Csak előadás legyen. Énnekem ilyen különös, bolond természetem van. De arra nem vagyok hajlandó, hogy társadalmi berendezkedések helyességéről vagy hosszúságáról társalogjak bárkivel is. Mert az már politika. És én nem szeretem a politikát. Akik szeretik a politikát, sötét ruhákban járnak, akár csak te, s akármennyire próbálnak leereszkedni

hozzánk, kijön belőlük a fölényesség. Mint ahogyan most belőled is kijött.

Azt mondja ez a vékony, lerobbant, de jószívű, okos ember, éppen fordítva van. Mert nem ő fölényes, hanem én. Aki állandóan fehér nadrágban járok. És miért járok én állandóan fehér nadrágban? Könnyű ezt kitalálni. Azért, mert nekem csak ez az egy nadrágom van! Ez a fehér.

Erre egyszerűen azt kellett volna válaszolnom, hogy azért. Mert nekem csak ez az egy nadrágom van. Ez a fehér. Ehelyett azt mondtam, tudd meg, énnekem legalább száz fehér nadrágom van! Ez persze, hazugság lett volna. Mert nekem a valóság szerint nincs több harmincnál.

Száz fehér nadrág? – sóhajtott föl a barátom, s az egész ember olyan lett, mint egy eltátódott száj.

Mese az álmos macskáról

A háború istene egy napon nem ment csatába, mert harci sisakjába fészket rakott egy galamb.

Mondja egy régi legenda.

De azt nem mondja a legenda, hogy a háború istene mit cselekedett másnap. Ment-e csatába, vagy nem ment. Mert ha hódító szándékkal háborúzott, akkor egy napi csatározással többet kellett harcolnia másnap, amennyiben komolyan vette terveit. Ha honát védte, akkor egy napi megvédeni valója elmaradt, amennyiben az ellenség hagyott még valamit az országából.

Háborúban nagy idő egy nap. Sokat lehet nyerni, sokat lehet veszíteni. De egy nap háború idején is csak egy nap. Semmivel sem több, semmivel sem kevesebb. Épp ezért, azt máris kimondhatjuk, hogy a háború istene a galambfészek miatt csupán egyetlen napot vesztett. Többet nem.

Mennyivel többet vesztett szegény Sáriné, Istenem, mennyivel többet! Minden nap elvesztegetett az életéből legalább egy órát. Az álmos macskája miatt! Meg sem moccan az ágya szélén ülve, ha egyszer elaludt mellette a macska, nehogy az álom kiszökjék a szeméből. Mert a macska álma is szép lehet, ha nyugodtan alszik. Semmi sem lehet csodálatosabb a világon, mint egy gyönyörű álom. Még szerencse, hogy az idején kívül ennek a szegény Sárinének nem volt az égvilágon semmije. Amije mégis volt, azt egyik kezén meg tudta számlálni. Időnként számba is vette a vagyonát. Vaságy, kályha, szék, néhány hasáb tűzifa. És az örökké álmos macska.

Sáriné ezt az örökké álmos macskát nem adta volna semmiért. Se aranyból való ágyért, se ezüstből való kályháért, se királyhoz illő trónért. És ha a néhány hasáb tűzifa gyémántból lett volna? Azért se. A nyakamat teszem rá, ha adta volna. Mert én jól ismertem ezt a szegény Sárinét.

Egyszer meg is kérdeztem tőle, mit szeret oly nagyon ezen az örökké álmos, lusta macskán, Sáriné? Ő erre azt felelte, igaz, hogy örökké álmos a macskája, de nem lusta. Inkább nyugodt és

békességes. Nagyokat alszik, mert tiszta a lelkiismerete. Ettől van, hogy az ő macskája jól tud aludni. Olyan nincs, hogy az ő macskáját álmatlanság gyötörné, mint amiképpen sok embert az álmatlanság kínozza mindenfelé ezen a földön. Olyan nincs. Mondta Sáriné.

Persze, énnekem makacs, kiállhatatlan természetem van, ezért föl tettem neki egy kellemetlen kérdést. Azt kérdeztem, na de éhezés dolgában hogy tetszik állani, Sáriné? Mert fogadni mernék, ebben a házban a kolbászt nem eszi meg a penész, s ha jól látom, itt még kamra sincs!

Jól látod, fiam, mondta Sáriné. Kamra, az nincs. De azt látod-e, mit művelnek a tehetős népek, akiknek tömve a kamrájuk kolbásszal és szalonnával, kérdezte Sáriné. Mondtam, látom Sáriné. A földjeiket művelik a tehetős népek. Azért lettek tehetősek. Amikor pedig éppen nem művelik, olyankor esznek. Örökké zsírtól fényes mind a tíz ujjuk. Mutassa az ujjait, Sáriné! Ugye, nem mutatja? Jól is teszi, Sáriné! Csak éppen meg ne sértődjék, hogy nem csak az örökké álmos macskájában, de még a maga ujjában is hibát találok.

Sáriné erre azt mondta: az egyik ujjamat azért fölemelném, ha megsértődnék. Hogy megmutassam neked, merre van az ajtó. De nem emelem föl. Nem sértődöm meg semmiért. De te tudod-e azt, hogy gazdagnak sem érdemes lenni? Kérdezte tőlem Sáriné. Mondtam, én azt nem tudhatom, mert még nem voltam gazdag. De mégis, miből gondolja, hogy a gazdag embernek sem jó az élete? Abból gondolom, hogy látom, mondta Sáriné. És elmesélte, hogy él az ő gazdag szomszédja.

Egész nap perlekedik. Hol egy határkő elmozdítása, hol pedig a sok kolbász és szalonna miatt. Hogy penészedik a kolbász a kamrában, a szalonna avasodik. És hogy neki fáj a gyomra, sem kolbászt, sem szalonnát nem ehet. És fáj a feje. A sok gondtól és törődéstől. És aludni sem tud soha nyugodtan. Félt a tolvajoktól. Egész éjjel lesi a kerítést, mikor mászik föl reá egy tolvaj.

Nehogy azt magyarázza nekem Sáriné, hogy a szegénynek jobb az élete, mint a gazdagnak, mondtam fölemelt hangon, szinte kacagva.

Én nem azt magyarázom neked, hogy jó dolga van a szegénynek. Csak azt mondom, jobb nyugodtságban élni, mint háborúságban. Te pedig ne emeld föl a hangod, mert úgy vettem észre, elaludt a macskám. Nem szeretném, hogy a te kacagásod miatt kiszökjön az álom a szeméből.

Mondta Sáriné.

Ennek a mesének nincs vége. Hogy is lenne vége egy mesének, amelyben szegénységről és gazdagságról, háborúságról és nyugalomról van szó?

Erőművek a főtéren

Azt kérdi az utcai sorsjegyárus, követem-e, mi történik most Japánban. Mondom, követem. Mindenki azt követi. Láttá-e, hogy locsolják ott az erőműveket? Mondom, láttam. Mindenki azt nézi a tévében. Tudja-e, hogy csak néhány nap és mi is locsoljuk az erőműveinket? Mondom, erről nem hallottam. Akkor nézzen szét a főtéren! Ezek a sétáló leányok mind egy szálig erőművek. Éppen csak nem robbannak föl a feszültségtől. Mert ugye, tavasz van. De mi meglocsoljuk őket, ha eljő a húsvét. Szokás szerint.

Mondom, nem szép magától, hogy a japánok szomorú sorsával viccelődik. Megtörténhet, csak fölkap a szél egy kis atomport, egy kósza felhő elhozza fölnk, s mi nézhetjük magunkat. Ha egyáltalán látjuk még egymást a könnyeinktől.

Én nem viccelődöm, mondja az emberem. De ha így gondolkozik, magából boldog ember nem lesz soha ebben az életben! Tudja, milyen a világ? Mondom, valami keveset mindenki tud a világról.

A világ olyan, hogy egyik helyen halnak, a másik helyen születnek a népek. Így volt mindig. Egyik helyen szenvedtek, másik helyen dorbézoltak. Jár maga bárokba?

Mondom, bárokba én már rég nem járok.

Kár! Mert ha járna, láthatná, ülnek az emberek a drága italok mellett, s nézik a tévében, hogy lövik szét valahol a házakat, hordják a sebesülteket. És ott vannak az összeomlott városok, a zokogó emberek. Ami messze van, az messze van. Tudja mi a helyzet a szenvedéssel? Az a helyzet, ami a világgal. Megmondta a költő, egész világ nem a mi birtokunk. A szenvedésből is csak annyi a miénk, amennyi reánk van kimérve.

Lehet, hogy van ebben igazság, de mitévő legyen a magamfajta, gyarló, egyszerű ember, akiben van még együttérzés?

Dorbézojjon, mulasson, élje világát, amíg lehet. Én például imádom a kicsapongó életet. Ha lejár a munkaidőm, azonnal indulok és kicsapongok, akár van a világban földrengés, háború, akár nincs. Maga szereti a kicsapongó életet?

Szeretem. Most is épp kicsapongok. Ahelyett, hogy egy szép fürdőhelyen áztatnám a fájó csontjaimat, járom az utat, magát hallgatom, ráadásul cigarettázom. Az én koromban kell-e az embernek ennél nagyobb kicsapongás? Énnekem már az is kicsapongás, ha átmegyek az utca egyik oldaláról a másikra. Vagy az is, ha nem fekszem le a tyúkokkal, hanem ehelyett a földrengéseket, háborúkat nézem a tévében. Éjfél felé. Mert azért az emberben kell, hogy legyen egy csöpp együttérzés azokkal, akik bajba jutottak. Nem gondolja?

Gondolni gondolom, de szerintem maga van a legnagyobb bajban! Még észre sem veszi a főtéri erőműveinket! Van fogalma, mekkora feszültség van a mi erőműveinkben? Csak figyelje meg, ezek a leányok mekkorákat tudnak kacagni valami semmiségen! Szerintem pont úgy tele vannak sugárzással is, mint azok a japán erőművek, amiket locsolni kell. Maga attól fél, hogy fölkap a szél egy kis atomport, egy kósza felhő elhozza fölénk, s mi nézhetjük magunkat. Maga már most nézheti magát, ha csak azt figyeli, mi van valahol messze, de azt nem látja, ami itt történik, a közelében. Valahol messze sírnak a népek. Körülöttünk meg éppen kacagnak. Lehetne fordítva is. Mindegy. Így kerek a világ. Olyan, akár egy hordó. Ezt pedig sírások és kacagások, mint erős abroncsok tartják össze.

Elképzelt zongora

A mi iskolánkban lehetett pofázni. Valamikor rég, egy napon bejött a tanító, a hóna alatt volt egy hegedű, s azt mondta, gyerekek, ezen az órán a hegedűről fogunk tanulni. A hátsó padban megszólalt Csutak, és azt mondta, nem is hittem volna, hogy a tanítóbácsinak ilyen szép hegedűje van.

Szép, mondta a tanító.

És lehet, hogy jó is, mondta Csutak.

Nemhogy lehet, hanem jó is, mondta a tanító.

Tetszik tudni, hogy én ismerem a hegedű húrjainak elnevezését? mondta Csutak.

Na, halljuk, akkor sorold fel, mondta a tanító.

É, Á, D, G. Nagyapám tanított reá, azt mondta, így jegyezzem meg: Éva, Ádám, Doktor, Gergely. Soha sem felejttem el, mondta Csutak.

Ha olyan okos vagy, azt mondd meg, tudod-e, mi az a rezonancia? kérdezte a tanító.

Azt az egyet nem tudom, mondta Csutak.

Na, ha nem tudod, akkor most nem a hegedűről, hanem a rezonanciáról fogunk beszélni. Mondta a tanító.

Az jó lesz, jegyezte meg az első padból egy leányka.

Mert a mi iskolánkban lehetett pofázni.

Láttatok már zongorát? kérdezte a tanító.

Láttunk! Filmeken láttunk. Le is tudnám rajzolni, mondta a szőke hajú Dömötör.

Milyen kár, hogy a valóságban mi soha nem láttunk zongorát! Mert a mi falunkban egy sincs. Tetszik tudni, ezekben a kicsiny falvakban a házakat nem jól méretezték. Nincsen olyan ház, ahol elférne egy zongora. Csak citera fér el a mi házaikban, esetleg hegedű, szájharmonika, ilyesmi, monda a mindennel elégedetlen Dezső.

Mert a mi iskolánkban lehetett pofázni.

A tanító fölírta a táblára, hogy rezonancia. És azt mondta, most pedig képzeljétek el két zongorát!

Egy nem lenne elég? kérdezte Csutak.

Nem. Egy zongora nem elég ahhoz, hogy elmagyarázzam nektek, mi az a rezonancia. Mondta a tanító.

Kár, hogy nem elég. Mert egy zongorát még el lehet képzelni, de kettőt nehezen, mondta Dömötör.

Mert a mi iskolánkban lehetett pofázni.

Képzeljétek el, az egyik zongora ott van a hátsó sarokban. A másik zongora pedig itt, az első sarokban. Ahol én állok. Most pedig leütök egy billentyűt azon a zongorán, amely itt van mellettem. Ahogy megszólal, lefogom a rezgő húrt, hogy ne szóljon. Ekkor pedig azt tapasztaljuk, hogy a hátsó zongorán rezeg egy húr. De csak egy. Ugyanaz a húr, amit az elsőn leütöttem. Ez a rezonancia, mondta a tanító.

Mitől rezegne az a húr, ha nem ér hozzá senki a hátsó zongorához? Én azt bajosan hiszem, mondta Dömötör.

Mert a mi iskolánkban lehetett pofázni.

Attól rezeg, hogy a levegő átadja a hang hullámait egyik zongoráról a másikra. De csak arra a húrra adja át, amelynek hosszúsága és vastagsága pontosan akkora, mint az, amit az egyikén előzőleg leütöttünk. Mondta a tanító.

És ha én a tenyeremmel most jól oldalba csapnám a hátsó zongorát, akkor a húrok nem rezegnének rajta? Kérdezte Csutak.

Mert a mi iskolánkban lehetett pofázni.

Rezegni rezegnének, de az nem rezonancia lenne, hanem barbár cselekedet. Arról volt szó, hogy a hátsó zongorához nem ér hozzá senki, nem csapkodja, mégis megszólal rajta egy húr. Mert átveszi a rezgést. Ilyen a természet törvénye. Benne van a fizikában.

Emelkedett szellemű emberek megfigyelték, hogy ez a jelenség ott van a társadalomban is. Például a szegény ember nyomorúságát lelkileg átveszik a szegények, a gazdagok pedig nem. Mondta a tanító.

Az lehet, hogy a szegény ember nyomorúságát lelkileg átveszik a szegények, de mit ér véle, ha nem tudnak rajta segíteni, nincs hozzá tehetségük? Kérdezte Dezső.

Mert a mi iskolánkban lehetett pofázni.

Tetszik látni, ahhoz, hogy megértsük, mi az a rezonancia, nincs is szükség elképzelt zongorára. Sem egyre, sem pedig kettőre. Csak emelkedett szellemre van szükség. Nagy házakra sincs semmi

szükség. És ha nincs, akkor a mi apró házainkat mégis jól méretezték. Szerintem az emelkedett szellem kicsi helyen is elfér. Mondta Csutak.

Mert a mi iskolánkban lehetett pofázni.

Kényes gondolatok az illatos szappanról

A sebészdoktor megtapogatta a mellemet, bordáimat. Pont úgy, mint amikor a vasárnapi húslevest tervező háziasszony szombat este megnyomkodja a levágásra kiszemelt kakast, lám, lesz-e belőle valami. És azt mondta a sebészdoktor, maga immár jól meg van tapogatva. Mit vár tőlem? Hogy mondjam meg, pontosan mikor, mely napon fejlődik ki a maga mellén az a csomó? És hogy abba belehal, vagy nem hal bele? Hát tudja meg, hogy mindenbe bele lehet halni. Ha nem ebbe a csomóba, akkor egy másik csomóba. Csak jönnek az apró fájások, jönnek a nagyobb bajok és szépen összeadódnak. Amikor minden összeadódik, vagy belehal az ember, vagy nem hal bele. Ennyi az orvosi filozófia.

Doktor úr, hogy nézek én ki most, a tapogatás után így, összeadva, kérdeztem, miközben a kijárat ajtó rézkilincset szorongattam.

Minden attól függ, érzi-e, hogy lenne még valami elmondanivalója a világról, vagy nem érzi. Például arról a rézkilincsről, amit már percek óta szorongat. Hogy egyebet ne mondjak. Mert ha van, akkor még élhet egy ideig így, összeadva. Mondta a sebészorvos.

Doktor úr, a rézkilincsről sok elmondanivalóm van. De nem pont erről a rézkilincsről, hanem a régiekről. Mert egy író barátom szerint az új rézkilincsekből kispórolták a rezet. Egészen laza, tág összefüggésben pedig sok elmondanivalóm lenne a rézkilincsekről. Főleg a régiekről, amint már említettem, mert az újakban a réznek bottal üthetik a nyomát.

Ugye, el tudja képzelni, kik tapogatták például a régi szállodák rézkilincseit? Mert az biztos, hogy nem olyanok, mint én. Urak, doktor úr, urak! Ők tapogatták. Választékos modorú férfiak, akik kiszállván a fiákerből, kesztyűs kézzel nyomták le a rézkilincset. Fehér volt kezükön a kesztyű. És fekete volt fejükön a cylinder, és megcsillant mellükön az aranyból való óralánc. Mielőtt lenyomták volna a rézkilincset, a sétapálcát áttették egyik kezükből a másikba. És tudja, miből volt annak a sétapálcának a fogantyúja? Ezüstből. Színezüstből! Kígyó, vagy valami furcsa állat formáját lehetett kivenni azon a

fogantyún, olykor szőlőinda, falevél, teknősbéka. Szóval az a sétatálcá meg volt csinálva!

És a nők, az úri leányok? kérdezte a sebészorvos.

A nők, az úri leányok pedig virágos kalapot viseltek, szattyánbőr kesztyűt hordtak keskeny, hosszú kezecskéiken, csak épp megérintették a rézkilincset. Hogy legyen megérintve. Mások nyitották ki nekik az ajtót. Ezek az úri leányok szerintem rózsaszínű pirulákat rejtegettek a retiküljük mélyén, migrén ellen, vagy valamilyen más eshetőségre. Persze, a retikülök fonott, ezüst-lánckarikákból voltak, piciny csattal működtek, amelynek végén igazgyöngy fehérlett, mellette lepkeszárny, szírom, vadvirág-dísz villant, az éppen érvényes divat szerint.

Most tessék elképzelni, ahogy a márvány lépcsőkön fölmegegy egy úri leány! Felhők gomolyognak utána, illatfelhők. De ezek az illatok virágokból voltak kivéve, nem ismerték a kémia benzolgyűrűjét. És a szállodai szobához érve egy pillanatra megállt az úri leány az ajtó előtt, mert a patefonból kiszivárgott a sláger, mely szerint ott fogsz majd sírni, ahol senki se lát.

Aztán a bársony-huzatú fotelben elővette a hosszú szárú vékony szipkát, a Trade Mark-jelzésű biztonsági svéd-gyufát, s az első füstkarika után így szólt az ódon-hangulatú, fontos férfiúhoz:

– Mondd, kedvesem, legközelebb melyik országot kívánod leigázni? És elviszel-e engem odáig, ahol már süvít az ágyúgolyó? Szeretném egyszer én is kipróbálni, milyen, amikor az ember füle mellett elsüvít egy ágyúgolyó...

Doktor úr, most egészen laza, tág összefüggésben a rézkilincsekről azt is elképzelem, hogy ezek az úri leányok oda sem figyeltek, legközelebb melyik országot kívánja leigázni a fontos férfiú. Csak hallgattak, néztek a semmibe, és kicsiny fejükben kényes gondolatok fordultak meg az illatos szappanról. Szóval, lenne még néhány elmesélnivalóm a rézkilincsekről. Hogy hirtelenjében mást ne mondjak.

Anyagi vonzat

Jön egy megfáradt csontú ember a szemközti tömbházból, azt mondja, ha jó alaposan meggondoljuk, tartozom neki egy inggel. Egy hófehérrel, amiből neki csak egy volt és soha nem lehet tudni, mikor van szüksége az embernek hófehér ingre. Tudja, egy tömbházban gyakran előfordul, hogy például beüt egy váratlan temetés. Mondom, a tömbházakban sok furcsa dolog előfordul. Például nekem is volt egy szomszédom, fogta magát, s egyik napról a másikra teljesen meghibbant.

– Az agyára? – kérdi a megfáradt csontú ember. Mondom, arra, pont az agyára. Ne tessék magára venni a meghibbanást, de hogy jön ahhoz, hogy én tartozom egy inggel? Egy hófehérrel? Magamra sem venném a más ingét, semmiféle értelemben...

– Hát nem magánál dolgoznak ezek az ácsok és kőművesek? – kérdi a megfáradt csontú ember. Mondom, de. Nálam dolgoznak. És úgy tetszik gondolni, hogy ezek az ácsok és kőművesek ellopták a maga hófehér ingét?

– Nem mondom, hogy ellopták, de ezek az ácsok és kőművesek olyan trágár szavakat használnak, hogy az embernek megáll az esze. És hangosan használják ezeket a trágár szavakat, lekiáltanak a háztetőről azokkal a trágár szavakkal. Ott álltam az ablakban, épp kezemben volt a hófehér ingem, amikor egy kicifrázott, ocsmány kifejezéstől valósággal megállt az eszem. És kikapta a szél a kezemből azt az inget. És most már nem lesz hófehér ingem, ha be talál ütni egy váratlan temetés. Ezért mondtam, ha jó alaposan meggondoljuk, tartozni tetszik nekem egy inggel. Mert a maga emberei kiabálták azokat a förtelmes kifejezéseket, amitől megállt az eszem.

Ezt a kis történetet elmondtam az ácsok és kőművesek vezetőjének. Fölhívtam a figyelmét, szóljon az embereinek, ne használjanak trágár kifejezéseket, mert minden áthallszik a szemközti tömbházba, ahol kényes népek laknak, s csak úgy röppennek ki az ablakon a hófehér ingek.

Az ácsok és kőművesek vezetője erre azt mondta, lehetetlen dolgokat egymástól ne követeljünk. És vegyem tudomásul, hogy mindennek oka a pénz. A trágár kifejezéseknek is.

– Mit gondol, miért használnak trágár kifejezéseket az én embe-
reim? A pénz miatt, uram, a pénz miatt! Mert pénzért kavarják a
cementet, azért mászkálnak a létrákon. Kell a pénz a családnak,
kell cigarettára, s a pálinkára is. Ha nem megy jól a munka, meg-
eresztenek egy cifra kifejezést, hogy érthetőbb legyen, amit
egymásnak mondani akarnak. Én például ki sem ejtem azt a szót,
hogy pénz. Mert ennél utálatosabb szó nem létezik, uram! Ha vala-
mire több pénz kellett, mint amennyi volt, magának sem mondtam
soha, hogy még adjon ennyi és ennyi pénzt. Azt mondtam, vegyük
meg, de ennek anyagi vonzata van. Érti a különbséget? Gondolom,
érti. Mármost az a helyzet, hogy ezek az ácsok és kőművesek nem
érik a különbséget. Benyúlnak a zsebükbe, s ha üres, nem az
anyagi vonzat jut eszükbe, hanem maga a pénz. Aztán előveszik
azokat a csúf kifejezéseket, amelyek miatt kirepült az ablakon a
hófehér ing. Tudja, mit mondok magának? Azt mondom, hogy
annak az ingnek is anyagi vonzata van. Mert helyette mást kell
venni. De ha még egyet lépünk, s szétnézünk a világban, azt látjuk,
hogy mindennek anyagi vonzata van. Azért temet a pap, tapsol a
politikus, tüntet a nép, azért árulják a retket, azért vannak a
háborúk is. Az anyagi vonzat miatt.

– Azért csak kell, hogy legyenek olyan dolgok is a világon, amelyek
nélkülöznek az anyagi vonzatot – jegyeztem meg tétova kételkedéssel.

– Tessék mondani egyet! – csillant meg a szeme az ácsok és kőmű-
vesek vezetőjének.

– Mondok. A tiszta szerelem.

– Van itt nálam egy kőműves. Tessék megkérdezni tőle, hogy járt a
tiszta szerelemmel. Elvett egy lányt tiszta szerelemből. A lány
esküdött, hogy ő is tiszta szerelemmel szereti őt. A kőműves épített
szép, nagy házat, hogy elférjen benne a tiszta szerelem is. És
elküldte a lányt egy hétre nyaralni, mert megérdemelte. Két hét
múlva telefonált a lány, hogy nem jön vissza többé, mert hirtelen
beleszeretett egy gazdag, olasz férfiúba. A szép, új ház ott áll
üresen. Ez a kőműves most nálam keveri a maltert és időnként
trágár kifejezéseket enged a levegőbe. Elege van a tiszta szerelem-
ből. Most szóljak rá, hogy kerülje az ocsmány szavakat? Lehetetlen
dolgokat egymástól ne követeljünk. Mert ilyen az anyagi vonzat. És
tessék hagyni, hadd röpjöljenek azok a hófehér ingek...

Imádkozó sáska

Gondoltam, elmegyek néhány hétre a Francia Riviérára. Finom ott a homok, apró a kavics, elterülök szépen, s nézem a kék eget. Aztán lemondtam erről. Túl közel van a Földközi-tenger, ha elmegy hazulról a magamfajta ember, legalább menjen jó messzire. Mondjuk, Malibu partjaira. Ott is finom a homok, apró a kavics, ott terülök el szépen, s nézem a kék eget.

Hogy jól átgondoljam, mit vigyek magammal az útra, kimentem sétálni a térre.

A színház előtti téren talákoztam egy furcsa kinézetű emberrel, aki hosszú vízmértéket tartott a kezében és nézte a kék eget.

Szeretek furcsa kinézetű emberekkel beszélgetni, odaléptem hozzá, s megkérdeztem tőle, mondja, maga véletlenül nem ács, vagy kőműves?

– Az vagyok, ács és kőműves, mondta a furcsa kinézetű ember. Mondom, nekem most pontosan ácsra és kőművesre lenne szükségem, mielőtt elmennék nyaralni valamelyik tengerpartra. Úgy vettem észre, ezek a hirtelen jött szelek megviselték a házam tetőzetét, becsöpög az eső, s a falakkal is baj van, omladoznak. Az ember nem nyaralhat nyugodtan, ha tudja, otthon becsöpög az eső a tetőn, s a falak is omladoznak.

– Magának igaza van. Én sem tudnék nyugodtan nyaralni sehol ezen a világon, ha tudnám, hogy otthon becsöpög az eső a tetőn, s a falak omladoznak, mondta a furcsa kinézetű ember, s a vízmértéket letette egy padra.

– Üljünk le ide, s beszéljük meg a tennivalókat, de vigyázzon, hogy ül le, mert ez a vízmérték nagyon drága. Hány négyzetméterről van szó? – kérdezte a furcsa kinézetű ember.

– Fejből nem tudnám megmondani, de megmérjük – válaszoltam.

– Az nem úgy van! Az úgy van, hogy mindent pontosan le kell mérni és meg kell állapítani. És vízmértékbe kell hozni az egész szakramentumot. Mert van, ahol kilencven fok a tető, van, ahol nyolcvan. Még olyan tető is van, amelyik csak hatvan. Németben,

ahol sokat dolgoztam, pont hatvanöt fokos volt, ott nem lehet viccelni, a német a pontossághoz és alapossághoz van szokva.

– Maga jó ács és kőműves lehet, ha megtanulta a német pontosságot és alaposságot, mondtam a bizalmat megelőlegezve. És hozzátettem még, hogy én is szeretem a pontosságot és alaposságot.

– Kevesen vagyunk, akik szeretjük a német pontosságot és alaposságot, jegyezte meg a furcsa kinézetű ember. És hozzátette még, hogy nagyon ne bízzak meg az ácsnak és kőművesnek kinéző emberekben. Különösen azokban, akik dologidőben itt sétálnak a színház előtti téren és vízmértéket hordoznak magukkal. Mert sokan vannak, akik olyanok, mint az imádkozó sáska. Ismeri maga az imádkozó sáskát?

– Már hogyan ismerném az imádkozó sáskát? Ájtatos manónak is nevezik az imádkozó sáskát, gyermekkoromban megfigyeltem a szokásait is.

– Na, akkor mondja meg, milyen szokásai vannak az ájtatos manónak, szólított fel a furcsa kinézetű ember.

– Az imádkozó sáska olyan helyzetben tartja első lábait, mintha könyörögne, vagy imádkozna. De amikor megpillant egy rovar a közelében, reá csap és fogva tartja azt a lábai belső fogazatával. Így szerzi meg zsákmányát, imádkozva és támadva. Ez az imádkozó sáska legfőbb szokása.

– Magának érdekes gyermekkorra lehetett, ha volt ideje megfigyelni az imádkozó sáska szokásait is. Ezért van az, hogy most, a maga korában könnyen meg tudja különböztetni a jó szakembert a pancsertől. Mert milyen a jó szakember? Olyan, mint én, aki németben megtanulta a pontosságot és alaposságot. A pancser pedig azt sem tudja, merre van Németország, itthon azt lesi, hol kap egy kicsi fusermunkát, hogy azzal reá csapjon a hiszékeny megrendelőre. Ugye, nem én szólítottam meg magát, hanem maga engem. Ugye, én nem könyörögtem, nem imádkoztam, hogy adjon nekem munkát. Mert énnekem annyi a munkám, hogy ki se látszom belőle. Most éppen a buszt várom, hogy elvigyen egy új munkapontra, ezzel a vízmértékkel. Ami nagyon drága. De azért elmehetünk megmérni a háza tetőzetét és az omladozó falakat. Ha úgy gondolja...

Úgy gondoltam.

Napok óta mérjük a tetőzetet, az omladozó falakat. Van, ahol már ki is mehetünk a háztetőre, akkora lyukak keletkeztek a sok méregetéstől. Nyolcvan fok, hatvan fok. Gyülekeznek a felhők. A falak pedig tovább omladoznak.

Elnézem a német pontossághoz és alapossághoz szokott vízmértékes embert, amint a megbontott háztetőn rágyújt egy cigarettára, s figyeli az utcán sétáló, vagy siető népeket.

Érdekes gyermekkorom volt. Az imádkozó sáska szokásait megtanultam. De azt nem, hogy most meg tudjam különböztetni a jó szakembert a pancsertől. Csak akkor, amikor már késő. Gyülekeznek a felhők.

Nem megyek a Francia Riviérára. Hiába finom ott a homok, apró a kavics. Malibu? Szóba sem jöhet. Reám tekint fentről az ájtatos manó.

Mire lehet menni?

Ünnepi vasárnap. Akkora csöndesség van a faluban, hogy neki lehetne támaszkodni. Mi azért székeket rakunk a ház elé, körbeüljük a maholnap százéves mamát a tavaszi napsütésben. Ritkán vagyunk így együtt, illene néhány fontos dolgot megbeszélni.

Mondom mamának, szépen virágzik udvarunkon a békavirág, mama. Szépen, sárga az egész udvar, mondja mama. Mondom, maga pedig jól néz ki, mama. Én jól, de már nagyon meguntam ezt az életet, mondja mama. Ne tessék ilyenekre gondolni, mondja Kinga, az öcsém pesti leánya. Harangoznak. Kinga fekete cipőt vesz elő, készül a templomba. Melyikbe mentek? – kérdi mama. Hát a reformátusba, mert az közelebb van, mondja öcsém. Maradunk ketten, mamával. Ki halt meg a faluban mostanában, mama? Bálint Domi, ő halt meg, tegnap temették, mondja mama. Mi baja volt ennek a Bálint Dominak, mama? Annak semmi. Elitta az életét, abba halt bele, mondja mama.

Vége a templomozásnak. Kérdem öcsémtől, na, szépen beszélt a pap? Szépen. Vendégpap prédikált, mert a helybéli beteg. Azt mondja a vendégpap a szószékről, kedves híveim, most pedig mondjuk el a Miatyánkot. De nem! Ne azt mondjuk el, hanem valami mást. És keresgél a papírjai között. Nem találja, amit keres. Aztán azt mondja, mégis legjobb, ha elmondjuk a Miatyánkot. Azért szépen prédikált a pap.

Ismét körbeüljük mamát, hogy ha már így összegyűltünk, beszéljük meg a legfontosabb dolgokat.

Kérdem Kingától, mi újság Pesten? Nyílik-e a békavirág, virágzik-e a demokrácia? Mama erre fölkapja a fejét, s mint a most visszatért, régi fészket kereső, cikázó fecske a kék levegőbe, belevág egy mondattal a hangulatba: ez már politika! A politika pedig nem itt tanyázik a mi udvarunkon, hanem ott, abban a skatulyában, a televízióban!

Szokták nézni a tévét? Hallgatják a rádiót? – kérdi Kinga. Már amit lehet nézni, már amit lehet hallgatni, feleli mama. Erre én azt mondom, ha ez így megy tovább, semmit nem lehet nézni, semmit nem

lehet hallgatni. Mert ha azok a pestiek megszólalnak, előfordul, hogy egyetlen mondatukban három *egyébként* is van. És ezért nem értik egymást az ottani népek. A sok *egyébként* miatt. És maholnap nálunkfelé sem értik egymást a népek. Mert ha valaki csak egy hétre elmegy Pestre, egy rakás *egyébként*tel tér haza. Hogy *egyébként* így és *egyébként* úgy. Apámtól soha nem hallottam ezt a szót és egy életen át jól megértettük egymást.

Kinga védelmébe vette az *egyébként*et, mondván, hogy az is magyar szó, az a rendeltetése, hogy kiemeljük véle a mellékes mondanivalónkat.

Nekem sem kellett több, mint ez a családi védelem. Kifejtettem, hogy pont erről van szó: nem a mellékes mondanivalóinkat kell kiemelnünk, ha szót akarunk érteni egymással, hanem azt, ami fontos. Hol jogos, hol alaptalan érvekkel, de jól kinyelvészkedtem, kipolitizáltam magam a békavirágos udvaron.

Egyszer azt kérdi mama, ezzel a beszéddel mire lehet menni? Mondom, semmire, mama. Arra lehet menni. Aztán még sűrűbb csönd lett ezen az ünnepi vasárnapon.

Ritkán vagyunk együtt, így hát szépen megbeszéltük a legfontosabb dolgokat.

Szakember a dugóban

- Na, ugye szépen alakul a ház?
- Szépen. Persze, ezt-azt leszámítva...
- Mi az, hogy ezt-azt?
- Hát ott van az új tető. Nincs befejezve. Ha fölmegegy a padlásra, látja a kék eget. Igaz, egy helyen látja. De látja. Este a hold is besüt azon a helyen...
- Hagyja, hogy süssön! Kijavítjuk. Egy semmiség az egész. Más mi van?
- A falak.
- Mi van a falakkal?
- A falakkal az van, hogy néhány helyen görbék.
- Persze, hogy görbék, régen építették.
- Arról volt szó, hogy kiegyenesíti...
- Arról. De mindent nem lehet kiegyenesíteni. Ott van például a szivárvány. Próbálja kiegyenesíteni! De görbe a tenger is! Mikor járt utoljára tengerparton? Nem figyelte, hogy görbe a tenger is? De ha nagyon akarja, kijavítom a falakat. Egy semmiség az egész.
- És az ablakokkal mi lesz?
- Meg kell tisztítani az ablakokat. Langyos vízzel. Szappanos vízzel.
- Úgy értem, hogy az ablakok nem csukódnak rendesen. Pedig termopánok. Arról volt szó, hogy a termopánok jól csukódnak, azért termopánok...
- Látja, ez az emberiség egyik legnagyobb tévedése! Hogy a termopánoknak jól kell csukódnuk. És ha jól csukódnak, a levegővel mi lesz? Honnan vesz friss levegőt? Ugyanazt a levegőt szívja be az ember, amit már egyszer a tüdejéből kieresztett. Az ember nem hal, hogy konzervdobozban húzza meg magát végső esetben. Tudja mit? Végső esetben, ha akarja, kijavítom a termopán ablakot is. Hogy jól csukódjon. Egy semmiség az egész.
- És van itt egy kis lopási ügy ...

- Lopási ügy? Mi vészelt el? Csavarhúzó, vagy lénia?
- Nem csavarhúzó, és nem lénia. A szobák területéből loptak el. Minden falnál egy jó arasznyit. A gipszkarton miatt...
- Örüljön neki! Így is igen nagyok ezek a szobák. Ha eljön a tél, hogyan fűti ki a lakást? Nem hallotta, mit mondott a rádió? Azt mondta, ismét drágul a földgáz. Most nem arra kell menni, hogy nagyok legyenek a szobák, hanem arra, hogy minél kisebbek legyenek. Ha akarja, vehetjük a szobákat kisebbre is. Egy semmiség az egész.
- A szobákat ne vegye kisebbre, de a sok törmelék elvihetné az udvarról, járni is alig lehet tőlük.
- Tudja, mibe kerül a törmelék elszállítása? Rengetegbe. Így, ahogy mondom, rengetegbe! De minek kell annyit járni az udvaron? Az ember kimegy a kapun, s bejön rajta, ebből nem kell olyan nagy dolgot csinálni. Ha akarja, elvitetem a törmelékét. Mondtam, sokba kerül. Telefonálok, jön a nagy kocsi, s jó pénzért elviszi. Egy semmiség az egész.
- Baj van a csatornával is. Ha esik az eső, csöpög.
- Mindig nem esik az eső. Hagyja, hogy csöpögjön. De ha akarja, kijavítom a csatornát. Van a háznál egy kis sósav? Mert nehezen lehet kapni. Van, vagy nincs? Mert ha van, megforrasztom a csatornát és kész. Egy semmiség az egész.
- Elszámolás dolgában hogy állunk?
- Jól állunk. Hát nem kifizetett mindent?
- Tudomásom szerint nincs tartozásom.
- Nincs. Semmi a világon. Csak egy apróság. Szóra sem érdemes.
- Miféle apróság?
- Hát a benzin.
- Miféle benzin?
- Amit az autóm elfogyasztott a sokféle járkálás miatt. És főleg a dugók miatt. Tudja, mit érez egy szakember a dugóban? Azt érzi, hogy amíg ott várakozik a dugóban, szakmunkát is tudna végezni a maga házánál. Amit ugye, illik megfizetni.
- Tehát a dugóban való várakozását szakmai munka gyanánt könyveljem el?
- Jól mondja! Szakmai munka gyanánt. Mert ha egy mester várakozik a dugóban, akkor az ő ideje is szakmai időnek számít. Értelemszerűen!

- Jól van. Mégis, mennyibe kerül nekem a szakmai dugó és a benzin?
- Ezerbe. Pont ezerbe.
- Milyen pénzben kell ezt érteni?
- Milyen pénzben? Hát euróban, nem abban vagyunk benne, az euban?
- De. Abban vagyunk benne. De az sok pénz benzinre és szakmai dugóra. Ezerért elviszik magát Bécsbe, s haza is hozzák!
- Az igaz. De egy szakember nem megy csak úgy Bécsbe, ha nincs ott semmi dolga! Egy szakember nem csavarog a világban, hanem végzi a munkáját. A megegyezés szerint.
- Ebben a dugó dologban, s a benzinben nem egyeztünk meg.
- Nem. Ez a szerződés hibája. De még bele lehet tenni. Ha akarja, bele is foglalhatjuk a szerződésbe. Utólag. Egy semmiség az egész.

Szplendid

- Drága embereim, ma szép napunk van! Jól kezdődik ez a reggel. Együtt vagyunk. Akárcsak tegnap. Jó napunk volt tegnap is. Igaz-e, Barni?
- Mester úr, igaza van. Szép napunk van. És szépen alakul a ház! Tetszik adni egy cigarettát?
- Nesze, Barni, adok tüzet is, mert neked nincs soha semmid. Nesze!
- Most pedig vegyétek úgy, hogy én vagyok maga Krisztus. És ti vagytok a tanítványok. Mi vagyok én most, Barni?
- Mester úr, ön most maga Krisztus.
- És ti most kik vagytok, erre felelj Dániel!
- Mester úr, mi most a tanítványok vagyunk.
- Most pedig szépen leültök ide a közelembe. Fordítsd fel a vödröt, az az egyik szék. A másik szék pedig a létra második foka. Te oda ülsz, Dániel!
- Téged kérdezlek, Barni. Mondd meg nekem, mit jelent az, hogy szplendid. Nem tudod. Hát persze, hogy nem tudod! Honnan is tudhatnád, amikor náladnál butább ember nincs ezen a világon? Honnan? És nem is a butaságod a baj, hanem inkább az, hogy te nem értesz semmihez. Kivéve a szobafestést. Mert náladnál szebb falakat ezen a világon senki nem tud mázolni. Te vagy a szobafestés mestere, Barni. Nézzetek körül ebben a lakásban! Ki látott még szebben festett falakat? Senki! Mert szebben festett falak egyszerűen nincsenek. Nézzetek körül. Vannak szebben festett falak, Dániel?
- Mester úr, szebben festett falak egyszerűen nincsenek!
- És mire kell vigyáznunk a mai napon, mondd meg nekem, Barni.
- Mester úr, a mai napon arra kell vigyáznunk, nehogy ezek a festett falak bepiszkolódjanak.
- Jól van! Azért te nem is vagy annyira buta, mint ahogyan az imént mondtam, Barni. Tanuld meg, a szplendid azt jelenti, hogy valami ragyogó, tökéletes, csodálnivaló, hibát találni benne nem

lehet. Azt jelenti a szplendid! Te pedig szplendid falakat festettél, Barni! Mármost miért kértelek titeket arra, hogy üljete ide a közelembbe, mint a tanítványok és vegyétek úgy, én vagyok maga Krisztus?

– Mester úr, azért, mert ilyenkor mindig valami fontos dolgot akar nekünk mondani.

– Eltaláltad, Dániel! Fontos dolgot akarok nektek mondani. Azt, hogy a mai napon lerakjuk a csempét. De hogy rakjuk le? Úgy rakjuk le, hogy itt bent nem vágunk csempét. Semmi körülmények között. Csakis kint, az udvaron. Azért, hogy a csempe pora ne szálljon föl a gyönyörű falakra. Meg vagyok értve, Dániel?

– Mester úr, részemről meg tetszik lenni értve.

– És a te részedről meg vagyok-e értve, Barni?

– Mester úr, az én részemről is meg tetszik lenni értve. Itt bent csempevágás a mai napon nem lesz. Csakis kint, az udvaron.

– Akkor rendben van, neki is foghatunk.

...Meghallgattam ezt a beszélgetést és magukra hagytam az építőket.

Úgy két óra múlva látom, hogy a lakásból porfelhő tódul ki az ajtón. Benézek és azt látom, hogy maga a mester vágja a csempét. Nem csak vágja, hanem fúrógéppel lyukasztja, majd csiszolja, köszörüli. A tanítványok pedig cigarettázva állnak mellette és nézik. A mester kikapcsolja a sikongó csiszoló gépet és csodálkozva tekint reám. Hogy mit keresek én ott, az ajtóban. Nem mondom, hogy nem keresek semmit. Csak annyit jegyzek meg, hogy szplendid... És nézem az építőket. Már amennyit ki lehet venni belőlük a gomolygó porban. Én vagyok a megtestesült, lesújtó leleplezés.

Mire való a boldogság?

– Beismerem, hogy sok volt a kiadása, de ezzel még nincs vége ennek a felújításnak. A fürdőszoba nagyjából kész, de a vécé még nincs megvéve. Se a ventilátor, se a két kicsi ajtó, ami a központi fűtéshez jár. És hol van a törülközőtartó, a sok kapcsoló, világítótestek, satöbbi. És szeg! Tudja, mennyi egy tasak szeg? El sem képzelem, mennyi egy tasak szeg. És csavarok. El sem képzelem, mennyi egy tasak csavar. És hol van még a glett? Egész héten szomorú volt. Magának természete a szomorúság? Szóval a természete. Kár. Énnekem nem természetem a szomorúság. Csak néha. Amikor nincs sikerélményem. Jó, hogy a maga autójával megyünk vásárolni, az enyém sokat fogyaszt. Mint egy autóbusz, annyit. És maga még jól is vezet. Nyugodtan. Oda sem figyel, mégsem megyünk neki semminek. Úgy veszem észre, ma beszélgetni sincs kedve. Úgy veszem észre, maga setéten látja a világot. Setéten, nem úgy, mint a slágerben ahogyan éneklie az az ember, akinek nincs bankbetétje. Ismeri azt a slágert? Ismeri. Persze, hogy ismeri! Azért mondanék én magának valamit. Ha meg nem sértődik. Ugye, nem sértődik meg, ha mondok magának valamit? Én a maga helyében nem lennék szomorú. Én a maga helyében kipróbálnám a boldogságot. Nem nehéz. Próbálja ki a boldogságot! Tudja, mire való a boldogság? A boldogság arra való, hogy ne legyen az ember szomorú. Gondoljon például arra, hogy magának okos fia van és két szép unokája. És szép családja. És még az édesanyja is él, telefonál magának naponta a mobiljával. Ez nem elég magának a vidámsághoz? És gondoljon arra, hogy magát még ágytálazni sem kell. Mert hányan vannak, akiket ágytálazni kell. Vagy forgatni az ágyban, mert ha nem forgatják, tüdőgyulladást kapnak. Próbálja ki a boldogságot. Gondoljon arra, hogy szép idő van. Nincs földrengés, nincs árvíz, nincs semmi katasztrófa. Mert ez a világ tele van katasztrófákkal. Előfordulhat, hogy magát már műteni sem kell többé. Amíg él. Sok szép dolog van ebben az életben! Most például megvesszük azt a vécét. És megvesszük a ventilátort, a két kicsi ajtót, ami a központi fűtéshez jár. Megvesszük a törülközőtartót, a kapcsolókat, a világítótesteket. És a

szegeket, csavarokat is megvesszük, a glettel együtt. És úgy jövünk haza. Együtt. Minden meg lesz véve. Minden el lesz intézve. Hogy tetszik mondani? Ne emlegetsem az ágytálazást? Jó. Nem emlegetem. A vécét sem emlegetem. De a szeget, csavarokat, ventilátort, glettet csak meg kell venni. És mindent meg kell még venni, amit kifelejtettem. Otthon derül majd ki, még mi hiányzik. De addig is próbálja ki a boldogságot! Gondoljon valami szépre. Nem fog csöpögni a csatorna. Nem ficamodik ki a bokája, mert új járdát öntünk magának. Megnézzük, húz-e a kémény. Ha nem húz, segítünk rajta. Hogy húzzon. El ne felejtsük beolajozni az ajtók sarkait, hogy ne nyikorogjanak. Gondoljon valami szépre! Elvitetjük azt a rengeteg törmeléket! Olyan lesz az udvar, mint egy pázsitos rét. Csak legyen türelme kivárni a munkálatok végét. Gondoljon valami szépre! A kicsi macskái rohamosan fejlődnek. Már tanulják a fára mászást. Nem baj, ha nem a maga macskái. Úgy is macskák. Kedvesek és puhák. Ez nem szép? Persze, a szegeket, csavarokat meg kell venni. Tudja, mennyi egy tasak szeg? Hogy mennyi egy tasak csavar? Hogy mennyi a glett?

Hogy lássa meg a szívemet!

Vállalkozó vagy Péter, vagy nem vagy vállalkozó?

Ezt kérdeztem a mestertől három hónappal ezelőtt. Péter erre azt válaszolta, persze, hogy vállalkozó vagyok, Feribácsi! A cégemnek neve is van. Niagara. Az a neve. Miért kérdi, hát látta az albumomat, amelyben benne van egy csomó gyönyörű ház, medencével, s olyan fürdőszobákkal, amelyekben csak kényes testű fehérnépek fürödhetnek. Ezeket mind én építettem! Hát látta, mert mutattam. Elfelejtette? Mondom, nem felejtettem el Péter. De te elfelejtetted, hogy egy háznak csak úgy fognak neki az igazi szakemberek, hogy előbb elkerítik, ne vesztődjenek el a szerszámok, legyen egy zárt tér. Munkapont, Feribácsi. Mi úgy hívjuk, munkapont. Szóval, maga úgy gondolja, hogy előbb csináljak magának ide egy kaput? Akkor előbb azt csinállok magának, egy kaput, hogy lássa meg a szívemet! Másnap, egy hideg, esős áprilisi hajnalon csuklyás fiatalembert pillantottam meg a külső udvaron. Azt mondja, ő Dániel, a mestert várja, jönnie kell, tőle lehet hideg, eshet az eső, nem számít semmi, csak a munkapont. Az számít. Kérdem, nem fázol, Dániel? Azt mondja, ha úgy fogjuk fel, akkor bizony fázik, de ha másképpen fogjuk fel, akkor egy csöppet sem fázik. Ilyen az építők élete... A felfogástól függ, hogy fázik-e az ember, vagy nem fázik. Vittem neki egy báránybőrrel bélelt kabátot, szépen megköszönte és megkérdezte, véletlenül tudnék-e adni ehhez a jó, meleg kabáthoz egy cigarettát. Adtam. Szépen megköszönte.

Déltájt megjött a mester. Megtelt az udvar hangos beszéddel. Egyszer azt mondja Péter, fiúk, most pedig megcsináljuk Feribácsinak a kaput. Hogy lássa meg a szívemet!

Néhány lépésnyi távolságból figyeltem, amint kimérik, illesztik a vasrámát, majd a sarkokat kezdik hegeszteni. Ne nézzen ide Feribácsi, a szikrák fénye rontja a szemét, figyelmeztet a hegesztő. Mondom, szeretem nézni a szikrák fényét, a sok apró csillagot, amint röpködnek a levegőben.

A hegesztés egy szakma, Feribácsi, nekem ez a szakmám, mondja a hegesztő ember. Szép szakma, mondom, de ha jól látom, azt a

sarkot fordítva hegeszti, úgy a kaput nem lehet fölteni... Fordítva? Nem jól látja, Feribácsi! Ugye, hogy a szikrák fénye máris elrontotta a szemét! Nem ez az első sarok, amit hegesztünk. A kicsi ujjunkban van a hegesztés, tudja meg, Feribácsi!

Amikor a kaput próbálják fölteni, kiderül, igazam volt. Fordítva hegesztették. Azt mondja a mester, azért az elromlott szemével mégis jól látta Feribácsi, hogy fordítva tettük, de nem számít. Levágjuk, s jól tesszük. És lesz kapu. Hogy lássa meg a szívemet!

Ahogy mondani szoktam

– Lenne egy megjegyzésem, ne értse félre. Azért magának is megvan a maga keresztje. A maga keresztje ott van fönt, a háza tetején. Azon jön be a villany. Régebb így csinálták. Minden ház tetejére felszereltek egy vaskeresztet, azon jött be a villany. Ma másképp csinálják. Elrejtik a kábelt a földben, vagy a falakban. Hogy ne éktelenkedjék. És ne fújja a szél. Ha maga azt szeretné, hogy az a kereszt ne éktelenkedjék a háza tetején, akkor beszélni kell a villanyosokkal. Ahogy mondani szoktam, megoldja az *elmű*. Tudja, mi az az *elmű*? Azt jelenti, elektromos művek. Azt a keresztet csak ők vehetik le. Persze, ha maga úgy akarja, s jól megfizeti. Ha pedig eltűri, hogy továbbra is ott legyen, s éktelenkedjék, akkor nem kell megfizetni. Én a maga helyében eltűrném és nem fizetném meg. Régi ez a ház, még jól is áll neki az a kereszt. Ahogy mondani szoktam, minden háznak megvan a maga keresztje.

– Eltűröm Péter, s nem fizetem meg. Te vagy a mester, te tudod jobban, milyen szokásai vannak az elektromos műveknek. Az a kereszt felőlem maradhat ott, az idők végezetéig.

– Jó döntés, szép elgondolás. Maradjon ott. De van egy bökkenő! Arról a kereszttről mégis le kell vágni a bejövő vezetékét. Mert ugye, a villanyórát kiteszük a házból, ha már megbontottuk a falat. Ki mászik fel a tetőre, hogy levágja a bejövő szálakat? Mert ahogy mondani szoktam, ez egy brutális munka. És jogunk sincs ahhoz, hogy azt a kábelt levágjuk. Csak az *elmű* embere vághatja le. Például Krisztián. Ismeri maga Krisztiánt?

– Még nem volt hozzá szerencsém.

– Holnap lesz hozzá szerencséje.

Másnap megjelent Krisztián. Nyújtotta a kezét és azt mondta, ő Krisztián. Mondom, örvendek, hogy eljött, Krisztián.

– Nagyon ne örvendjen, mert ebből a munkából ma nem lesz semmi. Először is azért, mert szerszámot nem hoztam magammal. Másodszor pedig azért, mert ittam. Csak nem gondolja, hogy egy villanyszerelő ittasan mászik fel a háztetőre... Holnap. Holnap is

nap van. Megkínál egy cigarettával? És gyújtsa is meg, persze... Holnap találkozunk.

Jött Krisztián. Fölmászott a tetőre, levágta a kábeleket, kivitte a villanyórát és figyelmeztetett, a biztosító táblával nem foglalkozik. Régi is, csúnya is, de nem az ő dolga. Tegyek oda valami dobozt, lehet műanyag, pléh, akármi. Mondom, majd kitalálok valamit, de úgy látom, a villanyórát ferdén szerelte föl. Az marad ferdén? Marad. Mondta Krisztián. Román munka. Mondta Krisztián.

Jön Péter, a mester, rámutatok a ferdén szerelt villanyórára. Tegyéi már valami éket, pockot alája, Krisztián! Csakugyan ferde. Ahogy mondani szoktam, brutális munka. De meg van oldva. Azt csak a német munkákra mondják, hogy germán kvalitét. A miénk ilyen. Meg vagyunk szokva.

Mondom Krisztiánnak, hallgass ide, Krisztián! Ez nem román munka, hanem kizárólag a te munkád. Miért mondod, hogy román munka?

Azért mondom, mert minden vonalon ez van. Minden vonalon. És jól mondja Péter, meg vagyunk szokva. Nekünk így is jó. Nem kell kényeskedni. A célnak megfelel? Meg. Akkor még mit akar? Hogy szép is legyen? Hol van az megfizetve?

Kérdem Krisztiántól, miféle ember vagy te, Krisztián? Mert azt a villanyórát tehetted volna egyenesen is.

Megmondom magának, miféle ember vagyok, ha kíváncsi rá, felelte Krisztián. Én egy alkoholista ember vagyok. Mondom, akkor rendben vagyunk, Krisztián.

A te rossz fiadért

Mondom a mesternek, mester! Furcsa embereket szedett ide össze. A szobafestő egész héten szomorú volt. Vasárnap találkoztam véle, vidám ábrázattal sétált, önfeledten. Kérdem tőle, merre jársz, Barni? Erre azt feleli, nem jár ő semerre. Csak eljött hazulról, otthon is mit csinált volna? Semmit. Csak eljött hazulról, hogy ne legyen otthon. Miféle ember ez a szobafestő, mester?

Megmondom magának, mondta a mester. Ennek a szobafestőnek egyáltalán nincs otthona. Nem jöhet ő el hazulról soha. Csak mondja, hogy eljött hazulról. Csak mondja. Talán azért, mert jól hangzik. Talán azért.

Aztán itt van ez a Dániel. Egy napon arra lettem figyelmes, hogy fütyörészik. Annak a slágernek a dallamát fütyülte, hogy ne sírj anyám, a te rossz fiadért... Egész nap ezt fütyülte. Meg tudná fejteni, miért pont ezt a dallamot fütyülte egész nap ez a Dániel? Valami nyomja a szívét?

Nem nyomja annak semmi a szívét, mondta a mester. Ennek a Dánielnek egyáltalán nincsenek szülei. Se apja, se anyja. Csak szeretné, ha lenne. Apja is, anyja is. De nincs. Nincs az égvilágon senkije. Gondolom, ezzel a Dániel fütyörészése meg is van fejtve...

Akkor vegyük a kopasz, nagyfejű Csabát. Aki állítólag autóbádogos. Ez a Csaba bekötött kézzel jött egy reggelen. De csak azért hogy szétnézzen, mert dolgozni nem tudott volna a bekötött kezével. Kérdeztem, mi történt a kezeddél, Csaba? Azt mondta, megvert valakit, mert pofátlanul viselkedett. Kérdem tőle, legalább megverted tisztességesen? Mert a pofátlanokat tisztességesen meg kell verni. Azt felelte, meg. Megverte ő tisztességesen. Ilyen verekedős természete van ennek a Csabának, mester?

Megmondom magának, nincs neki verekedős természete. Meg sem vert soha senkit. Csak a tömbház bejárati ajtaját ütötte be azon a hajnalon, az üveg vágta el a kezét. Csak mondja, hogy megvert valakit, aki pofátlanul viselkedett. Csak mondja. Talán azért mondja, mert a pofátlanokat csakugyan mind jól meg kellene verni.

Előttem nem tiszta a Krisztián viselkedése sem, mester. Már a legelején leszögeztük, hogy ahol lehet, takarékoskodunk. Nem veszünk drága dolgokat, ez a lakás nem éri meg. Jön Krisztián, s azt mondja nekem, nézzek ki magamnak az interneten márkás kapcsolókat, mert ő a gyöngé gyártmányú kapcsolókat föl nem szereli. Igaz, drágák a márkás kapcsolók, de azokat kell megvenni. Kizárólag a márkás kapcsolókat. És legyen az összes egyazon termékcsalád. Olyan nincs, hogy ő az egyik szobába ilyen, a másik szobába pedig másfajta kapcsolókat szereljen. Vagy egy termékcsalád az egész, vagy pedig semmi. Ő föl nem szereli. Ez a Krisztián nem jegyezte meg, miben állapotunk meg? Abban, hogy ahol lehet, takarékoskodunk? Ezért vettem meg a legolcsóbb kapcsolókat. Amint látom, ezeket mégis szó nélkül fölszerelte.

Megmondom magának, miért szerelte föl szó nélkül Krisztián ezeket a gyöngé kapcsolókat. Azért szerelte föl, mert igaz, hogy gyöngék, de legalább egyazon termékcsalád az egész. Nálunk ez számít: a termékcsalád. És ne is faggasson tovább, hogy milyen furcsa embereket szedtem ide össze. Árvák, otthontalanok, elváltak, széthullott sorsú emberek dolgoznak nálam. Egy sincs, aki föl tudna hívni engem telefonon. Mert senkinek nincs lebeszélni való egysége a mobiljában. Hárman szívnek el egy cigarettát. De szívják, s amit keresnek, aznap el is isszák. Együtt isszák el. Egyazon termékcsalád vagyunk. Akárcsak a maga gyöngé kapcsolói. Tudja, mit mondok magának? Azt mondom, Isten is takarékoskodott velünk, amikor minket megteremtett. Úgy látszik, időnként Isten is úgy gondolkodik, mint maga, amikor megvette azokat a gyöngé kapcsolókat, mondván, hogy nem veszünk drága dolgokat, ez a lakás nem éri meg. Teremt olcsó embereket is. Mert ez a világ nem éri meg, hogy egyfolytában márkás embereket teremtsen.

A macska nyoma

Amikor a mester nagyjából elvégezte a járda betonjának öntését, magához szólította segédeit. Két téglát tett a feneké alá, s azt mondta, mindenki tegyen a feneké alá két téglát és üljön hozzá minél közelebb.

Bőbeszédű, oktatni szerető ember volt a mester. Néha szigorú, olykor barátságos. Amikor szigorú volt, a szeme vörös lett, olyan, mint az angóryanúlé. Mindegyre pöccintett egyet a simléderes sapkáján és hibát talált valamelyik segédje viselkedésében. Hogy nem figyel rá eléggé, cipőjét babrálja, vagy közben eszik. Miféle dolog, hogy eszik valaki, miközben én a lelkeket teszem ki? Mert nem csak önmagáért tanul az ember. Ott vannak a gyermekek, a szülők, s a feleség. Jól van, a feleséget hagyjuk ki. Nincs mindenkinek felesége. Van, akit már elhagyott, van, akit még nem. A feleséget nyugodtan hagyjuk ki, mondta a mester.

Amikor barátságos volt, eltűnt a szeméből a vörösség, senkit nem hibáztatott semmiért, nem követelte meg, hogy bárki is téglát tegyen a feneké alá és üljön hozzá minél közelebb. Azt sem bánta, ha cipőjét babrálja, vagy éppen eszik valaki a segédei közül.

Most, amikor a mester nagyjából elvégezte a járda öntését, s magához szólította segédeit, szigorú volt, de nem a segédeihez. Önmagához volt szigorú.

Fölháborító, hogy én ezt a jelenséget nem tudom megfejtani, mondta a mester. Figyeljétek meg, amikor kész a járda és sima a friss cement, perceken belül megjelenik valahonnan egy macska. És ez a macska végig fog sétálni a friss cementen és ott hagyja a lába nyomát! Mindig így volt. Valahányszor cementet öntöttem, s az utolsó simításokat is elvégeztem, perceken belül megjelent valahonnan egy macska. És ez a macska végigsétált a friss cementen és otthagya a lába nyomát. Fölháborító, hogy én ezt a jelenséget nem tudom megfejtani, mondta a mester, közben egyre vörösebb lett a szeme.

A macska nyomáról neked mi a véleményed, Dániel, kérdezte a mester.

Énnekem az a véleményem, hogy ez a jelenség a véletlenek hatáskörébe tartozik, nem pedig a macskák, vagy éppen a maga hatáskörébe, mester. A véletlen dolgokat nem kell megfejteni, nem is lehet. Azok maguktól jönnek elő és maguktól tűnnek el, felelte Dániel.

Maguktól jönnek elő és maguktól tűnnek el? Te nem látod a törvényszerűséget, Dániel? Figyeljétek meg, most, amikor még sima és friss a cement, perceken belül meg fog jelenni valahonnan egy macska. Eddig miért nem jelent meg? Te nem látod a törvényszerűséget, Dániel?

Majd meglátom, mester, ha csakugyan megjelenik valahonnan egy macska. De nem biztos, hogy megjelenik, mert azt a véletlenek sem tudják, hogy mikor és hol bukkannak föl, éppen azért véletlenek, mondta Dániel.

Nagyon nagy hatalmuk van a véletleneknek. Nagyon nagy és erős hatalmuk van. Innen való az a sajátosságuk, hogy nem is jófélék. Majdnem mind rosszfélék a véletlenek. Megfigyeltem, a főnyereményeket is inkább a gazdagok ütik meg, nem pedig a szegények, mondta a szobafestő, akit senki nem kérdezett.

Kár, hogy megszólaltál, Barni. Kár. Neked mindenről csak a nyerevények megütése jut eszedbe. A te fejedben még nem rakott fészket egy valamirevaló, ép és csinos gondolat. Felőled törhetjük a fejünket a jelenségek törvényszerűségén, neked a nyerevényeken jár az eszed. Ezért nem is lett belőled semmi. És nem is lesz soha, csak egy szimpla szobafestő, mondta a mester.

Csönd lett.

A mester mindegyre körülnézett, nem közeledik-e felénk valamilyen irányból egy macska. Vékony pálcával időnként nyomkodta a járda szélét, hogy lássa, mennyire kötött meg a cement.

Még nem kötött meg, mondta a mester.

Még nem, de egy árva macska sem jött még errefelé, mondta Dániel.

Majd megjelenik, még mielőtt megkötne a cement, mondta a mester.

Már meg ne haragudjék mester, de én a véletlenek törvényszerű viselkedésében nem hiszek, mondta Dániel.

Nem hiszel, mert te még nem öntöttél eddigi életedben elég cementet, Dániel, mondta a mester.

Lassan esteledett.

Ma nem megyünk haza mester? Kérdezte a győztesek hangján Dániel.

Még nem kötött meg eléggé a cement, mondta a mester.

Majd megköt reggelig, mondta Dániel.

Már a Hold is lenézett a felhők közül, amikor csöndesen összeszedték szerszámaikat az építők és elindultak hazafelé.

Egyedül maradtam. Vártam a macskát és sajnáltam a mestert. Sok cementet önthetett eddigi életében. Arra gondoltam, ha lenne igazság a földön, véletlenül csak erre tévedt volna egy kóbor macska.

Rágyújtottam és azt mondtam magamban, nincs igazság ezen a földön.

Ekkor megjelent egy fekete macska. Mint valami tábornok, végigsétált a frissen öntött járdán. Még mielőtt megkötött volna a cement.

Másnap korán jöttek az építők. Mondom a mesternek, mutatnék valamit, mester! Az este, ahogy kitették innen a lábukat, megjelent egy macska. Végigsétált előttem a járda cementjén, nézze, ott a macska nyoma...

Kábelkocsma

Jó hely ez a kábelkocsma. Nekem jó hely. Hat oroszán fogad a bejáratnál. Hat fehér oroszán. Gipszből valók, csöndesek, bugyuták, ártatlanok.

Ma, amikor végigsétáltam a hat fehér oroszán előtt, valami könnyed huzat jött szembe velem a kábelkocsmából. Valami könnyed huzat és egy imbolygó alak.

Azt mondja nekem ez az imbolygó alak, uram, ide ma nem érdemes bemenni. Kérdem, hát miért nem érdemes ide ma bemenni. Megmondom, mondja az imbolygó alak. Azért nem érdemes ide ma bemenni, mert nincs az asztalánál Bölöni Domi. Nincs az asztalánál, pedig néhányan nagyon várják. Reggel óta. Még maga, Enikő is várja. Tudja, ez a bűbájos Enikő miért várja a mi Dominkat? Hát ugye, ő adja az italokat és ő adja a kávékat. Egyik kezében most éppen egy üveg bor van, a másik kezében pedig a toalett kulcsa. Mert ugye, a toalettre kulcs nélkül bemenni nem lehet. Ilyen hely ez a kábelkocsma. Maga miért jár olyan helyre, ahol szükség esetén el kell kérni a toalett kulcsát? Fogadni mernék, hogy csak a mi Domink miatt jár ide, nem egyébért. Mert én is csak a mi Domink miatt járok ide, nem egyébért. Mit gondol, ebben az órában még érdemes, hogy várjunk a mi Dominkra? Mert ha érdemes, akkor hajlandó lennék visszamenni. És várnók ketten egy asztalnál Bölöni Domit.

Próbáljuk meg, mondtam. És vártuk ketten Bölöni Domit.

Kérdeznék én magától valamit, mondta asztalra könyökölve az imbolygó alak. Ha megengedi...

Bármit kérdezhet, feleltem, énnekem semmi titkolnivalóm nincsen.

Ismer maga valakit, akinek a neve Sümi Laji? Ne törje magát! Fogadni mernék, hogy nem ismer. Mert ilyen nevű ember a világon nincs. Sem pedig olyan nevű emberi lény, hogy Pricskili Dungó. Vagy Kukubika Szerencsika. Vagy Milliárdos Makutyi. Ezeket a furcsa neveket az én fejem szerint mind a mi Domink találja ki. És tudja, hogy mi az érdekes ezekben a kitalált neveken? Az az érdekes, hogy ezeket a furcsa neveket megjegyzi a magamfajta ember,

el tudná sorolni még részeg állapotában is. Azt mondom, Micsobur, egy kicsit somolygok magamban és várom, hogy jöjjön Bölöni Domi. Amikor nagyon magam alatt vagyok, sokszor elgondolom, mitől tudnék én egy kicsit somolyogni? Attól, hogy valahol a világban mennyi a nemzeti jövedelem? Vagy attól, hogy valahol a világban hány gazdag ember él és hány szegény ember? Hogy kit lőttek le és kit fogtak el? Vagy attól, hogy melyik faluban volt tökmag fesztivál, s ott mennyi sört öntöttek magukba a népek? Az efféle események engem nem hatnak meg. Hát nem izgalmasabb, ha Pricskili Dungóról olvas valamit az ember? Olyan történetet, amely Pricskili Dungóval esett meg? Persze, úgy, ahogyan azt a mi Domink írja le. És nem más. Mert ha más írná le, mi esett meg Pricskili Dungóval, Sümi Lajival, akkor engem az sem hatna meg. Mert az másféle történet lenne. És másféle szavakkal lenne elbeszélve. Olyan szürke, idétlen szavakkal, komolykodva. Ezért várjuk mi itt Bölöni Domit. A hét minden egyes napján. A kábelkocsmában, ahol a toalett kulcsát szükség esetén kérni kell. Ilyen hely ez a kábelkocsmá. De mi itt várjuk Domit, mert ez az ő magánjellegű szerkesztősége. Várjuk, hogy ha nem egyéb, legalább lássuk. Az sem baj, ha nem szól semmit. Csak legyen itt.

Most hány óra lehet, kérdezte az imbolygó alak. Mondtam hány óra. Az sok. Nagyon sok, mondta és fölállt az asztal mellől.

Magamra maradtam.

Jó hely ez a kábelkocsmá. Nekem jó hely. Amikor ide betérek, hat orozlán fogad a bejáratnál. Hat fehér orozlán. Gipszből valók, csöndesek, bugyuták, ártatlanok.

Most épp valami könnyed huzat megy ki közénk a kábelkocsmából. Valami könnyed huzat, s egy imbolygó alak.

Felhős ablak

Szóval, ezek lennének az ablakok. Ezekért hívott ide engem hajnali nyolcra. Hogy ezeket megpucoljam. Először is számoljuk meg, hány van. Sok. Elég sok. És duplán kell számítani. Mert minden ablaknak két szárnya van, akárcsak az énekes madárnak. Arról nem is beszélve, hogy magasak ezek az ablakok. Létra van? Rongy van? Tisztítószer van? Olyan, amit reá kell spriccelni. Csak vizes ronggyal nem megy. Eléggé foltosak ezek az ablakok. Van, amelyik egyenesen felhős. Ezek a felhős ablakok milyen pénzben lesznek fizetve? Úgy értem, milyen devizában. Svájciban, vagy pedig ebben az ingatag ejróban? Figyelte, milyen szépek ezek a svájci papírpénzek? Ezeken maga nem lát elnököt, sem semmi nagy embert, hanem virágokat lát. Csupa lila virágot. Itt-ott, talán egy kicsi felhőt. Furcsa népek lehetnek ezek a svájciak. Úgy látszik, náluk devizaalakú felhők járnak az égen és lent a földön csak virágok vannak. Lila virágok, kékes beütésekkel. Semmi elnök! Semmi nagy ember a svájci pénzekben! Furcsa népek.

Akkor hogy legyen az ablakokkal? Devizaalapon, vagy pedig lenjben? A nagy ablakokat nem lehet lenjben számolni, legalábbis én nem szoktam. A derekam miatt. A sok hajladozás és nyújtózkodás miatt. Ahová egyszer létrát kell tenni, azt csak devizában lehet kalkulálni. Dettó a felhős ablakok. Tudja, hogy jártam egyszer az ilyen felhős ablakokkal? Letörött alattam a létra. Pont az hiányzott a fájós derekamnak! Mert mi jön egy ilyen leesés után? A *fizió*. Csak járja az ember a kórházakat. Hogy itt fáj, hogy ott fáj. Egyszer azt mondja nekem egy ismerős nővér, neki jobban fáj a dereka, mint nekem. Na, halljon oda! De ő nem jár fizióra, kinek van ideje ilyesmire? Ezzel reám célzott egyenest, az én időmre. És nem is járna, még ha lenne is ideje, mert semmit nem használ a fizió. Mondjuk, egy hétig használ, utána visszaáll a fájdalom. A szomszédom például minden esztendőben elmegy a tengerre a derekával, mert neki ingyen jegye van az ura után. Na, ott bekenik a derekát fekete iszappal. Minden esztendőben. Mert ingyen van neki. Amint mondtam, az ura után. De az az asszony már teljességgel meghülyült a sok iszaptól. És dögönyözéstől. Most úgy jött haza a

tengerről, hogy a fejével is baj lett. Újabban például politizál. Aki elmegy a tengerre a derekával és onnan úgy jön haza, hogy politizál, annak a fejével baj van. De az is biztos, hogy aki lejben számolja az ablakpucolást, az olyan sem lehet normális. Ez a munka időt vesz föl. A sok hajladozás és nyújtózkodás miatt. Mire elvégzi dolgát az ember, a lej értéke lesuppan a sárga földig. Akkor pediglen mit vesz véle? Perecet? Csak pereccel nem lehet sokáig élni. Főleg dolgozni nem lehet csak pereccel, hát nem jól mondom? Tessék csak kipróbálni. Hajnali nyolctól tessék ablakot pucolni, mondjuk, délig. És egyék csak perecet. Akkor majd meglátja, miért kell devizaalapú ablakpucolást vállalni. Vette észre, mennyire el van romolva ez a világ? Még átszámolni is nehéz a pénzt, nemhogy megkeresni. Ez az ingatag ejró ma ennyi, holnap annyi. A virágos svájci pénzzel pediglen az a baj, hogy nehéz megszokni. Hogy mennyi. Biztosnak biztos, de azt csak a svájciak tudják, hogy mennyi. Mert Svájcban devizaalakú felhők járnak az égen és ezen az alapon számítanak ki mindent. Járt maga Svájcban? Járt. Azt mondják, ott a tavak is devizaalakúak, nem csak a felhők.

Hány óra lehet ilyenkor? Nemsokára dél. Na, ugye mondtam, hogy az ablakpucolás időt vesz föl! És mi még abban sem egyeztünk meg, hogy ezek az ablakok milyen alapon lesznek fizetve!

Eléggé foltosak ezek az ablakok. Van, amelyik egyenesen felhős.

Zaklatott idő

Leülünk ide, a szilvafa árnyékába. Mintha pihenni ülnénk le. Nézzük a földet. Én azért nézem a földet, mert tele van az udvar eldobott cigarettavéggel. Mondom a mesternek, azért durva dolog eldobni azt a rengeteg csikket. Mert azokat majd össze is kell szednie valakinek. És ki lesz az a valaki, aki összeszedi a csikkeket? Én. Más nem szedi össze...

Jaj, hogy magának milyen apró gondjai vannak ebben a zaklatott időben, mondja a mester. Milyen apró gondjai! Ebben a zaklatott időben... Durva dolgok vannak a világban, de maga csak azokat a semmi csikkeket látja meg benne.

Például lőnek. Békeidőben. Lövöldöznek a világban mindenfelé. Ezek a durva dolgok, nem pedig a csikkek! De most tekintsünk el a lövöldözéstől. Nézzük a maga csikkjeit. Nem látja, hogy azok a csikkek már úgy el vannak szíva, nem lehetne belőlük kipréselni egy slukkot sem? Ne szívja annyira a szívére azokat a csikkeket. Nem éri meg. És nincs is értelme. Hagyja rá bátran az időre, s az időjárásra, ezek majd megoldják a dolgokat. Az idő úgy oldja meg, hogy lassan megesz mindent. Még magát is megeszi az idő, s meg a magánál fontosabb embereket is. Nem tudom fölfogni, hogy például a hatóságok miért sietnek annyira megoldani a problémákat. Állandóan nyüszölnek adóért, engedélyért, büntetésért mindeért. A dolgokat elrendezi az idő. Az időjárás pedig tudja, milyen. Fogja magát az időjárás és szépen elsöpri a csikkeket erről az udvarról. Olyan sima lesz ez az udvar, mint a kényes asszonyok tenyere. De ha úgy adódik, az időjárás elsöpri a házat is. És el a magasabb házakat is. Nincs annak értelme, hogy mindenért izgassa magát, nem elég, hogy magas a vérnyomása? Tudja, minek van értelme ebben a mostani, zaklatott időben? A durva dolgoknak van értelme. Vegyük elő a mi szakmánkat. A házépítést. Régen úgy volt, elpepecseltek a homlokzattal, angyalokat formáztak reá, a tetőre szélkakast tettek, volt, amelyiket meg is festettek, hogy messziről lehessen látni a kakas tollazatát. Ma már az ilyen apró

munkákból megélni nem lehet. Sem pedig abból megélni nem lehet, hogy elvállaljuk a ház építését és el a takarítást is. Hányszor töltöttük el a drága időnkét a takarítással, de hányszor! Amikor már minden rendben volt, azt mondta a tulajdonos, nincs rendben. Mert ott maradt az ablak üvegén egy légy. Ilyesmikkel töltöttük el a drága időnkét. Ennek nincs értelme.

Mondtam is Dánielnek, hallgass ide Dániel! Vállalj durva munkát. Ne könnyű, kényes munkát. Ahonnan földet kell tovább tenni, menj oda és tedd tovább azt a földet. Ezt megfizetik. Mert durva munka. Ha egy fal nincs jó helyen, menj oda és döntsd le azt a falat. És építsd jó helyre. Ez is durva munka. Ezt is jól megfizetik. Ennek van értelme. Ebben a zaklatott időben nem érdemes semmiségekkel foglalkozni. Azt még egy eszesebb tolvaj is tudja, nincs értelme tyúkot lopni. Egy egész bankot érdemes kirabolni. Vagy egy egész várost. Mert ezek is durva dolgok. Csodálkoznak a népek, hogy merre felé megy ez a világ. Most hallom, hogy valahol eladó egy egész város. Van benne kocsmák, buszállomás, minden. És nem kell senkinek, pedig olcsón adják. Tudja, miért nem veszik meg azt a várost? Mert nem lehet megélni benne. Amiből nem lehet megélni, azzal nem érdemes foglalkozni.

Mondom a mesternek, nem hittem volna, hogy filozófusra bízom a házépitést, nem pedig kőművesre...

Azt mondja erre a mester, ő sem hisz abban, hogy találnék valahol egy filozófust, aki összeszedné az udvarról a csikket. Különösen most. Ebben a zaklatott időben.

Manikűr

A nővér bekopogott a sebész professzorhoz és azt mondta, doktor úr, baj van. Nagyon nagy baj. Egy betegünknek elment az esze. Ott voltam, amikor a műtét utáni napon azt tetszett mondani Feri bácsinak, aztán nem fekszünk az ágyban egyfolytában, hanem járkálunk a folyosón, sétálgatunk, mert ha nem járkálunk, nem sétálgatunk, lesz magának egy csomó összenövés a hasában. Kell magának egy csomó összenövés a hasában? Erre Feri bácsi azt válaszolta, neki biza nem kell semmiféle összenövés, sok dolog várja őt otthon a falujában. Na, most már várhatja őt a sok dolog otthon a falujában, mert teljesen meg van bolondulva. Még megszólítani sem merem többé, ott áll a folyosó ablakában, kihajolva. Már egy órája. Kérdeztem tőle, mit csinál az ablakban, Feri bácsi? Azt felelte, ő most éppen a manikűrösnél van, a körmeit teszik rendbe, itt ráér, neki nincs türelme tétlenül lábadozni ebben a kórházban. És azt is mondta, ez a kórház most tulajdonképpen az ő manikűrkészlete, mert a műtéten már át van esve, csak a körmei vannak még hátra. Nem mertem tovább faggatni, attól féltem, ha tovább faggatom, nem csak a műtéten lesz átesve, hanem az ablakon is, mert az ilyen válaszok alapján tisztán látszik, hogy ez az ember meg van bolondulva. Baj van, doktor úr, nagyon nagy baj!

A sebész professzor közömbösséget színlelve megállt a folyosó ablakánál. Mielőtt megszólalt volna, a biztonság kedvéért megfogta apám kórházi köpenyének övét, és csöndesen azt mondta, odakint szép idő van. Apám azt válaszolta, szép. Ideje is, hogy szép idő legyen, mert neki otthon sok a dolga.

És járkáltunk, sétáltunk a folyosón, ahogyan meghagytam a műtét utáni napon? kérdezte a sebész professzor.

Persze, járkáltam, sétáltam is. De megálltam itt, mert csodálatos párkánya van ennek az ablaknak. És lentebb, a fal is csodálatos. Nemes cementből való, apró szemű és finom. Énnekem erről a cementről az Északi tenger jutott eszembe, s a manikűrözés.

Mit keresett maga az Északi tengeren, kérdezte a sebész professzor.

Én az Északi tengeren semmit nem kerestem. Csak azt, hogy miképpen lehetne onnan megszökni. Mert a hadifogság nem embernek való hely, mondta apám.

Jaj, értem, sőt, megértem. Csak azt nem fogom föl, mi a helyzet a manikűrözéssel? Mert ugye, úgy mondta, az ablak párkányáról, a kórház faláról, a nemes cementről az Északi tenger s a manikűrözés jutott eszébe.

Az. Az jutott eszembe, mondta apám. Az előbb megszólított egy nővér. Szerettem volna elmesélni neki, milyen jól rendbe tudja szedni körmeit az ember, ha olyan ragyogó manikűrkészlete van, mint például ennek a kórháznak a fala. Vagy az ablak párkánya. De ez a nővér nem hallgatott meg. Sietve ment tovább, be egyenesen a professzor úr szobájába. Tessék csak megnézni a körmeimet, professzor úr! Ennekem ilyen szabályosan lereszelt, lesimított körmeim utoljára csak a hadifogságban voltak. Mert ott, az Északi tenger partján épült lágerünk falát is apró szemű, finom cementből csinálták. Az ember megállt a láger ablakában és az apró szemű, finom cementen reszelte a körmeit. Nem kellett attól félnie, hogy belevág az olló.

Sokszor néztem az ablakból az Északi tengert. A hajókat. A jeget. A zúzmarát. A fókákat és a madarakat. Közben reszeltem a körmeimet. Úgy, amiképpen most, a kórházi ablak párkányán, s lentebb, a falon reszeltem, míg egyedül voltam. A cementen csak végighúztam a körmeimet. Ahányszor akartam. Ennyiből állt a manikűrözés. Emlékszem, sokszor furcsa gondolatok fészkeltek be magukat a normális gondolataim közé. Az Északi tenger partján az a furcsa gondolat fészkelte be magát a fejembe, hogy ha úgy fogom fel, az egész láger fala nem más, mint az én manikűrkészletem. Ha úgy fogom fel. És így is fogtam fel. Azért így, mert életben akartam maradni. Nem maradhat életben az ember, ha sokáig veszi körül a bánat és a szomorúság. Felfogás kérdése minden, nem gondolja, professzor úr?

De. Én is úgy gondolom, mondta a sebész professzor és apámat magára hagyta.

Másnap a nővér azzal a hírral robbant be társai közé, hogy lányok, tudjátok meg, a professzor úr nem normális. Meg van bolondulva. Ott áll a folyosón, az ablakon kihajolva. És körmeivel a kórház falát vakarja!

Milyen nevet hordozzon az ember?

Amikor úgy tűnt, hogy már mindent megbeszélünk, mondom mamának, szép idő van, mama.

Az van, szép idő. Ilyenkor érdemes meghalni, mondja mama. Kérdem, miért jár az esze megint az elmúláson, mama. Azért fiam, mert már szégyellem, annyit éltem, s ha beállnak a locspocs idők, a fagyok, ki sem jönnek szívesen a népek a temetőbe. Azt mondják magukban, azért ez az Emma is választhatott volna jobb időjárást a temetéséhez. Volt szép idő elég ebben az esztendőben. És azt mondják magukban, hát kell nekünk ez az ocsmány, temetői sár? Te jól tudod, milyen az a sárga, ragadós, levakarhatatlan temetői sár! Na, ezért érdemes inkább szép időben meghalni, nem pedig szeles, kiállhatatlan időben. Mert meghalni meg kell. Még a nagyon nagy emberek is mind egy szálig meghalnak. Ugye, most ment el nem olyan rég, ez a Mádé Ferenc is. Mekkora nagy ember volt, Istenem, mekkora nagy ember! Mégis el kellett neki menni. El. Pedig ő tudományos ember volt, sokan jártak hozzá tanácsért, hogy miképpen vezessék ezt a kicsi országot. Egy aprócska gazdaságot is nehéz vezetni. Sokszor nem adja le tejét a tehén, félretojik a kendermagos tyúk, hát akkor egy egész országot hogy lehessen rendben tartani? Még ha nem is nagy egy ország, akkor is sokféle gond van véle. Hol ez nem jó, hol az nem jó benne. Lehet, még maga Mádé Ferenc sem tudott mindig megfogadni való tanácsot adni. De valamit mégis kellett mondania, ha már megkérdezték. Azért volt elnök, azért volt Mádé Ferenc. Jól mondom-e?

Mondom mamának, jól mondja, mama. Csak éppen a Mádé Ferenc nevét nem mondja jól. Mert őt tulajdonképpen nem Mádénak hívták, de ezen most ne akadjunk fenn.

Hát csak akadunk fenn! Mert én is sokáig azt hittem, Nádénak hívják, közben kiderült, hogy nem Nádé, hanem Mádé. Elhadarták a nevét a tévében. Én is később jöttem rá az igazi nevére, hogy Mádé.

Tudja mama, hogy annak az elnöknek a becsületes neve se nem Nádé, sem nem Mádé, hanem Mádl Ferenc? Ez a teljes igazság.

Jaj, fiam, az én koromban már nem ér rá az ember, hogy a teljes igazságot kutassa. Maholnap megyek neki a száznak. Se nem látok, se nem hallok jól. Isten nyugosztalja, legyen békességben, ne háborgassuk holtában is ezt a drága embert, mert nem érdemelné meg, hogy őt zaklassuk a nevével. De nekem ő már Mádé Ferenc marad, ameddig még élek. Az egész családját jól ismertem, három unokája van és Dalma a felesége. Csak a nevét nem tudtam soha helyes módon kimondani. Szegény Mádé! Sok mindent tudott a világról. Csak azt nem, milyen nevet hordozzon az ember, hogy ne hadarják el a tévében.

Honnan ismerte olyan jól ezt az elnököt és családját, mama? Találkozott véle, amikor Pesten járt? Mert ugye, többször járt maga Pesten...

Soha nem láttam Mádé Ferencet. Pedig csakugyan többször jártam Pesten. Lehet, otthon sem találtam volna, mert ezek a nagy emberek örökké odavannak valamerre a világban. Csak a tévében szoktak fölűnni, mint valami üstökös, vagy fényes csillag. Ha úgy akarja a tévé. De a tévé olyan, hogy hadarnak benne, legtöbbször nem is érti az ember, miről beszélnek. A hölgyek kirakják hosszú lábaikat, keresztbe téve, s leginkább nem is szavakkal, hanem a kezük mozgatásával akarják kifejezni, ami a fejükben van. Ha egyáltalán van valami a fejükben, mert állandóan nézik az elejükbe letett papírt. Kevés olyant láttam, aki nem nézi a papírt. A férfiak pedig egyfolytában okoskodnak. Meghívják egy híres vendéget, kérdeznek tőle valamit, s felelnek is a saját kérdéseikre. Akkor meg minek hívják meg, akit meghívják? Ez az egyik. A másik az, hogy amikor egy értelmes ember el szeretné mondani, mi a véleménye, ők nézik az órát és azt mondják, kifutottak az időből. Figyeltem, mennyire futottak ki. Annyira, hogy elköszönnek a meghívott vendégtől, s nekifognak muzsikálni. Erre van idejük. Okos beszédre nincs. Megfigyeltem.

Sok baja van magának a tévével, mama! Emlékszem, egy időben az volt a baja, hogy panaszkodtak a tévések, nincs elég pénzük jó műsorokat csinálni. Ugy panaszkodtak a hosszú asztalokhoz sorba kiülve, hogy a hátuk mögött, s még előttük is több tévé volt bekapcsolva. Ott villogtak, teljesen haszontalanul, csak rontották a nézők szemét. Maga pedig azt mondta nekem, hogy ezek a tévések miért nem adják el azokat a haszontalanul villogó tévéket, ha csakugyan nincs elég pénzük jó műsorokat csinálni. Látja, most már kevesebb televíziós készülék villog a hátuk mögött, s előttük, mama. Lehet, eladták szép lassan, hogy legyen pénzük jó műsorokat csinálni.

Most már más a divat a tévében, mama. Az a divat, hogy ha beszélgetnek a hosszú asztalokhoz sorba kiülve, a hátuk mögött, a falon képrámák dőlnek le egymás után, mint amiképpen a dominó kockái szoktak ledőlni, ha unalmában játszadozik velük az ember. Oda sem lehet figyelni, miről beszélnek a meghívottak. Azok a képrámák csak dőlnek egymás mellé, mintha valaki unalmában játszana velük a hátuk mögött. Látja, mama, én ezeket a borulós képrámákat is mind eladnám. Ha nem egyebütt, mondjuk, az ócskapiacon. Ott mindennek kerül gazdája. De ezek a tévés emberek úgy látszik, nem szeretnek ócskapiacokra járni. Inkább járkálnak rajzolt vonatok előtt. Különösen akkor, amikor mi, határokon túliak jutunk eszükbe. Megfigyelte azokat a rajzolt vonatokat, mama?

Láttam, fiam. Láttam. Olyan modernül vannak megcsinálva, hogy nem is lehet kivenni, vonatok-e, vagy valami nagy, tengeri cápák. Hogy mit keresnek ott, azt nem lehet megfejtteni. De nem is az a baj, hogy nem lehet megfejtteni, miféle vonatokat rajzoltak oda, s mit keresnek a tévében, amikor vasúti állomáson lenne a helyük. Az a baj, hogy járkálva beszélnek a vonatok előtt a bemondók s a riporterek. Mintha nem lenne egy szék, vagy egy pad a közelben, amire leülhessenek. Hogy veszi ki magát, ha valaki járkálva beszélget?

Emlékszel, volt nekünk ez a szomszédunk, Juli. Na, ez a Juli is sokszor átjött hozzám, mert otthon unatkozott, s itt, az udvarunkon járkálva beszélgetett velem. Mondtam is neki, te, Juli, gyere, ülj le ide, velem szembe, s mondj akármit, szívesen meghallgatom. Csak éppen ne járkálj közben az udvarunkon, mert idegesít és oda sem tudok figyelni.

Ó, mama! Ezt maga nem érti. Ez a járkálás a tévében nem más, mint divatbemutató. Hogy lássák a népek, milyen a legújabb divat a világban. Ingyen van, nem kell fizetni érte. Csak a nevük más ezeknek az adásoknak. Ugye, mondhatnák azt, hogy például most egy időjárás divatbemutató következik. De az is hogy veszi ki magát? Nem könnyű a tévéseknek sem kitalálni, hogy milyen nevet hordozzon egy műsor. Valamit kitalálnak, s az úgy is marad, amíg más nem jut eszükbe. Manapság kevés az olyan tudományos ember, akitől érdemes lenne megkérdezni, forgassanak-e képrámákat a háttérben, rajzoljanak-e modern vonatokat, s úgy beszéljenek-e a vonatok előtt, hogy közben sétálnak. De főképpen azt, hadarjanak-e, vagy ne hadarjanak. Kevés az olyan tudományos, jó ízlésű ember.

Jól mondod, fiam. Kevés. Talán ez a szegény Mádé volt az utolsó. Elment ő is. Pedig mekkora tudományos ember volt ez a Mádé! De lehetett akármekkora, olyan jó, tisztán kimondható nevet ő sem tudott magának kitalálni, amit nehezen lehet elrontani, akár-mennyire is igyekeznek.

Valahogy így társalogtunk mamával, amikor úgy tűnt, hogy már mindent megbeszéltünk.

Lehulló levél

Sokat és sokfélét beszélnek a népek. Azt mondják, ezer esztendővel ezelőtt nagy betegen ott ült a kínai császár a kertjében lévő teabokor árnyékában és törte a fejét, mitévő legyen, hogy kijöjjön az ő végzetes betegségéből. És egyszer a bögréjébe esett egy lehulló levél. Sokáig töprengett, kidobja-e a levelet, vagy ne dobja ki. Tudósokat hívatott maga köré, döntsék el ők, mi legyen azzal a levéllel. Mert okos ember lévén sejtette, nem hullott oda véletlenül az a levél. A tudósok azt mondták, legjobb várni. Aztán az idő kiforogja, mi legyen azzal a levéllel, egyelőre ne dobja ki.

Magára maradván, a beteg császár illogatott a teából és azt vette észre, rosszabbul van tőle, mint azelőtt, hogy a levél a bögréjébe esett volna. És maga köré hívatta ismét a tudósait, mondanák meg, mi lehet ennek a rosszabbodásnak az oka. A tudósok azt mondták, megvan a magyarázat: a lehulló levél gyógyszert csinált a lagymatag teából és a császár helyre fog jőni. A rosszabbodásnak pedig az az oka, hogy amikor a szervezetünkben megfordul a betegség, még egyet rúg rajtunk, csak azután hajlandó onnan kijőni.

Sokat és sokfélét beszélnek a népek. Azt mondják, ezer esztendővel ezelőtt kigyógyult betegségéből a kínai császár. Attól a teától, amelytől rosszabbul lett az elején. Mert úgy van elrendezve, hogy minden betegség rúg még egyet rajtunk, mielőtt elmenne tőlünk. Lehet, kettőt is rúg. Vagy hármát is. A makacsságától függően. De elmegy.

Most nem a kínai császár, hanem a világ beteg. Ilyenkor nincs mit csinálni. Várni kell.

Hátha egyszer teánkba hull egy lehulló levél. És ha így talál lenni, akkor is várni kell. Mert amiképpen megmondták a tudósok, minden betegség rúg még egyet rajtunk, mielőtt elmenne tőlünk. Lehet, kettőt is rúg. Vagy hármát is. A makacsságától függően. De elmegy. Csak éppen a rugdosást bírjuk ki.

A Globál család

Ha annyi víz lenne a Nyikó medrében, mint bennem panaszkodás, akkor most nem ravatalozókat és lelátókat építenének a mi tájainkon, hanem vízimalmokat. Azt építenének. Mert víz lenne bőven. Farkaslakától le, egészen Rugonfalváig. Vagy még tovább. Le, egészen Székelykeresztúrig. Mert ott van a Nyikó deltája. De nincs víz a patakunk medrében, s már a siménfalvi kutakban is kevés.

Mondja anyám, a kilencvennyolc éves egyszerű, falusi asszony, hogy nincs mit csinálni. Ezt nem mi rendezzük. Fönt rendezik a vízügyeket, fönt, valahol az egekben. Ahová nekünk, földieknek, csak egyszer van bejárásunk. És akinek csak egyszer van bejárása valahová, ott sokat ő sem tudna intézni. Nálunk vagy annyi a víz, hogy elvisz mindent, vagy annyi sincs, amit a kendermagos tyúknak adhatnánk, szomjan ne dögöljék.

Az égi vízügynél általánosan gondolkodnak. Vagy mindenüvé vizet eresztenek reánk, vagy pedig egy csöppet sem. Nincs mit csinálni. Csak a baj van mindenfelé.

Mondom mamának, mama, ezt az általában való gondolkodást manapság globális gondolkodásnak nevezik. Úgy látszik, ez a globális gondolkodás az új divat ott fönt, az egekben is. Ezért nincs mit csinálni.

Hogy ott fönt mi a divat, az nem a mi dolgunk, mondja mama, az egyszerű, falusi asszony. És elővesz egy hivatalos, friss levelet, hogy olvassam el.

Elolvatom, s mondom, ez is egy globális levél. Az állam küldi. Pontosabban, a villanyosok küldik, mégpedig egy globális családnak. Mert mi is globális család vagyunk, mama.

Mióta vagyunk mi globál család, kérdi mama. Mondom, azóta vagyunk globál család, amióta volt itt az a nagy árvíz. Hat esztendeje vagyunk globál család. Amióta elvitte szülőházamat az az árvíz. Mert ebben a hivatalos, villanyos levélben az van, hogy ki kell fizetni több, mint másfél millió régi lejt. De hamar. Mert ha nem fizetjük ki, levágják a drótokat és nem lesz villanyunk.

De hát nekünk nemhogy házunk nincs ott, ahol villanyunk is volt, hanem még drót sincs, akkor mit akarnak levágni, kérdi mama.

Mondom, az nem számít, hogy van-e ház, van-e drót. Ha egyszer volt, akkor fizetni kell az idők végezetéig. Mert ez egy globál család, mama! Egy globál család nem vacakol azzal, hogy mi van s mi nincs. Fizet és kész.

Azért menj el azzal a levéllel a hatósághoz és add elé, mi a helyzet, ne fáradjanak hiába, hogy levágnák a nemlétező drótokat, kíméljük meg őket, így illik egy globál családhoz, mondja mama.

Lementem Keresztúrra, a villanyosokhoz. És mutattam a levelet a hatósági közegeknek. Átfutották. Azt mondták a hatósági közegek, ez egy jogszerű követelés. Mert év elején a villanyt nem jelentettük ki. És hiába nem fogyasztottunk egy gyertyányi villanyt, hat esztendő alatt felhalmozódtak a rádió és tévé díjak. Márpedig azt rendezni kell. De ez nem reájuk tartozik, hanem a rádióhoz és a tévéhez, vagyis globálisan a médiához tartozik.

Kedves emberek ezek a keresztúri villanyosok, mondom mamának, haza érve. Kedves emberek. Azt mondták, nem reájuk tartozik a média.

Majd elmegyek a médiához is. Ha lesz annyi erőm, mama... Mert ez a mi családunk egy rendes, globál család.

Előre megmondom, panaszkodni fogok a globális médiánál is. Ha lesz még erőm őt fölkeresni. Van bennem panasz bőven. Mert miféle média az, amely hat éven át nem értesül arról, hogy nálunk az árvíz után se ház, se villany, se rádió, se tévé nincsen? És havonta járatták a postásokat, akik szorgalmasan viszik anyámnak a felszólító, fenyegető, hivatalos leveleket. Hogy anyám fizesse ki a rádiót, amit nem hallgatott. És a tévét, amit nem nézett. Mert villany, az nem volt. Se drót, amit most le akarnak vágni. Miért nem megy a helyszínre a média? Mondjuk, egy ollóval, s próbálná meg levágni azt a drótot, ami nincs. Miért fenyegetőzik?

Van bennem panasz bőségesen.

Ha annyi víz lenne a Nyikó medrében, mint bennem panaszkodás, akkor most nem ravatalozókat és lelátókat építenének a mi tájainkon, hanem vízimalmokat. Azt építenének. És megtelnének ezek a kicsi falvak globális vízimalmokkal. És lenne sok apró, globális család ezen a lassan elnéptelenedő vidéken. Mert az is globális immár. Az elnéptelenedés...

Zajlás

Akció zajlik a deltai szélben, őszi az akció, mert ugye, ősz van, tavasz idején majd más akciók zajlanak, hogy nézne ki a Delta zajló akció nélkül, ó, s ott vannak a fesztiválok mindenfelé, a zajlók, csupa zajlásban él a természet is, nemcsak benne az ember, zajlik a madarak vonulása délre, elmegy a fecske, a gólya, csak a varjak nem mennek el, itt kárognak a fák tetején, zajlik a varjak károgása, csupa zajlás a főtér, a virággruppok eltakarítása zajlik, s hogy ne felejtsem, zajlik a szökőkutak kipróbálása, mérnöki emberek veszik körül a kutakat, hogy lássák, szöknek-e eléggé a szökőkutak, s ha szöknek, följegyzik a noteszükbe, hogy szöknek, ha pedig nem szöknek jó magasra, fölírják azt is, hogy nem szöknek jó magasra, zajlik a szobrok vikszolása, poros szobrainkkal nem mehetünk neki a puha télnek, persze, a guanót is el kell takarítanunk a megfakult padokról, mert egész nyáron át zajlott a galambok etetése vének és gyermekek által, ilyenek a vének és gyermekek, csak etetik a galambokat, ők nem is esznek inkább, a véneknek nincs mit, a gyermekeknek idejük szűkös reá, csak a zajlásra van már idő, tessék bemenni egy irodába, zajlik a bejelentés, a pénzek beszédése, zajlik a felszólítások kiküldése, az utak mentén pedig nincs ház, ahol ne zajlana a villanyórák leolvasása, zajlik a kapucsengők nyomogatása, van-e valaki itthon, már többször is jártunk erre, majd mondják be telefonon, zajlik a bemondás, halló, nem két, hanem hét a kilowatt, hányszor mondjam, mondja úgy, nem két, hanem kettő, nem értik egymást a népek, én csak azt szeretném mondani uram, jaj, ne azt mondja, hogy mit szeretne mondani, hanem azt, amit akar, sok a dolgunk, kinek van ideje meghallgatni, maga mit akar mondani, zajlik az év végi szorzás és összeadás, magának könnyű, megy a nyugdíj, megy ugye, még megy, könnyű magának, zajlik a világ, ki tudja, meddig ér ez a sengen, a végén ott maradunk, mint az ujjam, sengeni bajokban, mit mond, hogy nem tudja, mi az a sengen, hát majd megtudja, ha háttal fogunk állani sengennek, uram, nekem ne mondja azt, hogy nem beszélek tisztán, tisztán beszélek én, hát nem hallotta, hogy zajlik a tisztán beszélési kampány, zajló érában élünk, nem hintaszékben, figyel-

meztetem, szálljon ki abból a hintaszékből és diktálja be a helyzetét, mert jönnek a népszámlálók és magát is meg fogják számlálni tyúkostól, kéményestől, s a téves adatok miatt lakolnia kell, van fogalma, mit jelentenek a bementett téves adatok, nem tévés, hanem téves adatokat mondtam, magával nem lehet beszélni, a maga fejében is zajlik valami, ki tudná megmondani, mi zajlik, ez a rák is ott üti fel a fejét, ahol éppen kedve tartja, ma itt fájtatja szervezetét az ember, holnap ott fájtatja, ezek a doktorok is meghalnak valamibe, hiába tanulták ki a betegségeket, míg élnek, csak kapkodják a fejüket, né, ott egy egészen idegen bacillus, még neve sincsen, lázasan zajlanak a kutatások, a lázról jut eszembe, lázasak a nagyfejű bankok is, ha lenne gyomruk, görcsbe szorulna a gyomruk, hiába tömik tele pénzzel a zsebeiket, tudja, milyen a pénz, elfolyik, mint a patakok vize, elapad, még a zajló folyók is elapadnak, ha olyan az esztendő, csak a zajlás nem apad el soha ezen a földön, kinek beszélek, Istenem, kinek beszélek, úgy veszem észre, magam is zajlok éppen.

Mint egy múmia

Anyám telefonált, hogy baj van. Kérdem, kivel, s hol van baj, magával-e, vagy csak úgy, általában a faluban. Mert az nem mindegy, Mama!

Velem semmi baj nincs, s általában a falu is megvan, de rossz hírem van Pestről, mondja Mama.

Ó, Mama, Pesten sokféle hírek járnak, jók is, rosszak is, jobban tenné, ha nem figyelne oda...

Hogyne figyelnék, most telefonált Károly, hogy teljesen összetörte magát. Kiengedték a kórházból, haza is került valahogy, de még ennivalót sem tud elővenni egyedül, be van fáslizva, úgy néz ki, mint egy múmia! Kérlek, telefonálj a fiadnak, menjen és nézze meg Károlyt, az nem lehet, hogy ekkora bajban egyedül menjen neki az éjszakának.

Mondom, máris telefonálok a fiamnak, Mama.

Valaki telefonált nekem Romániából, de a nevét nem mutatta a mobilom, te hívtál volna, kérdi a fiam.

Én hívtalak, persze, hogy én hívtalak. Mama értesített, hogy Károly összetörte magát, kiengedték a kórházból, haza is került valahogy, de még ennivalót sem tud elővenni egyedül, be van fáslizva, úgy néz ki, mint egy múmia! Menj és nézd meg, mi van véle, az nem lehet, hogy ekkora bajban egyedül menjen neki az éjszakának!

Tati, fölhívtam Károlyt. Azt mondja, neki az égvilágon semmi baja nincsen. Nemrég telefonon beszélt Mamával, figyelmeztette őt, vigyázzon a lépcsőkre, nehogy leessen, mert ebben a korban veszélyes a lépcsőkön való járás, ha le talál esni, kórházba viszik, s ha haza is kerül valahogy, még ennivalót sem tud elővenni egyedül, befáslizva feküdhethet az ágyban, mint egy múmia. Azért hívd fel Mamát, nyugtasd meg, Károly jól van, semmijét nem törte össze. Valami félreértésről lehet szó...

Hívom Mamát.

Mama, valami félreértésről lehet szó, mert Károly jól van, semmijét nem törte össze, kórházban sem volt. Ugye, nemrég beszélt is véle,

figyelmeztette magát, vigyázzon a lépcsőkön való járással, mert ha le talál esni, kórházba viszik, s ha haza is kerül valahogy, még ennivalót sem tud elővenni egyedül, befáslizva feküdhethet az ágyban, mint egy múmia...

Itt nincs semmiféle félreértés, Károly nem mondja meg nekem az igazat, nem akar háborgatni az állapotával, azért titkolja, hogy mindene teljesen össze van törve. Kiengedték a kórházból, haza is került valahogy, de még ennivalót sem tud elővenni egyedül, be van fáslizva, úgy néz ki, mint egy múmia, mondja Mama.

Kinek, s hová telefonáljak még, hogy magát megnyugtassam, Mama? Hívjam fel Brüsszelt? Vagy a Nátót? Az Ensz is messze van! Tudja, hogyan megyek neki ennek az éjszakának, Mama? Lefekszem szépen, s nézem a mennyezetet. Mint egy múmia...

Emlékszel még Afrikára?

Így kezdi a beszélgetést Mama. Mondom, Mama, én Afrikára nem emlékezhetem, soha nem jártam arrafelé.

Na, ha nem jártál, akkor nem jártál! De a mi Károlyunk járt... Arra emlékezhetsz. Afrikának szerinted mi a fővárosa? Ott lent van egészen, ahol a tenger lehajlik...

Hogy mikkel foglalkozik, Mama! Maga még nem is látott tengert!

Én nem, de a mi Károlyunk látott. Mert amikor a festményeit és rajzait elvitte Afrikába, hogy lássák ők is mivel foglalkozik, akkor a mi Károlyunkat szinte agyonverték hazafelé menet. Az ottani huli-gánok. És ezt a mi Károlyunk előttünk sokáig eltitkolta. Nem mondta meg, hogy minket ne háborgasson a saját bajaival. Na, most is ilyen helyzet foroghat fenn. Mert állandóan mondja a rádió, hogy Pesten megkéséltek valakit hazafelé menet. Nekem hiába mondja, hogy nem igaz, egy anya megérzi, ha a gyermekével baj van.

Ebben nagy igazsága van Mama, de egy anya azt is megérzi, ha valamibe beüti a saját fejét, mint amiképpen maga is beütötte, amikor a lépcsőn elesett.

Most föl hívom Károlyt, beszéljen vele, tisztázzák, melyikük fejével van nagyobb baj.

Na, Károly, sikerült Mamával beszélni?

Igen, nemrég beszéltem vele, mindent félreért, mert egymás szavába vágva, egyszerre beszélünk.

Hát persze, itt van a probléma. Sírt nekem, hogy mekkora bajban vagy. Most már meg van nyugodva, hogy legalább hallotta a hangodat?

Azt hiszem igen, de inkább vele vannak bajok. Meg is lepett. Lehet azért, mert megütötte a fejét? Mindig háttal megy le a lépcsőn amikor a sötétben be akarja csukni a külső ajtót. Az ajtó mögé nyúlva az akasztót kiszedni nekem is kényelmetlen volt.

Én ezt jól tudom, csak azt nem értem, mit értett félre, mert azt mondja, vele semmi baj nincs.

Mást hall, mint amit mondok, mert folyamatosan beszél közben, ennyi.

Az lehet. Velem azért teljesen normálisan beszélt, pedig ugye, kilencvennyolc éves.

Vagy én nem vagyok normális! Most sem találom a képeim címjegyzékét és a billentyűk nem aktiválják a betűket. Már reggel el kellett volna küldenem egy anyagot és nem megy, sokkal egyszerűbb oda metrózni és helyben leadni, megbeszélni. Csak bajok származnak ezekből a telefonokból és komputerekből.

Ilyenek ezek a telefonok és komputerek. Azt csinálnak velünk, amit akarnak. A minap levelet írtam a laptopon valakinek, erre azt írja a fiam, véletlenül neki ment az én levelem.

Ezek az okos telefonok pedig főleg a makacsságukról híresek. Minél okosabbak, annál nehezebb velük bánni.

Egy nagyeszű filozófus egyszer azt mondta, nagy dolog, hogy már dróton tudnak értekezni egymással a népek. És az is nagy dolog, hogy drót nélkül is tudnak. De a legnagyobb dolog az, ha két ember a puszta szó által megérti egymást.

Mindazonáltal, Mamával nagy baj nem lehet. Mert most mondja, hogy ebédre tárkonyos levest főz magának. Még nem felejtette el, miket kell belerakni a tárkonyos levesbe, a tárkonyon kívül. És azt kérdi tőlem, emlékszem-e még Afrikára. Mert Afrikát sem felejtette el...

Tíz köbméter

Most mentek el a vízolvasók. Vígan, sörösen, integetve.

Az egyik zömök, kiadós fejű ember. A másik vékony és bőbeszédű.

A zömök bemászik az aknába és diktálja a vékonynak: tíz köbméter! Kimászik a zömök és azt mondja nekem, maga hallotta? Mondom, hallottam.

Mit hallott? kérdi a zömök. Mondom, azt, hogy tíz köbméter.

Az magának nem sok? kérdi a zömök. Karomat széttárom, s mondom halovány, tétova hangon, ha egyszer annyi, akkor annyi. A számokkal nem lehet vitatkozni...

Azt mondja a vékony, maga tudja, hogy ebben a korban nem jó annyit fürödni? Minden utcába besurrant már a nátha, a grippe, a kétoldali. Magát még nem érte el a köhögés? Mert az én családomban már mindenki ugat. A sok pancsolás miatt. Minek kell magának annyi vizet elpancsolni? Tíz köbméter! Ennyit csak az autómosók fogyasztanak, a bodoni utcában. Mert ők spórolnak a vízzel. Tíz köbméter! Ennyi köbméterbe bele is lehet fulladni. Ha sörről lenne szó, azt megérteném. A sör, az sör. Most apropózzak magának?

Mondom, felőlem apropózhat, ha van kedve hozzá.

Akkor most veszem direktbe a kérdést: nem kínál meg egy sörrel? Ha már annyi köbmétert leolvastunk?

Mondom, de.

Isszuk a hideg reggelen a hideg sört.

Azt mondja a zömök: a maga szervezetének a cigaretta sem jó.

Azt mondja a vékony: az pláné! Most apropózzak magának a cigarettával is?

Mondom, felőlem apropózhat, ha van kedve hozzá.

Van, de adjon tüzet is, mondja a vékony.

Az első füstkarika közepében azért elhelyezett egy sóhajtást: tíz köbméter!

És azt kérdezte tőlem, maga miféle ember? Pancsol, iszik és szivarozik. Ebben a korban... És ebben a szűkös világban...
Most állok a kapuban, nézek az elmenő vízolvasók után. Csakugyan sok az a tíz köbméter. Ezen a nyáron jóformán meg sem fürödtem.

Mint az a gyermek, a belga...

Megeszi életemet, most eszi éppen, pedig egy jó barátért odaadnék húsz mázsa lingviztikát, írtam egy halovány, tétova cikket a blogba, mielőtt megettem volna ebédem tegnap, karóval jött nekem, vegyem tudomásul, nem veszek semmit tudomásul, szálkás tollával jegyezze csak be, amit éppen akar, még szerencse, hogy Anna örök, s egy Muzsi gyerek mondja, jobban esik néki a reggeli kávé, ha látja, még élek, most hiszem el csak, kerek a Föld, mert érzem, lecsúszom róla, ha egy csöppet nem figyelek, már nem is szállingóznak a fák levelei sem kint az udvaromon, csöndesen, mint máskor és imbolyogva a puha szélben, ömlenek inkább, mintha lelökték volna az égből, ellepik ezt a várost, el Európát, még mielőtt fölérnék a balavásári hegyre, hogy ott megálljak, valahogy úgy, mint az a gyermek a belga, a manöken, ugye, tudjátok, miről beszélek, s ha mégis fölérnék végre a balavásári hegyre, vennék egy nagy koszorú vörös, kibédi hagymát a fiamnak, mert azt szereti, de félek, csak sánta haikut találnék ott az erdő mellett az úton, hol szeplős cigányleánykák szokták árulni kis kosarukban a sok kicsi, pettyes bogyót, a kéklő kökényt és áfonyát, mert Kibéden, mondják a helybeliek, tűfoknyi verseket termel kertjében a költő, nem pedig édes és vörös hagymát, mint régen, de hagyjuk, nem is futok tovább ezekkel a kusza sorokkal, elvették kedvem a csepergős, hűvös, könnyes idők, s a szúrós hegyezett szavak, mert valaki odaát hazafibb szeretne lenni, mint más és persze, halottabb halott, amikor meghalunk.

Könnyekért nem hajolunk le

Bigott unitárius lehettem gyermekkoromban, mert még verset is szavaltam a siménfalvi templomban. Valami roppant áhítatos verset, ugye, tudnivaló. De én nem csak bigott unitárius voltam gyermekkoromban, hanem egyszersmind roppant figyelmes is. Mert amikor azt az áhítatos verset szavaltam, észrevettem, hogy a padokban ülő szép öreg férfiak nem az én szavalásomra figyelnek, hanem az énekeskönyvben lapozgatnak. Bizonyára azt az oldalt keresték, amelyben ott van, hogy Tebened bízunk eleitől fogva.

Volt valaki a szép öreg férfiak között, aki a pad alá is lehajolt, mert az énekeskönyvből kihullott egy megszáradt, régi virág szirma, négylevelű lóhere, ilyesmi.

Én ezt mind észrevettem szavalás közben és arra gondoltam, nem folytatom azt az áhítatos verset, hanem segítek megkeresni a lehullott, megszáradt virágot, a négylevelű lóherét, mert ezzel nagyobb szolgálatot teszek a Fennvalónak, mint az áhítatos szavaltommal. Már csak azért is, mert tudtam, ezek a szép öreg férfiak örökösen fájtatják a derekukat, s nem jó nekik a padok alá való lehajolás.

A fehérnépek sokkal szívósabbak, mint a férfiak. Ha le is hajolnak, nem fájtatják a derekukat. És jobban odafigyelnek az áhítatos szavalatokra.

Észrevettem, egy fekete fejkendő asszony a szíve tájékára helyezte az imakönyvét, odaszorította valósággal és úgy figyelt reám, s a vers mondanivalójára, hogy az áhítat, mint tenyérszárny, kiült az arcára. Néhány könnycsepp esett ki a szeméből és lehullott a vásott padok alá, mint amiképpen a megszáradt virágok szirmai, s a négylevelű lóhere a szép öreg férfiak énekeskönyveiből.

De ugye, könnyekért nem hajolunk le.

Az ember hagyja, hogy könnyei elguruljanak a súrlott deszkapadlón, a szigorú köveken, vagy mondjuk, kint, az udvaron, a szürke porban. Attól függ, hol jön reá a sírás.

Énnekem tegnap pont egy templomban szorongatta meg torkomat valami sírnivaló. A vásárhelyi unitárius templomban. Úgy adódott, hogy épp az én verseimből olvastak fel néhányat, s bár az én verseim áhítatos verseknek nem nevezhetők, még én is meghatódtam. Hiába, ilyenek a versek. Olykor megszorogatják az embert, ha olyan a hangulata. Nekem pedig a hajdani áhítatos percek jöttek elé ott, mivelhogy már rég nem járok templomba.

Nem is tudom, miért nem járok.

Lehet, az élet útjain csavarogva, engem más bigottságok fogtak karon és vezettek el a lélek kiismerhetetlen, rejtett, titokzatos vidékeire, ahol sűrűbben váltják egymást a fények és árnyak. Világi, bűnös, eléggé el nem ítélni bigottságok kerítették hatalmukba.

Észre is vettem magamon, egy idő óta nem hat meg, ha valakinek például fáj a dereka. Csak az hat meg, ha az én derekam fáj. De az aztán meghat engem alaposan. Az effajta dolgokat nevezem most világi, bűnös, eléggé el nem ítélni bigottságoknak.

El is kerültek engem az áhítatos percek. Úgy eltűntek, mint végső, könnyörgéses imák az őszi, temetői ködben. Azt hiszem, sírni sem tudnék immár. Az pedig nagyon nagy baj.

Mert aki sírni nem tud, ha eljön a sírás ideje, örvendezni sem tud, ha eljön az örvendezés ideje.

De vajon, jön-e még olyan idő, amikor legalább még egyszer megszorogatnak engem az áhítatos percek? Lehet, hogy jön. Lehet, hogy nem. Azért még bízom. Akár az emberiség. Eleitől fogva.

Két piros alma

Tegnap Mamánál voltam, otthon, a falumban. Nagy ebédet csapott nekem, olyant még egy király sem ehetett.

Egyszer azt kérdi, hát te mit eszel ilyenkor, amikor nincs otthon a feleséged? Mondom, ne legyen gondja rám, Mama. Tegnap is vettem magamnak két piros almát. Olyanok, mint a bazsarózsa! Királyok sem láttak szebbet, mint az a két piros alma.

Az jó, mert minden almában van egy marék vitamin, mondja Mama. De leves is kell az embernek. Különösen neked. Le vagy gyöngülve. S a leves arra való, hogy elhordozza bennünk a vitaminokat. Oda, ahová kellene. És a levesek mind tudják, mit, hová kell vinni. Megmondták ezt régen a jó doktorok. Legegyszerűbb a köményleves. Tudod, mi kell a köményleveshez? Majdnem semmi. Csak kevés kömény, víz és néhány csöpp jóakarát. Csak nehogy úgy járj, mint Károly, az öcséd. Serpenyőben, olajban pirította a köménymagot, s az fölcsapott a mennyezetre, festheti újra a plafont. Lábosban kell pirítani. Kicsi olajban. Kicsi só, kicsi hagyma, s bele a vízbe.

És a jóakaratot mikor kell belé tenni, az elején-e, vagy ráér a legvégén, Mama?

Azzal kell kezdeni mindenféle főzést. Jóakarattal. Mondja Mama.

Akkor máris töröm a fejem, hol lehet otthon a kömény, Mama.

Otthon vár az öcsém levele a laptopon:

Bátyus!

Hívtam mamát, mondta, hogy éppen most ment el bátyád, beállította a televíziót, mert megint odalett a kép. Kérdem, most működik-é.

Igen, most működik egy darabig, aztán ha bátyád elmegy, megint odatesz. Ahogy szokott.

Kérdem, hogy van mama?

Te hogy vagy, megjavultál-e már? A múlt hétfőn beteg voltál, csak eltitkoltad.

Mondom, nem voltam beteg, minden rendben van, mama.

Akkor jó.

Nagy szárazság van otthon, mama? A kútban még van víz?

A hidrofor megy, a házban van víz, az udvaron, a kútnál nincs. De jobb is így, mert a gyermekek bekapcsolják, s éjjel-nappal folyik. Kérdem miféle gyermekek mama, hiszen magánál rég nincs soha semmiféle gyermek, miután mi elkerültünk hazulról, az pedig nagyon régen volt, mama!

Honnét tudjam?

Akkor honnan tudja, hogy gyermekek kapcsolják be, mama?

Majd jövök és adok a fejükre! Nem lehet tudni melyik volt az utcából.

Most is be van kapcsolva a búvárszivattyú?

Nincs mert nem folyik a víz, a szárazság miatt. Kevés a víz, így jobb is, mert nem kell már, hogy legyen kint, az udvaron. Elmúlt a nyár, ősz van. De ha bekapcsolják és nincs víz, leég a szivattyú!

Nem kapcsolják be mert nincs víz, mama!

De a gyermekek nem tudják, hogy nincs víz a kútban. Bekapcsolhatják és úgy marad, éjjel nappal zúghat a motor, leéghet az egész vezeték és a ház is! Nincs víz, nem is folyik, be sem kapcsolják, mert nincs mi kijöjjön a kútból, mama!

Miért, miért, ki tud ennyi mindenre válaszolni? Ti jól tudjátok, ha nem vagytok itthon, minden csak romlik, fiam!

Így beszélgettünk mamával telefonon Bátyus. Nem hallottál valami zümmögő zajt a kút felől? Látod, megint a telefonom a hibás. A tévé viszont működött, bömbölt közben, beszélni sem tudtam rendesen mamával miatta. Ilyen a modern technika.

Öllemek, K.

Most pedig fölkutatom, hol lehet a kömény. Közben az asztról mosolyog reám két piros alma.

Utolsó szerelem

A Petry üzlet előtt megállít egy idősebb korú ember.

- Uram, ha meg nem haragszik, maga vásárhelyi?
- Eléggé.
- Akkor ha tudja, mondja meg nekem, hol van a Petry üzlet.
- A Petry üzlet itt van, pont maga előtt. Három lépés, ha oda akar menni.
- Dehogyan akarok! Itt régen egyéb volt, nem a Petry üzlet.
- Az lehet, de most ez is Petry üzlet.
- Akkor jó helyen járok. Mert azt mondták, a Petry üzlet mellett van egy bejárat a blokkok közé. Ott van a közjegyzőség.
- Ott. A blokkok között több közjegyző is van, ha oda akar menni.
- Dehogyan akarok! Onnan jövök éppen.
- Akkor tudja, hogy hol van a közjegyzőség...
- Tudom. De én nem a közjegyzőséget kerestem. Bementem az egyik fehér ajtón, s mondtam, lakott itt régen egy gyönyörű lány. Barna és magas. Azt mondták, most is lakik ott egy gyönyörű lány. Az is magas, de szőke. Ő a közjegyző úr titkárnője... Maga ismer valakit itt a blokkok között, aki barna és magas? Már nem lehet fiatal...
- Ezen törhetném a fejem ebben a hidegben...
- Ne törje. Már őt sem keresem. Csak üzeni szerettem volna neki. Mert volt idő, amikor mindent elkövettem, hogy őt semmi baj ne érje.
- Mégis, mit üzenne?
- Csak annyit, hogy itt járt a legelső férje.

Kié itt a dér?

Elröpültek udvarom fáiról az ékes tollazatú, kényes madarak. Csak a pintyek és varjak maradtak itt, hogy ne legyenek teljesen egyedül, ha jön a tél.

Ki tudja, honnan jöttek, mely tengerek felől a sirályok, ellepték a szomszédos tömbház tetejét, naphosszat veszekednek a tenyérnyi pizzán, amit innen lophattak el a nonstop kávézó elől, ahol ricsajjal, s részeg csajokkal gyűlnek össze esténként a hajléktalanok, kezükben villan a pálinkás üveg, s fejükben egy-két új ötlet, hol is húzzák meg magukat hajnalig.

Ha pedig eljön a hajnal, jön vele a dér is.

Kié itt a dér?

Ebben a városban emlékszik még valaki Polgár Pistára, ki vicinális újságíróként Molter nyomában szeretett járni, hogy érezze a *hand-made* dohány füstjének illatát? Nem emlékszik már reá senki. Pedig ő fogalmazta meg, hogy gyöngy ez a város, kényes istennők nyakába való. Ő fogalmazta így meg egy bolt előtt, s azt a nagy igazságot is ő mondta ki, futballista a szeretője annak a nőnek, aki a kirakatban véletlenül észrevesz valami labdát, s egy pillanatra ott meg is áll.

Ezek nagy igazságok.

Akkor születtek ezek a nagy igazságok, amikor még föl sem vetődött ebben a gyöngy-városban a kérdés:

„Kié itt a tér?”

Most ez a kérdés vetődik fel:

Kié itt a dér?

Mert a térről szépen elballagtak jó öregjeink, föl, a dús lombú temetőbe. Ott piheni földi fáradalmait a csendes Gagyi László, ki hozta Fintaházáról Pillangó Zsuzsikát, a hús levegővel s a májusi faggyal.

És ki emlegeti ma Papp Ferencet, az író, ki félrenézve járt a téren, de azért átlátott a kerítés fölött és benézett a kerítés alá is? Senki.

És hová lett a tudós Oláh Tibor? Kinek jut ma eszébe, miként hunyorított az úton, ha találkozott egy baráttal, s elmondta, milyen az élet? Úgy ment el, csöndben, észrevétlen. Hogy ne sírjon érte senki.

Jaj, el ne felejtsem Tóth Pistát, ki olykor fényes verseket írt! Csak Csíkban vette kezébe könyvét egy barátom, Cseke Gábor. Mert itt már senki nem említi nevét.

Kié itt a dér?

Az a dér, mely reá hullott a jóvágású, daliás Csorba András fejére is. Nincs, aki megkérdezze. Elment Kiss Lacival, aki rászólt egyszer Tarr Lacira, ne bántsa sok patkánya közül az egyiket, mert az a patkány nem az övé!

És hányan, de hányan mentek el még? Felsorolni is képtelenség. Krafft, a kettőbe törött tehetség, az álmodozó tekintetű Szőcs Kálmán, kinek erős pálinkát adott a Kultúr alatt a szőke Matild!

És elment Szécsi András, ki potyára sírt estig a székelykeresztúri temetőben, mert nem az volt anyjának sírja, amelyet ő gyertyákkal vett körül.

Egyszer utánam kiáltott messziről, álljak meg már, mert két hete keres engem. Kérem, mi a baj, Bandi. Semmi, öregem, csak az, hogy fizess egy flekkent!

Kié itt a dér?

Ki tudná megmondani? Mert ide hullott le közénk a dér. Azok közé, akik még vagyunk.

De hogy vagyunk?

Hát úgy vagyunk, darabokra hullva vagyunk. Az egyik itt van, ezen az oldalon, a másik ott, a másik oldalon.

Oldalakra szakadt ez a város, nem pedig fertályokra, mint régen volt szokás. Vagy amiként falun volt szokás, az alszeg és felszeg. Tekintetünk egymásnak szegve, ha találkozik az egyik oldalon lévő a másikkal.

Még szerencse, hogy eddig még egymásnak nagyon nem estünk neki. Csak másoknak estünk neki. Azon vitázva, hogy kié itt a tér.

És amíg ezen vitázunk, egyre hull közénk a dér.

Elröpültek udvarom fáiról az ékes tollazatú, kényes madarak. Csak a pintyek és varjak maradtak itt, hogy ne legyek teljesen egyedül, ha jön a tél.

Csikkcsere

Két sebhelyes arcú férfi ült egy ottfelejtett gerenda végén és igazgatták maguk előtt a vézna fűszálakat.

Már közelebbről kezdtem megismerni ezt a két sebhelyes arcú embert.

Az egyik már az elején megmondta, szerszámot nem hozott, csak magát hozta. Az erejét. Ami még van neki a karjában. Mert sportolt fiatalabb korában.

A másik is megmondta már az elején, szerszámot nem hozott, csak a szakmáját hozta. A tudományát. Ami már van neki a fejében. Mert kitanulta a szakmát fiatalabb korában.

Az ottfelejtett gerenda végén ülő férfiak közül az egyik cigarettázott. Mondom annak, aki a szakmát kitanulta, azért látszik rajtad, hogy okos ember vagy. Legalább nem cigarettázol. Mert okos ember nem cigarettázik.

Leültem én is az ottfelejtett gerendára és rágyújtottam egy cigarettára.

A két sebhelyes arcú ember hosszú rámnézéssel végigmért engem, de egyik sem szólt semmit. Csak igazgatták tovább maguk előtt a vézna fűszálakat.

Egyszer azt mondja, aki csak magát hozta: csikkcsere.

Mondom neki, két nagy hiba van abban, amit mondtál.

Kettő? – kérdi, aki csak magát hozta. Mondom, annyi. Pont kettő. Az egyik hiba az, hogy nem csicsere, hanem csicseri. Így hívják a borsót. A másik hiba az, hogy a vézna fűszálak közül egyik sem csicseriborsó. Csak szimpla fűszál.

Akadékos ember maga, mondta, aki a szakmáját hozta. Csikkcserét mondott a barátom. Ilyenkor át szokta nyújtani nekem a cigarettát, hogy szívjam tovább. Mert drága a cigaretta.

Hárman ültünk az ottfelejtett gerendán hallgatagon, igazgattuk magunk előtt a vézna fűszálakat.

Azt mondja, aki csak magát hozta: könnyű magának, aki jómódban van. Tiszta egyedül elszívhat egy egész cigarettát. És még kedve is van ahhoz, hogy viccelődjék a csicseriborsóval. Tudja, hogy a maga viccelődésében is két hiba van?

Kettő?

Annyi. Pont kettő, mondja, aki csak magát hozta. Az egyik az, hogy a csikkcserével nem illik viccelődni. A másik hiba az, hogy pont magának nem illik a csikkcserével viccelődni. Mert maga jómódban van. Tiszta egyedül elszívhat egy egész cigarettát. És nem veszi észre, hogy maga sem több, mint egy vézna fűszál.

Az állatkert látogatói

Vannak különleges képességekkel fölruházott emberek a városban, akik időnként teljességgel kivirágoznak. Főleg olyankor, amikor valamit meg kell számolni.

Ezek a különleges képességekkel fölruházott emberek ezekben a napokban éppen virágoznak. Mert olyan időket élünk néhány napig, amikor mindent meg kell számolni. Széles papírokkal járják az utakat ezek a virágos emberek. Úgy mennek a széles utakon, széles papírokkal és széles mosollyal. A keskeny utakon is végig bandukolnak botladozva, valamivel keskenyebb mosollyal, hunyorgva. Nézik a házsámokat.

Tegnap két kivirágzott fehérnép csöngetett a kapunál, kérdik, ez a huszonhetes is a főtérhez tartozik? Mondom, oda. Csak egy kicsit el van dugva. És miért dugták így el ezt a házat, kérdi az egyik kivirágzott asszony. Mondom, a macskáim miatt. Hogy legyen, ahová elhúzódjának azok a macskák. Ott kint, a forgalmas főtéren el is ütnék őket azok a mocskos autók. Direkt azért építették ide ezt a házat száz esztendővel ezelőtt, bekalkulálták a macskáimat is.

Tudja, hogy miért jöttünk? – kérdi a másik kivirágzott asszony, egy széles papírlapot meglebbentve a szemem előtt. Mondom, sejtem. Megszámolnak. Azt mondja, meg bizony, mégpedig alaposan.

Hány személy lakik itt, ebben a hosszú házban? Mondom, pillanatnyilag egy személy lakik. Én. Engem pedig nem nehéz megszámlálni.

Beírja, hogy egy és azt mondja, eddig rendben van minden. De hol vannak a macskák?

A macskáimat kivezényeltem az állatkertbe, mert úgy vettem észre, imádják a csíkos ingeimet, gondoltam, kíváncsiak a zsiráfokra is. Még nem láttak zsiráfot soha.

Mit mondhattam volna? A szürke igazságot? Hogy engem is ma-holnap kivezényelnek a klinikára, a feleségem pedig ott van a János kórházban Budán? Maradtam a zsiráfoknál. Azok szebbek, mint a szürke igazság.

És szépek a maga macskái? – kérdi a virágosabb természetű asszony. Mondom, szépek. A legszebbek az állatkertben. Még a zsiráfoknál is sokkal szebbek. Csak most már egy ideig nem láthatom őket, mert maga az igazgató vette pártfogásába a macskáimat. Egész nap a térdén eteti őket és hagyja, hogy játszadozzanak. Főleg a zsiráfok csíkjaival.

Ugye, meglátogatjuk az úr macskáit az állatkertben, mondja az egyik számoló asszony a másik számoló asszonynak. Az pedig azt mondja, meg. Persze, hogy meglátogatjuk, ha már annyira szépek azok a macskák.

És tetszik valamit üzeni a macskáinak? – kérdi a virágosabb asszony. Mondom, a zsiráfokat most találtam ki. Találjanak ki maguk is valamit rólam, hogy én miért nem mehetek egy ideig arrafelé... Valami szépet. Csak a szürke igazságot ne mondják meg nekik. Azt, hogy ezen az eldugott portán, ahol mindent megszármoltak, maholnap nem lesz már senki.

Mainstream

Van nekem egy bugyutánk kinéző barátom. Azt kérdi tőlem a minap, írnak-e rólam a *mainstream* újságok. Mondom, nem írnak. Ahhoz én igen apró vagyok.

Ha nem írnak, akkor legalább magyarázzam meg neki, mi az a mainstream. Mert ő nem tudja.

Mondom, a mainstream azt jelenti, hogy valaminek a főszóra.

És mi az a főszó, kérdi, mert nem akar engem soha békén hagyni.

Kérdelem, abban a faluban, ahol születtem, van-e patak? Mert ha van, nagy záporok után annak a pataknak megjön a vize. Úgy szokták mondani, megjött a víz! Na, amikor megjön a víz, akkor annak a közepe táján tyúkketrecek, ólak, szénaboglyák szoktak imbolyogni, sodorja őket lefelé a víz. Ott van a főszó, mindig a víz közepe táján.

Erre azt mondja, akkor ugye, ez érvényes a mainstream újságokra is. Olyan eseményekről írnak, amelyek ott vannak a főszóban. Mondom, olyanokról írnak.

Na és mondjuk, ha egy ilyen megjött vizű patakról írnának, akkor tyúkketrecek, ólakat, szénaboglyákat tennének bele a cikkekbe, olyasmit, ami imbolyog lefelé és elviszi a víz? Mondom, azt. Azt tennének a cikkekbe. Pont azért nevezik őket mainstream újságoknak. Apróságokkal nem foglalkoznak.

Az baj, mondja a bugyutának kinéző barátom. Mert amikor megjön a mi patakunk vize, akkora márnákat, balindokat szokott kivetni a szélére, mint a karom! Ezekért a márnákért és balindokért szaladunk ki a kapun mindig, ha jött a hír, megjött a víz!

Nagy tévedésben vannak ezek a mainstream újságok, ha azt hiszik, hogy tyúkketrecekért, ólakért és szénaboglyákért szaladunk ki a kapun. Mert azok elmennek a vízen, s nekünk nem marad semmi. Se márna, se balind.

Nem is baj, ha nem írnak rólad a mainstream újságok!

De te szoktál-e mainstream újságokat olvasni? Mondom, szoktam. És hogy néz ki egy ilyen mainstream újság?

Mondom, olyan, mint más újság. Csak nagyobb. És a legmainstreamebb újságok címébe oda van téve, hogy Times. Úgy mondják, tájmsz. Ezek a világ legnagyobb újságjai. Ezeket szoktam olvasni, amikor nem fáj nagyon a fejem.

De ha nem fájna, akkor is szereznek magamnak néhány mainstream újságot. Csomagolni. Az ember nem jöhet ki a boltból úgy, hogy valamibe ne csavarná bele a vajat, a halat, a kiflit. Kicsi, jelentéktelen újságokkal nem érdemes boltokba járni, mert minden kihull az ember kezéből és csak kapkodja a földről, amit elejtett.

Tisztességes állampolgár pedig nem jár műanyag zacskókkal, mert a műanyag zacskók maholnap egészen belepik a várost, a szép tájakat, a patakok partját. Remélem te is védelmezed a patakok partját és nem járkálsz műanyag zacskókkal...

Azt mondja a barátom, ő biza járkál. Mert kényelmesebb a nájlón, mint az újságpapír. De ha én most föl hívom a figyelmét, milyen újságot olvasson, akkor többé nem vesz a kezébe műanyag zacskót. Mondom, akkor hallgass ide:

Mostanában sokszor olvasok mainstream újságot. Minden hajnalon. És van abban a mainstream médiában egy rakás esemény. Minden hajnalon. Arról, hogy hol, s mi robbant föl, merre volt földrengés, erdőtűz, árvíz, meddig jött felénk a világvége az ő lobogó, csatakos hajával. Effélékről. De amíg megfő a hajnali kávé, szétnézek a parányibb médiában is, amely nem olyan mainstream. Csak azért, hogy lássam, van-e valami érdekes hír a világban, ami véletlenül elkerülte volna a mainstream újságok figyelmét.

Hát tudd meg, hogy van! Ma reggel találtam néhány érdekes hírt. Például azt írja a *Szó-Beszéd* című kishegyesi újság, hogy a faluban az emberek ha már isznak, nem a minőséget, hanem a mennyiséget nézik. Nyilvánvaló, hogy sajnos, nem a beszélgetés közbeni élvezet kell sokuknak, hanem a mámor. Ezt egy Kiss István nevezetű, kishegyesi ember fogalmazta meg, ebben a formában. Ez a helyzet ma Bácskában. Jól megmondta!

A mainstream médiában már sokszor és kiadósan írtak arról, hogy az a nagypénzű ember, aki a takarítónőt tapogatta, miért tapogatta, de az a nagypénzű ember csak dadogott, hogy így és úgy... Azon nem lehetett eligazodni. Kiss István megmondta tisztán abban a kicsi bácskai újságban, hogy mi a helyzet. A mámor. Az a helyzet! Aztán van még két szép hír ebben a kishegyesi újságban. Azt írja ez az apró újság, hogy Tóth Ljubica 1963. január 6-án született

Bácstopolyán, majd a sikertelen első házassága után Tóth Tivadar felesége lett, és itt maradt Kishegyesen. És ez a Ljubica ezt mondta az újságírónak: „...odafigyeltem, mi az, aminek van jövője az EU-ban, ez pedig a juh, kecske, nagyszarvú tehén és a mangalica. A mangalicának a zsírja pozitívan hat a koleszterinre.” És mondja, hogy több, mint száz kecskéje van, gidákkal együtt, s vagy ötven mangalicája. „Amikor levágjuk a mangalicákat, akkor a kolbászt, a sonkát és a szalonnát fölfüstöljük, és elvisszük a piacra eladni. A szalonna ára 800 dinár, a kolbász 1000 dinár, a sonka 1200 dinárba kerül. Természetesen az egy kiló.”

Tudtad te azt, hogy mennyibe kerül a bácskai kolbász? Ugye, nem tudtad. Nem írják meg a mainstream újságok.

De most jön a hírek legfontosabbja! Ez pedig a kishegyesi Ebtenyésztő Egyesület híre:

„Kértünk egy területet a helyi közösségtől, ahol időnként összejövünk, és ahol a kutyák fel tudnak készülni. Itt eleve többen vagyunk, ezért a kutyák a több embert és a többi kutyát is megszokják. A nyár folyamán leálltunk ezekkel a foglalkozásokkal, mert nagyon nagy hőségek voltak, de most ismét beindítjuk. Szombatonként lesznek, délután 6-7 óra körül, attól függően, hogy mikor sötétedik”.

Én ezt a hírt semmi pénzért nem adnám, ha az enyém lenne. Mert van benne egy hatalmas fölfedezés. Ez pedig a következő: „attól függően, hogy mikor sötétedik”.

Most képzeld el, mi lenne, ha mi ketten előállnánk ezzel a fölfedezéssel és azt mondanók a világkonferenciák vezetőinek, ne éjszakkázzanak annyit, hagyják abba a sok fecsegést, ha elfáradtak, menjenek szépen haza. Attól függően, hogy mikor sötétedik. Ebből lenne az igazi mainstream szenzáció!

A költő fia

- Milyen cigarettát tetszik szívni?
- Piros a doboza.
- Az finom cigaretta lehet. Tetszik adni egy cigarettát?
- Hány éves vagy?
- Nyolc. Be van töltve. Augusztusban. Jó buli volt.
- Tudod, hogy gyermekeknek nem szabad cigarettázni?
- Tudom. A tanítónéni nem is engedi. Rosszféle. Vörös a haja és kopog a cipője. De apám jó ember. Ő megengedi. Van úgy is, tőlem kér. Olyankor nincs pénze, tetszik tudni? De amelyiknek kék a doboza, azt nem szereti. Túl gyenge neki. Azt mondja, nőknek való és esetleg gyermekeknek, ha való.
- Mivel foglalkozik a te apád, hogy ilyen jól ért a cigarettákhoz?
- Csak ül otthon és verseket ír. Azt mondja, költő, de ezt én nehezen hiszem.
- Miért hiszed csak nehezen?
- Sokszor azt mondogatja, valaki jár a fák hegyén. És mostanában furcsán is viselkedik.
- Mi a furcsa benne?
- Amikor nagyon megunja magát, vagy mérges, azt mondja, ki-megy és leüt valakit.
- Ütött már le valakit?
- Lehet, hogy ütött, de azt is nehezen hiszem. Mondtam magának, jó ember... Akkor tetszik adni egy cigarettát? Ha nem, hát akkor annyi, csókolom.

Alkotó erő

Késő ősz. Kint mínusz hét. Még van néhány levél a meggyfa ágain. Nem sok, de van. Ez a néhány levél idegesíti a szelet. Tépi a fát, hulljon már le róla minden, mert így ez az ősz szerinte nincs befejezve.

Van ebben a szélben alkotó erő.

De az a néhány levél nem akar leszakadni semmiképp. Kapaszkodik, sirül, sárgul, barnul, feketedik. Nem hull le. Már az ágak is megsokallták, hogy néhány makacs levél miatt kell nekik úgy menni bele a télbe, rángatózva, vonaglón, eredménytelen suhintásokkal, már-már lemondva minden reményről.

Szemben, a tömbház. Ott is késő ősz van. És mínusz hét.

Él abban a tömbházban néhány öreg. Nem sok, de él. Ez a néhány öreg idegesíti a tömbház előtt pálinkázó, sejhajozó suhancokat. Hogy miért nem mennek el már erről tájról mind a vének. Mert így ez az ősz szerintük nincs befejezve.

Van ezekben a suhancokban alkotó erő.

De ez a néhány öreg nem akar elmenni erről a tájról semmiképp. Van, aki botjába kapaszkodik, van, aki kilincsbe, megvillanó reménybe, de megy mindenik naponta valahová egy üres fazékkal, s visszatér, valami sovány ebéddel.

Sokat nem érhet az az ebéd. Mert látom, egyre sárgul, barnul, feketedik az öregek orcája és a ráncok is gyűlnek.

Már a tömbház lakói is megsokallták, hogy állandóan beléjük botlanak, meg kell várni őket, amíg nagy nehezen kinyitják a lépcsőház nehéz ajtaját. Csak a baj van már velük.

Legjobban a mentősök unták meg ezt a néhány tántorgó öreget. Ezeknek a tántorgó öregeknek hiába mondják, hogy ilyen a vérnyomás természete. Egyszer fölugrik, máskor lesuppan. Ez már így megy. Minden magyarázatuk teljesen hiábavaló igyekezet. Nincs olyan napjuk, mely be lenne fejezve.

Van ebben a fertályban alkotó erő.

Elveszni a részletekben

Soha nem írtam naplót. Ha írnék, elvesznék a részletekben.

Ha most csak a tegnapi napomról mesélnék, hiába mondanék el mindent pontosan úgy, ahogyan történt. Elvesznék a részletekben.

Vegyük a szigorú tényeket: tegnap vendégeim jöttek. Svédországból, Elefántcsontpartról, Peruból és Ecuadorból.

Eddig rendben van minden. Semmi hazugság, semmi túlzás, semmi részletezés.

Vegyük a részleteket: jön Tar Károly barátom Svédországból, mondja, hogy hát itt két udvar van! Mondom, annyi van, két udvar. És milyen szépek azok a felfutó növények a szemközti falon! Mondom, szépek. Különösen nyáron.

Ilyenkor, ősszel szürke és szomorú minden...

Ismerkedjete meg, mondja Károly.

Egy hölgy nyújtja a kezét, mondja a nevét és kérdi, jártam-e valaha Atyhában? Mondom, jártam.

Mert mi most oda igyekszünk, Atyhába, mondja a hölgy.

Egy férfi is bemutatkozik, mondja, hogy ő viszi a társaságot autóval Atyhába.

Kérdem, hát ti nem hozzám jöttetek? Mindenki Atyhába megy? Mi van Atyhában? Mert úgy emlékszem, Atyhában a házakon kívül csak kövek vannak...

Azt mondja Károly, a hölgynek háza van Atyhában. Azt szeretné megnézni.

És a köveket, mondja a hölgy, a köveket is szeretné megnézni. Hogy megvannak-e még a kövek. Atyhában...

Mondom, gyertek be, üljete le, érezzéte jól magatokat addig is, míg mennéte tovább. Atyhába.

Te tudod, hogy hívják ezt a fiatalembert, aki itt ül veled szemben? – kérdi Tar Károly. Úgy hívják, hogy Tar Károly!

Mondom, ez roppant érdekes, mert ebben a házban még soha nem járt egyetlen Tar Károly sem, most pedig kettő is van! Két Tar Károly.

De te azt nem tudod, hogy ki ez a másik Tar Károly, mondja a barátom, Tar Károly. Ez a másik Tar Károly a francia hadsereg tisztje. Most érkezett Elefántcsontpartról. És mind a hárman megyünk Atyhába.

Kérdem a francia hadsereg tisztjétől, a másik Tar Károlytól, van-e kedve mesélni nekem valamit Elefántcsontpartról, soha nem jártam arrafelé. Vagy legalább arról, milyen csapást szándékszik mérni az ellenségre, légicsapást-e, vagy szárazföldit?

Azt feleli, szárazföldit. Mondom, az jó, de van-e ellenség, akire azt a csapást mérhetné? Azt mondja, még akad ellenség erre-arra a világban... Mondom, az jó, mert van nekem egy barátom, generális, maholnap teljesen leéli életét és még soha nem volt háborúban, nem kedvezett neki ez a hosszú békeidő...

Hozhatok egy sört?

Ne hozz, mert a sör hideg, mondja Tar Károly.

És meleg sört hozhatok?

Azt se, neki sör nem kell, se hideg, se meleg.

Teát?

Azt igen. Milyen tea?

Mondom, szép a doboza, az van reá írva, hogy Tropical.

Az jó, de csak mézzel, mert a cukor árt az egészségnek, mondja Tar Károly.

Itt a mézes üveg az asztalon, igaz, méz csak az oldalán van, s a fenekén valamennyi, mert a minap elutazott a feleségem és én roppant hanyag ember vagyok.

Ilyenkor azt kell csinálni, hogy az ember beleönti a teát az üvegbe és forgatja, rázogatja. Ameddig a méz feloldódik. Ha ezt nem akarod, akkor marad a cukor.

Pedig a cukor árt az egészségnek, mondja Tar Károly.

Aztán elbúcsúztak. Siettek Atyhába.

Még nem mentek ki a kapun, amikor a fejünk fölött nagy robajjal elhúzott egy lökhajtásos repülőgép. Nem szállt le az udvarunkon.

Azt hiszem, sietett Atyhába.

Estefelé három vándorló muzsikus látogatott meg. Nem pont engem, hanem általában a város főterét. De én voltam a zenészekhez legközelebb, tehát inkább én tekintettem őket vendégeimnek, mint mások.

Furcsa öltözetű fiatalok voltak ezek a muzsikusok. Engem valóság-
gal vonzanak a furcsa öltözetek. Ezért ha futólag is, de barátságot
kötöttem velük.

Mondom, nagyon szépen muzsikáltok, honnan kerültetek ide? Az
egyik azt mondja, ő Peruból jött, a másik kettő Ecuadorból való.

Aztán elmondták, milyen gyönyörű minden Peruban és Ecuadorban.
Különösen az időjárás ragyogó. Állandóan ragyog a nap, meleg a
tenger, tiszta a levegő. De ők annyira szeretnek muzsikálni, hogy
eljönnek ilyen ködös, hideg éghajlatú tájakra is, mint amilyen most
ez a város.

Mondom, az én udvaromon kellemes az időjárás, se köd nincs, se
nagy hideg. A falakra felfutó növények minden szélsőséges időjá-
rástól megvédik az embert, jöjjenek hozzám, szívesen látom őket.

Már vártam, hogy azt mondják, most nincs idejük, mert sietnek
Atyhába.

Kérdem a nagy hajú peruitól, mégis, mire kellene figyelnem leg-
jobban, ha elmennék Peruba és Ecuadorba? Mert nem árt, ha tudja
az ember, hol, mire számíthat...

Azt mondja, bármikor szívesen látnak, hiszen már mondhatni
barátok vagyunk. De ha arra járok, jó, ha mellőzöm az ékszerek
viselését. Nagy a világ, sokfélék a népek... Mondom, miféle éksze-
rekről beszélsz, mert rajtam ékszer soha nem volt és most sincs.
Azt mondja, sajnos, rajtuk volt. De Elefántcsontparton is muzsikál-
tak és ott valami csavargók megszabadították őket az ékszereiktől.

Nem meséltem el, hogy nekem már Elefántcsontparton is van
barátom. Tar Károly. Hadiember, magas termetű és erős. Csak egy
szavamba kerül és szárazföldi csapást mér az ellenségre, ha úgy
hossa a helyzet. Márpedig aki ékszert lop, az ellenségnek számít,
Elefántcsontparton ez a szabály.

El is felejtettem mondani, hogy ha Atyhába mennek, ne mellőzzék
az ékszerek viselését. Mert Atyhában tolvaj nincs. Csak házak
vannak és kövek.

Elveszni azért ott is el lehet veszni. Különösen a részletekben.

Pirula

- Ezt is megértük, Póli!
- Mit értünk meg, Józsi?
- Nem kell, hogy kitegyem a cipőmet lefekvés előtt, Póli.
- Miért ne kellene, ha egyszer sáros és bűdös a cipőd, te, Józsi?
- Mert hozzánk már nem jön a mikulás, Póli...
- Miért ne jönne, ha eddig örökké jött, Józsi?
- Hát mit hozhatna nekünk, a mi korunkban, Póli?
- Például pirulát, Józsi.
- Pirulát nem szoktak cipőbe tenni, Póli!
- Márpedig most azt hoz neked a mikulás, pirulát, Józsi.
- A fejemnek, Póli?
- Annak. A fejednek, Józsi.
- És a hátamnak, a derekamnak, a lumbágómnak, a vérnyomásomnak nem kell pirula, Póli?
- Egész életedben ilyen mohó és telhetetlen voltál, Józsi!

Eper

- Ezt is megértük, Póli!
- Mit értünk meg, Józsi?
- Most már nem kell, hogy pirostojást fessél, Póli!
- Miért nem kell, ha eddig mindig kellett, te, Józsi?
- Mert téged már nem öntöz meg senki, Póli!
- Hát az idén nem jön az a gyermek, amelyik a tavaly is megöntözött, Józsi?
- Nem jön, mert a szülei őt is elvitték epret szedni Spanyolba, Póli!
- Azt mondták be, hogy ezeket mind elzavarják onnan, mert lopnak, Józsi!
- Ide hiába zavarják, mert itt már nincs mit lopni, Póli!
- Úgy rémlik, mintha lenne itt valahol egy törött ekevasunk, Józsi...
- Volt, mert eldugtam, hogy legyen egy darab emlékünk a múltból, de hogy el ne lopják, azt is odaadtam, Póli!
- Jól tetted, hogy odaadtad, nekünk már emlék sem kell, Józsi!
- Neked nem kell, mert te egész életedben csak szórtad az emlékeinket, Póli!
- Csak egyet mondj nekem, amit érdemes lett volna megtartani, Józsi!
- Ha nem volna nekem ez a vészes elbutulásom, mondanék többet is, Póli!

Sifitelős telefon

Anyám minden nap föl hív telefonon. Ma déltájt hívott fel, mondja, hogy neki most nincs semmi mondanivalója. Kérdem, hát akkor miért hívott fel, ha nincs semmi mondanivalója. Azt feleli, azért, mert kérdeznivalója van, mondani semmit nem akar mondani, mert minden meg van beszélve. Kérdezni is csak annyit szeretne, hogy a mai napon beszéltünk-e mi ketten telefonon. Ezt neki tudnia kell. Mert ha beszéltünk, akkor neki rohamosan romlik az emlékezőtehetsége. És az nagyon nagy baj.

Mondom, csakugyan romlik az emlékezőtehetsége, Mama. Mert ma reggel már beszéltünk mi ketten telefonon. De nagyon ne ijedjen meg. Nem lenne csoda, ha valaki kilencvennyolc évesen délidőben arra sem emlékezne, hogy mit reggelizett.

- Ó, fiam, hagyjad a délidőt, s a reggelizést, ne terjeszkedj tovább a fontos dolgoknál. Jól tudod, hogy a gombokat is nehezen nyomkodom. Sokszor meg sem találom, melyik a piros és melyik a fehér gomb. A látásom megromlott. Azt már megszoktam, de most itt van ez az emlékezőtehetség, amit nem szeretnék elveszíteni. Most azért hívtalak, hogy ellenőrizsem magam, hívtalak-e ma, vagy nem hívtalak.

- Mama drága, apámtól azt tanultam, mindennek van megoldása, csak meg kell keresni. Én már meg is találtam, mi legyen a gombokkal.

- Ó, fiam, megint elkanyarodtál, most ne arról beszélj, hogy mit tanultál apádtól. A gombokat pedig újra kell festeni, vagy rájuk kell ragasztani valami pirosat, s valami fehérret. Ahogyan eddig is volt. Mert a színek a sok használatától lekoptak.

- Mama drága, most meglátja, milyen az élet! Ha eddig nem vette volna észre. Olyan megoldást találtam a gombokra, hogy annak is hasznát veszi ezután, ha megromlott volna az emlékezőtehetsége. Mert a gombokat nyugodtan el is felejtheti. A mobilján nem lesznek többé gombok. Nem kell azokat megfesteni. Újfajta telefont veszek magának, érintőképernyős telefont. Azokon nincsenek gombok.

- Ó, fiam, miféle ernyőről beszélsz? És hogyhogy nem lesznek gombok? Akkor én mit fogok megnyomni, ha föl akarlak hívni?

- Semmit, Mama! Semmit nem kell megnyomni. Csak megsimítja a tenyerével a telefont, előjönnek valami színes kockák, azokat megpöccinti az ujjával, s máris telefonál véle. Az ilyent érintőképernyős telefonnak hívják. De én a maga kedvéért más nevet adok neki. Hogy jobban megértse. Az ilyen mobilt sifitelős telefonnak hívjuk mi ketten. Nem érintőképernyősözünk, mert az igen bonyolult kifejezés. Legyen sifitelős. Mert sifitelni kell, nem pedig gombokat nyomogatni.

- Ó, fiam, az én kiszáradt, megfonnyadt, repedezett tenyeremmel most tanuljak meg telefont sifitelni? Te ezt hogy képzeled? Azonnal mondj le róla!

- Nem nehéz megtanulni, Mama! Pont úgy kell kezelni, mint a mi régi ablakunkon a zsalugátért. Végighúzza rajta a tenyerét, ha akarja kinyílik, ha akarja becsukódik. Ilyen egyszerű, Mama!

- Ó, fiam, a fiataloknak könnyű az ilyesmit megtanulni. Neked könnyű, mert még nyolcvan sem vagy. De mit mondjak én?

- Semmit ne mondjon, Mama. Tudom, hány éves vagyok. Még jó az emlékezőtehetségem. De maga vigyázzon, siessen elfelejteni a gombokat! Hamarosan hozom a sifitelős telefont!

- Ó, fiam, semmit ne hozz már nekem. Semmit, ami új, fiam!

Hatsech

Ha valakinek fontos intézni valója van Marosvásárhelyen, például céget akar alapítani, vagy megszüntetni, bemegy egy pompás irodába és biztos lehet abban, hogy az ügye elrendeződik. Mert ez a Hatsech törvénytudó, pontos és megbízható ember. Nem pusmog, nem körülményeskedik, egyből megmondja, mit lehet és mit nem lehet.

Különös teremtés ez a Hatsech! Cipője fénylik, ruhája vasalt és jól van megkötve a nyakkendője. Ezen felül pedig oly büszke a nevére, hogy pompás irodájának tetemes részét a neve foglalja el. Hatalmas betűkkel van fölírva egy táblára: Hatsech.

Énnekem jóbarátom Hatsech! Egyszer ezért is mertem megkérdezni tőle, miféle név ez a Hatsech? Arra már nem emlékszem, mit válaszolt, csak arra, hogy pusmogott, körülményeskedett és én nem értettem meg, miféle név a Hatsech.

– Mert barátom vagy, elárulom neked, énbennem nem fejlődött ki semmiféle nemzeti érzés. Nem is érdekel, hogy mi vagyok. Hatsech vagyok, s kész, mondta Hatsech. Beszéljünk másról, mondta Hatsech.

A minap bejön ide egy román úr és azt mondja, jó vastag dossziét készített maga nekem! Ott van benne az alapszabályzat is. De az olyan nyelven van megfogalmazva, hogy abból semmit megérteni nem lehet. Hát maga nem tud helyesen írni románul? Ezzel az alapszabályzattal hogy álljak a hatóságok elé?

Mondom ennek az úrnak, uram, jobban tenné, ha nem állana a hatóságok elé. Mert ha maga céget alapít, az a cég meg fog bukni. Nem az én helyesírásom miatt bukik meg a vállalkozása, hanem amiatt, hogy maga nem tud disztingválni. Nem tudja megkülönböztetni a fontos dolgokat a jelentéktelen dolgoktól. Mit gondol, a hatóság egyfolytában a maga vállalkozásának alapszabályzatát fogja olvasni? Nem, uram! A hatóságot az adószám érdekli. Az a fontos, nem a megfogalmazás. Aki ezt nem tudja, ne alapítson céget. Így váltunk el.

Egy idő óta gyakran küld nekem internetes levelet Hatsech. Ezekben a levelekben érdekes dolgok vannak, de én ki nem állhatom a továbbított leveleket. Mondtam is neki, ne küldj nekem többé olyan írásokat, amelyekben másokkal megesett dolgok vannak. Jobban szeretem a te történeteidet, Hatsech. Még akkor is szívesebben olvasnám őket, ha nem tanultál meg helyesen írni magyarul. Még akkor is, Hatsech!

Íme, most kaptam tőle egy ilyen levelet:

Drága barátom !

Tóbször szová titted, hogy csak azt küldjek neked amit Én csináltam. Na amit elküldők most neked azt nem Én csináltam, hanem a sors Én csak leirtam. És most elküldöm neked. A feleségem már előre szégyelli, magát, mondva, hogy az ilyeneket el kell felejteni, mivel ez szégyelni való ! Mi a véleményed ?

1946 telén, apám orosz hadifogoly volt Oroszországba. Mi négyen mármint anyám, (Annuska vagy Annus) öcsém, Ferike, hugom Iluska meg Én Gusztáv! Ithon voltunk valami nagy nyomoruságba. Azon a télen de általában gyerekkorom minden telén nagyon sok hó hullott. Az udvar közepére seperték a havat, hogy körbejárva mindenhova eljussanak. Azon az 1946-os karácsony estén mind a négyen minden ruhánkat magunkon, ültünk az ablakban és néztük a valamikor felbukkanó akárkiket. Nagyon nagy csndbe voltunk. Aznap ebédhez már késő volt vacsorához meg korán. De tisztán emlékszem nem voltam éhes. A kicsi agyamat az foglalkoztatta, hogy anyám csak azért mondta, hogy most aztán Isten igazából semmink sincs, hogy nagyobb legyen az örömünk ha majd nekünk is megjön az angyal. Azt már tudtam, hogy ma angyaljárás nap van. Ugy nézelődtünk nem tudom meddig. Anyám egyszer egyszer ott hagyott minket, hogy lapokat tépjen egy nagy zsidó könyvből, amit a rekviráláskor kapott (nem csak egyet), és a tűzre tegy. Mellékeset nem éreztem a lapok elégeése után meleget de talán anyám a holnap reggeli gyufa hiányt akarta ezzel megoldani. Utolag tudtam meg, hogy akkor Anyámnak az járt az eszébe, hogy ha a Jó Isten kegyes lenne milyen jó lenne ha meghalnánk mindannyian. Ebbe a nagy nyomoruságban, csandben és a valamire várásban egyszer csak valaki megverte az ajtonkat akkor úgy tűnt dőngette, és ezt a dőngetést kísérte egy megydörgés szerű hang ami valahogy úgy hangzott ANNNUS !. jól elnyujtva. Anyám összerezzen majd félénken az ajtohoz ment és cinci hangját hallatva kinyögte, hogy ki az ! Én vagyok Károly bátya. Anyám ajtot nitott és a

Károly bátyja be sem jött csak felszolitott anyámat, hogy tegyen kőtényt és menjen vele. Anyámnak nem kellett kőtényt tenni mert talán még alunni is kőténybe szokott. Anyám kiment és nemsokára nagy hassal tért vissz. A kőténye csordultig volt lisztel. Annyit tudni kell Károly bátyjáról, hogy ambuláns lisztkereskedő volt. Anyám letette persze nagyon félősen a kőtényét, az asztalra. Nemsokára visszajött a Károly bátyja is akkor láttam először, egy hatalmas ember és nagyon furán nézett ki mert a bajusza tiszta zuzmorás volt.

Ő is letett egy abroszfélébe kötött csamagszerűséget az asztal másik felére. Odajött hozzám és mint karácsonyi ajándékot egy barackot nyomott a fejemre, s mintha ez lett volna jövedele célja el is ment. Anyám szépen komotosan kezdte kibontani a lepedőszerűbe csomagolt valamit. Először nem láttam mi van benne, mert anyám rá borult és keserves sirésba kezdett. A csomag ugyanis a Tompai Nagynanyától jött, aki egyedül élt Tompán (Nyárádszereda felé), ugy akkor közel a 100 évéhez. A Károly bátyja akkor reggel ugy siettette, hogy szegény a kalácsot amit küldött vasfazékkal egyűt küldte el. El kell mondjam, hogy a lepedőszerű csomagba egy vasfazakas kalács és egy magassnyaku csrépfazék szilvaiz volt. Anyám valahogy kiszedte a kalácsot a vasfazékból (gondolatba felszelte egész hétre) és seleteket vágott belőlle. A szilvaizzel nagyobb volt a dolga mert olyan igazi nagyon kemény szilvaiz volt és nem engedte kiszedni magát a kancsoból semmi képpen még karácsonykor sem. Szegény anyám a nagynanya talán utolsó ajándékát el kellett törje, hogy hozzájusson a szilvaizhez.

Na megvolt a karácsony esti vacsora. Mindenki kapott egy szelet kalácsot és mivel karácsony volt egy vastagabb szelet szilvaizet. Ahogy ott magiszolgatunk megint jönnek és kopognak. A velünk szembe lakó Demeter bácsi kopogott és áthivott hozzájuk mert az anygal eltévesztette a cimet és hozzájuk vitte a Mi karácsonyi ajándékunkat. Na felvettük amink még volt és átmentünk Demerer néniékhez. A konyhába levetkőztettek, hogy melegedjünk meg, és a fásládára Demeternéni tett egy teritőt és egy tálba téstát, és mondta, hogy egyetek. Ettünk is és ugy ahogy egyenesbe jöttünk. Akkor kinyílt a szoba ajtaja és ott volt a világ legszebb karácsonyfája, tele kekszel dioval és egy egy almával. De karácsonyfa volt. Alatta pedig egy fábol készült kerek tigris nekem és egy kerekeken járó nyuszi volt. (a Demeter bácsi a Réti és Társa butorgyárba dolgozott és ott vágta ki ezeket a játékokat a hadi árváknak.

Lassan haza mentünk és othon csodák csodájára meleg volt. Valaki vitt anyámnak egy kukorica szedő kosár vágott fát. Azon az estén

a kerek nyuszival aludtam, mert még azon az estén elcseréltem a tigrisemet a nyuszira. És ha emlékeznék mit álmodtam azt is leírnám de men emlékszem. Mostani agyammal annyit fűznék hozzá, hogy az Isten senkit sem hagy magára Karácsonykor.

Hatsech Augustin Gusztáv

Válaszoltam Hatsech fogalmazására. Ezt válaszoltam:

„Szépet írtál, Guszti !

Látod, az igaz dolgok a szépek, nem azok, amiket ki kell találni.”

Lehet, most csönd van Hatsechkéknál. Tűnődnek, vajon szégyelljék-e régi szegénységüket, nyomorúságukat, vagy ne szégyelljék.

Nálunk is csönd van. Nekem is lenne még néhány régi történetem. Arról, hogy a nagy szárazság miatt egész nyáron fűzfalevéllel ettettem egyetlen tehenünket. Pedig a fűzfák is kiszáradtak a közelünkben. A könyöklő ajtajába akkor véstem bele a nevem. Éppen az 1946-os esztendőben...

SMS

Aki mentett már meg emberi életet, ne panaszkodjék. Legyen boldog. Akkor is, ha csupán egyetlenegy emberi életet mentett meg.

Én nem panaszkodhatom. És olykor boldog is lehetnék. Mert én eleddig három ember életét mentettem meg. Békeidőben. Kettőét úgy, hogy sietve kórházba vittem őket, mielőtt még meghaltak volna valami súlyos mérgezéstől. Egyet pedig úgy, hogy lemondtam föltett szándékomról, mely szerint ezt a rosszféle embert agyon fogom ütni.

Vannak szerencsés emberek, akiknek az a hivatása, hogy emberi életet mentsenek meg.

Ilyenek például a sebészek.

Azt hihetnők, nincs is boldogabb ember ezen a földön, mint egy sebész. Akinek szinte naponta adódik alkalma arra, hogy emberi életet mentsen meg.

De ez nem így van. Boldogabbak, szerencsésebbek azok, akik kényeszerűségből nem ismertek meg soha sebészt. Csak kocsmárost, taxisofőrt, karmestert, pilótát, masszőrt, táncoktatót.

Figyeljék csak meg, mennyivel üdítőbb időtöltés léha népek társágában lenni, mint komoly emberek szomorú, nehéz meséit hallgatni betegségről, műtétről, sebészprofesszorok szokásairól! Hogy így a diagnózis, és úgy a diagnózis. Hogy az volt a szerencse, hogy az volt a szerencsétlenség! Csupa felhős hangulat, csupa panasz, tudálékosság.

Az első műtétem után kint sétáltam a folyosón, valami könnyed melódiát dúdolván ment el mellettem a kórház borbélyja, reám se nézett, gondoltam, menjen, csak menjen a maga útján, soha ne lássam többé.

És jön a sebészprofesszor, Bara Tivadar, azt mondja, jól van, kell magának a séta, ilyenkor az a legjobb, a séta. Mondom, doktor úr, ha egyszer kikerülök innen, egész életemben sétálni fogok, közben pedig könnyed melódiákat dúdolok, mint a maguk borbélyja, most kedveltem meg az életet, itt kint, ezen a folyosón...

A második műtét után azt kérdeztem a sebészprofesszortól, tessék mondani, maradt még bennem valami, ami ép? Azt felelte, sok nem maradt.

– És ha megint meg kell engem műteni, akkor hogy lesz, doktor úr?
– Akkor úgy, hogy ismét fölvgom. Ha lesz kit! – mondta Bara professzor.

Két hónap telhetett el. Sétálok a főtéren. Apró lépésekkel, sápadt orcával, lefogyva, szomorúan. Megszólít valaki, azt mondja, jól van, kell magának a séta, ilyenkor az a legjobb, a séta. Nézem, hát ez az ember nem más, mint a sebészprofesszor. Jön valahonnan a fiával. Talán még váltottunk egy-két szót, mentek tovább. Néhány lépés után megállok, nézek utánuk. Megfordulnak ők is, néznek utánam. Látom, a professzor mond valamit a fiának.

Azóta csak találgatom, mit mondhatott Bara doktor a fiának. Mit is mondhatott volna? Talán csak annyit, hogy nézd meg, ez az ember egyszer már meghalt. A második műtét után. És mégis él... Talán csak ennyit.

Azóta eltelt négy esztendő. És én minden esztendő végén kapok egy üzenetet a mobilomra. Az van az üzenetben, hogy békés ünnepeket, egészséget kívánok az új esztendőben, Bara.

A legutóbbi üzenet végén ez van: Baráék.

Már nem találgatom, mit mondhatott apa a fiának, amikor találkoztunk. Súlyos dolgot mondhatott, ha már az orvos fia is bekerült az év végi üzenetbe.

Most viszont azon tűnődöm, vajon hány olyan sebészorvos lehet még a világban, aki egy műtét után négy évvel is jó egészséget kíván a volt betegének? És azt találgatom, rajtam kívül hány lejárt életű embernek jut ilyen esemes...

A rendszer bukása

Tömkeleg úr ahányszor kilépett a trafikból, mindig megszólította a legelső embert, akivel találkozott. És most kivel találkozott Tömkeleg úr, amint kilépett a trafikból?

Velem.

Érdekes, rendszerint ott találkozom Tömkeleg úrral, a trafik előtt. Vagy jövet, vagy menet. De ott. Mint most. És ha már találkozunk, beszélgetünk. Rendszerint azt kérdi tőlem, hogy miképpen ityeg a fityeg. Ilyenkor válaszolni szoktam. Illedelmesen, hogy hát így és úgy, kedves Tömkeleg úr. Halkan beszélek, mindegy, mit mondok, nem hallja, mert majdnem süket. És nyugodtan szólíthatom őt Tömkeleg úrnak, ha már az igazi nevét nem ismerem, de ez se számít, ha egyszer nem hallja, mert majdnem süket.

– Tudja meg, már azért is megbukik ez a rendszer, mert ebben a rendszerben nem adnak az embernek egy szál cigarettát a trafikban! Csak egész csomaggal adnak! Kinek van manapság pénze egész csomagra? Magának van pénze egész csomagra? Mert nekem hol van, hol nincs. Most például éppen nincs. Ad nekem egy szál cigarettát? Nem felejtettem el, a múltkor is adott...

Mondom Tömkeleg úrnak jó hangosan, hogy hallja: elhiszem, hogy most nincs magának egész csomagra való pénze, mert meg sem kérdezte tőlem, miképpen ityeg a fityeg. Máskor meg szokta kérdezni. És ott villogott a kezében egy egész csomag cigaretta! Most nem villog.

Nehezen bukik meg a rendszer, ha az embernek hol van pénze, hol nincs. Csak akkor bukik meg, amikor már sokunknak egyáltalán nincs.

– Uram, én már ott tartok, hogy inkább nincs. Mit gondol, miért kérek magától egy szál cigarettát? Tömkeleg betegségem van, az orvosságot ki sem tudom váltani. Tömkeleg adósságom van, azt soha meg nem tudom adni. Tömkeleg barátom volt, most egy sincs. Naponta eljövök ide a trafikba. Tömkeleg cigaretta van odabent, egy pakkot ki nem bontanának, hogy egy szálat kivegyenek

belőle. Tiltja a szabály, a hatóság, a rendszer... El lehet hagyni a cigarettát. De miért hagyjam el, ha már megszerettem?

- Tömkeleg úr, magának igaza van! Eljöhet az idő, amikor én is csak egy szál cigarettáért megyek be a trafikba. De mondok magának valamit, ha meg nem haragszik. Ha én egyszer egy szál cigarettáért megyek be a trafikba, s nem adnak, csak egész pakkal, akkor kérek magától egy szál cigarettát. De én azt a szál cigarettát el nem szívom. Szenvedek inkább. Panaszodom és csapkodok erre-arra, mint a sebzett madár. Legalábbis addig, amíg nem vehetek magamnak egész pakkal a trafikban! Mert nincs az a rendszer, amit egy szál cigaretta megbuktatni ne tudna. Nincs az a rendszer!

Három humán erőforrás

Bábeli időket élünk, nem értjük egymás szavát. Még valakit megszólítani is roppant kockázatos. Ha azt mondom, uram, azt felelheti, kérem, az urak nem itt vannak. Amikor egy újság úgy írja, hogy a zemberek, akkor azonnal tudjuk, mi van abban az újságban. Amikor egy újság úgy írja, hogy a polgárok, akkor is azonnal tudjuk, mi van abban az újságban.

Mostanában humán erőforrásnak nevezik azokat, akikkel az utcán találkozunk, akikkel kávézunk, vitázunk, vagy csak nézzük, mivel foglalkoznak.

Énnekem szerencsém van, mert három olyan humán erőforrást ismertem meg, akik nem finnyásak a megszólításra.

Az egyik humán erőforrásra rá is kiáltottam: hé, maga mit csinál? Miért reszeli le a lakatot a szomszéd ajtajáról? Nem tudja, hogy nem szép dolog betörni, lopni, rabolni?

Ez a humán erőforrás nem sértődött meg, amikor úgy kiáltottam rá, hogy hé!

Egyszerűen eltette a reszelőt és közben lenézően tekintett rám. Ebben a tekintetben az volt, hogy miért avatkozom bele az ő dolgába, rablók és tolvajok mindig voltak, amióta világ a világ.

Az egyik szomszéd, aki végignézte a lakatreszelést és végighallgatta feddő szavaimat, hívta a rendőrséget.

Jön három rendőr, az egyik azt kérdi a humán erőforrástól, maga nem részeg, hogy ilyen cselekedetre adta a fejét? A humán erőforrás azt feleli, bizony eléggé részeg vagyok, józan állapotomban nem szoktam betörni, legfőntebb felpofozom az első embert, akivel találkozom. Mert éhes vagyok. Azért. Tetszik érteni, biztos úr?

A rendőr papírt és ceruzát vesz elő, hogy a betörési kísérletről megírja a jegyzőkönyvet. De nem írja meg. Azt mondja, nem fog a pix ebben a hidegben. A másik rendőr előmbe áll és azt mondja, ez az illető tört be az ő anyja lakásába is. De nincs mit csinálni. Ennek az illetőnek jó az attitűdje, de pénze, az nincs és nem lehet semmit rajta behajtani. A harmadik rendőr is előmbe áll és azt mondja,

nagyon kell vigyázni, amikor valaki föl hívja a 112-es számot. Sok az alaptalan bejelentés. Kérdelem, ez is alaptalan, ez a lakatreszelés? Azt mondja, attól függ, honnan nézzük. Ha a tömlecek zsúfoltsága felől nézzük, akkor prímplánba az ország gazdasági helyzetét kell figyelmünk központjába helyeznünk, az most a legelső. Vegyük például az EUT. Ugye, az EU figyelmének központjában is a gazdasági helyzet van, mégpedig állandó jelleggel. Maga ebben a házban lakik állandó jelleggel? Mert ha nem itt lakik állandó jelleggel, akkor meg kell vizsgálnunk, milyen alapon, s milyen jelleggel vizsgálja önfejlőleg a deviáns cselekedetek állapotát és kiterjedését ebben a városban. Az nem lehet, hogy csak telefonálunk, s mi itt el vagyunk vonva a súlyosabb eseményektől... Kérem, adja ide a személyi igazolványát.

Mondom, hát nem a betörő személyi igazolványát kéri? Azt feleli, nem. Mert az az illető már rég a figyelmünk központjában van és jól tudják a hatóságok, hogy neki nincs személyi igazolványa.

Két óra sem telt belé, elballagott a három rendőr, nézett utánuk a humán erőforrás, mi pedig ott maradtunk a telefonálós szomszédal, s a lereszelt lakattal.

A másik humán erőforrás pont úgy néz ki, mint a hónapos retek. Piros az egész feje. Egészséges, szép a termete, orcája mosolygós, beszéde a csibészek beszéde. Ott pillantottam meg, a cementből öntött, régi pingpong asztal mellett, amikor a kicsi, árnyékos parkban lehívta a piros hetest. Egy egész kompánia humán erőforrás figyelte, nyeresre áll-e a hónapos retek.

Egy itteni bankban dolgozó hölgy szeretett volna autójával megfordulni a tömbházak között. Ez a vidám humán erőforrás lecsapta a kártyát és sietett segíteni. Addig segítette a hölgynek a megfordulásban, amíg az autót nekivezette a tömbház lezárt szeméttárolójának és annak ajtaját betörte.

Jöttek a rend őrei. Megállapították, hogy a humán erőforrás elmondása szerint rossz helyre építették a tömbházat, különösképpen a szeméttárolót, senki nem hibás, máskor figyelmesebben kell itt autóval megfordulni.

Amikor a tömbház lakóinak fölborzolt hangulata lecsillapodott, intett a hónapos retek a kártyázó humán erőforrásoknak, hogy most már jöhetnek kutatni a szeméttárolóban, nem kell annak az ajtaját fessegetni.

A harmadik humán erőforrás, akit megismertem, egy női személy. Valami nemes, grófi családból származhatott, legalábbis ezt mutatta a ruházata, választékosan beszélt, és amikor nem volt részeg,

bőséges volt a szókészlete. Azt magyarázta a tűzoltóknak, egy kis tűzből nem kell olyan nagy dolgot csinálni, láttak már ők világegést épp eleget. Az az elhagyatott épület, amely hőközpont volt régen, most a bokorlakók otthona, jól érzik magukat benne, mi van, ha időnként kicsap az üveg nélküli ablakokon egy kis füst? Nekik is meg kell valahol melegedni. És miféle beszéd a tűzoltók részéről, hogy ők menjenek a számukra épített új otthonba? Hát nem tudják, hogy azok az otthonok nem biztonságosak? Ott sok a tolvaj és a rabló, nem lehet félretenni egy üveg pálinkát, hogy el ne lopnák. És csak ne emlegessék a villanyt, nekik villany nem kell, mert azt meg is kell fizetni, ha van, és tévé sem kell, mindent tudnak erről a világról.

És egy tűzoltónak illik tudni, hogy régiókra van osztva a város kukázásilag, homogén elemekből állanak a csoportok, viselkedésükben az együttműködés a domináns, nem pedig a diverzió.

Sajnos, ezt a humán erőforrást nem most ismertem meg. Ő volt az, aki a múlt nyáron egy alkalmas pillanatban besurrant a kapunkon és ellopott az udvari asztalunkról egy nagy kést, amivel káposztát akart szeletelni a feleségem. Amikor megkérdeztem, miért nem teszi le azt a veszedelmes szerszámot, azt felelte, álljak félre az útjából, mert neki arra a késre nagy szüksége van, nincs még minden elintézve ebben a városban.

Most úgy vagyok, hogy ha el szeretnék menni hazulról, előbb szétnézek, nincs-e a közelben egy humán erőforrás, reszelővel, késsel a kezében.

Bábeli időket élünk. Még valakit megszólítani is roppant kockázatos.

Sárgán villognak a lámpák

Valahol, egészen mélyen, bennem vannak az útkereszteződések.

Sárgán villognak a lámpák.

Mehetnék előre, jobbra és balra is.

Éppen csak szét kellene nézni, merről üthetnek el más hangulatok, sietések.

Éppen csak szét kellene nézni, el ne üssek más hangulatot, más sietést, hogy ne legyek vétkes.

Sárgán villognak a lámpák.

Valahol, egészen mélyen hallom a dudák és káromlások hangját, uram, mire vár, menjen valamerre, megállított már minden egyszemélyes történelmet!

Sárgán villognak a lámpák.

Uniós tyúkketrec

Vannak fonnyadt tekintetű, komor nézésű emberek, akik nem ismerik a tréfát, soha nem viccelődnek, akikben nincs meg a játszázás szenvedélye, akik nemhogy kacagni nem tudnak, de még mosolyogni sem. Ezek a fonnyadt tekintetű, komor nézésű emberek úgy élik le sivár életüket, hogy azt sem tudják, mi a vidámság, az öröm, a könnyed hangulat, amiben csak azoknak van részük e földön, akik jót tudnak röhögni, ha alkalom adódik rá.

Egyszer az egész falu népe a hasát fogta, úgy kacagott, amikor egy gyűlésen a tanács elnöke szigorú hangon bejelentette, ő most az atyhai nép nevében óva inti Amerikát, azonnal vonuljon ki Vietnamból, mert ha nem vonul ki, akkor nagyon nagy baj lesz. A gyűlés után többen megveregették az elnök vállát, azt mondták, derék ember a mi elnökünk, hogy is tudott ekkora marhaságot kitalálni? Hogy az atyhai nép nevében óva inti Amerikát. Mert ha Amerika nem fogad szót az atyhai tanács elnökének, akkor nagyon nagy baj lesz. Hogy is tudott ekkora marhaságot kitalálni? Volt, aki azt mondta, már maga az a szerencse, hogy ilyen elnökük van, megéri, hogy itt éljenek Atyhában. Mert ebben a kicsiny faluban nem lehet unatkozni. Mert ebben a kicsiny faluban van, aki viccelődjék és az is van, aki érti a viccet. És volt, aki ennél is tovább ment, s így fogalmazta meg a mondanivalóját: élni sem érdemes olyan helyen, ahol nincsenek tréfás emberek, sem pedig olyanok, akik értik a tréfát.

Most itt van ez az uniós tyúkketrec.

Szellemes ember lehetett, aki kitalálta, föl kell szólítani egy rakás európai országot, hagyják abba a közös haza alappilléreinek rakosgatását, foglalkozzanak most komolyabb ügyekkel. Mint amilyen például az uniós tyúkketrec. Mert ha nem, akkor nagyon nagy baj lesz.

Hogy néz ki egy európai ország, ha a tyúkketrecben nincs elegendő ülőrúd és kevés a kapirgáló hely? Föl kell szólítani a népeket, hassanak oda, hogy minden tyúktenyésztő szereljen kényelmes ülőrudat a tyúkoknak és létesítsen kapirgáló helyet, mely ennyi és ennyi négyzetcentiméter. Mert ha nem, akkor nagyon nagy baj lesz.

Mintha az európai országok tyúktenyésztői nem tudnák, miképpen kell tyúkot tartani.

Jó élni Atyhában. Jó, mert ott vannak tréfás emberek és az is van, aki érti a tréfát.

Jó élni az Unióban. Jó, mert itt is vannak tréfás emberek, akik viccelődve szeretik óva inteni a népeket. Mint az atyhai elnök, aki nekiment Amerikának.

Mégis, mintha nem lenne annyira jó élni az Unióban, mint Atyhában. Ha itt kevesen értik a tréfát.

Márpedig úgy néz ki, kevesen értik. Mert ezen a fenyegetőzésen a népek nem röhögnek, hanem inkább panaszkodnak. És fészkelődnek, mint a tyúkok, akiknek kényelmes ülőrúd nem jutott még.

Pedig érthetnék. Mert ugye, csak nem áll oda egy uniós szakember hogy a közös, haza alapjainak lerakása idején tyúkketrecekkel és fölszólításokkal foglalkozzék! Különösen most, amikor hajléktalanok ezrei állnak a hideg éjszakában, ki-ki tűnődve, hová hajthatná le fejét.

Frisko

„Eszembe jutottál. Mert a héten, ha úgy alakul, elugrom Friscoba. San Franciscoba. Csak úgy. Emlékszem, mesélted, milyen kalandjaid voltak ott is.”

Ezeket a sorokat kaptam ma hajnalban Nevijorkból, az én barátomtól, Dancs Arturtól. Hogy eszébe jutottam. Mert ha úgy alakul, elugrik Friscoba. Csak úgy.

Hát hallgass ide, Artur! Ha te Nevijorkból csak úgy elugrasz Friscoba, akkor a kedvemért egy percre állj meg a Market Street végében. Ott, ahol a villamos megfordul. Adj egy centet annak az embernek, aki ott áll és körül van véve turistákkal. Ezek a jövőmenő népek egy centet szorongatnak a kezükben és sorba állnak, hogy az az ember egy kis gépezettel nyomjon belőle emléket nekik erről a városról. Hogy ott jártak. Én is adtam. Meg is köszönte azt a centet. És én boldog voltam azzal a nyomtatott emlékekkel. Abban a városban ugyanis egy centbe kerül a boldogság. Annyiba, Artur! Minden más táján ennek a világnak meg kell szenvedni egy kis boldogságért. Van, ahol lökdösődnek érte, egymás cipőjére hágnak, könyökölnek, rohangálnak, a tüdejüket köpik ki. Itt nem. Itt zsebre vágod azt a kinyomott centet, s elindulsz valamerre. Persze, boldogan. Mindegy, merre indulsz, teljesen mindegy. Azért mindegy, mert itt is csak házak vannak, egyik magasabb, mint a másik, csak utak vannak, egyik hosszabb, mint a másik, mit lehet csodálni a házakon, s az utakon? Na, azért van egy rövidecske utca, ezen végig kell menni. Mert ez a világ legkanyargósabb utcája (Crookedest Street). Jó meredek ez az utca, de megéri végigmenni rajta, mert itt jön rá az ember, milyen kanyargós a sorsa, akárhol is legyen.

Azt mondtam, elindulsz valamerre, boldogan... Csakugyan, nem túlzok, ha azt mondom, annyi boldog emberrel sehol nem találkoztam, mint ebben a városban. Itt nem járkálnak lehajtott fejűek, én legalábbis csak eggyel ismerkedtem meg, kérdezte, merre menjen, hogy elérjen valahová. Mit gondolsz, ki volt ez az ember? Egy szökött magyar volt, az én városomból, munkát keresett éppen.

Ilyenek a véletlen dolgok. Na, igen, a véletlen dolgok! Ha véletlenül a Bush Streetre vetődnél, csöngess be nyugodtan a 825-ös ház ajtaján. A házmester kinyitja neked az ajtót, te pedig kérdezd meg tőle, uram, véletlenül nem tetszik tudni, milyen betegségben halt meg hét évvel ezelőtt a régi házmester? Májk, uram, Májk, Elekes Miklós. Az én nagybátyám. Biztosan tudni fogja, ki volt ez a derék Miklós. Mert őt még a Hawaii szigeteken is jól ismerték. Ő volt az az ember, aki soha nem járt lehajtott fővel, csak fölemelt fővel és amerre megfordult, dudorászva járt és fütyörészve. Amikor nem volt munkája, beállított valahová, s azt mondta, az ő neve Elekes Miklós. És dolgozni szeretne. Amikor megkérdezték, mihez ért, büszkén válaszolta, semmihez nem értek uram, semmihez az ég-világon. És azonnal munkát adtak neki, mondván, pont ilyen emberekre van szükségünk, uram, akik semmihez nem értenek. Akik azt állítják, értenek valamihez, nehéz emberek, magasan hordják orrukat, bölcsek és beképzelték. Ezekkel semmire sem lehet menni. Májk, maga máris föl van véve!

Csőngess be bátran. A kilincset ne tapogasd, naponta szidolozzák, olyan fényes, mintha aranyból lenne.

És kérnélek még valamire. Arra, hogy menj végig a Golden Gaten. Nem azért, hogy elmondhasd, végigmentem a Golden Gaten. Azért menj végig, mert a híd túlsó felénél leülhetsz a Csendes-óceán partjára. A megszáradt, szomorú, hűvös katángok közé. Itt örökké fúj a szél, tórd fel kabátod gallérját és nézz el messzire. A közelben fodrozó vízre ne nézz. Mocskos a tenger, eltévedt dugók ringanak rajta, eldobott üvegek, reves kórók, a világ minden szennye. Nézz messzire. Csak itt jön reá az ember, hogy ami szép ezen a világon, tőlünk mind messze van, bárhol is legyünk.

Presztízis

– Mit néz? Finom ember vagyok, énbelőlem ritkán gurulnak ki darabos szavak, csak szimplán és egyszerűen megkérdem magától, mit néz? Rajtam mit lehet nézni? Finoman kérdem, nem veszi észre, hogy finoman kérdem? Látom, hogy megáll és néz. Mit néz? Hogy itt piszkálom a fagyott havat? Tudja, hogy mit keresek én most a fagyott hó alatt? Fejszét keresek, uram! Német fejszét. Ide dugtam el hajnali négykor. Pontosan hajnali négykor. Épp ütött a toronyóra. Onnan tudom, hogy hajnali négy volt. A toronyórától tudom. És most mondja meg, mit csináljak? Nincs ott a fejsze, ahová eldugtam. A német fejsze. Amit elloptam egy háztól. Ki lophatta el a fejszém, a német fejszét? Nézheti, hogy piszkálom a fagyott havat, nézheti. Hogy ez a ház a maga háza? S'asztán? Nem mentem be a kapun! Ez a fagyott hó, amit piszkálok, közterületre hullott, hát nem? Az udvaron kívül van, mindenesetre. Azt nézi, hogy miért éppen ide dugtam a német fejszét? Hát hová dugjam, hogy ne kapják meg? Úgy saccoltam, itt nem jár senki, ebben a házak közötti szegelyben, s látja, mégis jár valaki és ellopja a német fejszét. Ágakat akartam vágni véle a többieknek, hogy ne fagyjanak meg abban az elhagyott, romos épületben, ahol összeverődtünk, mi nyomorultak. Tudja, mit mondott a hatóság? A hatóság azt mondta verbálisan, hogy rendeletbe hozták, érezzük jól magunkat, vonuljunk be éjszakára egy menhelyre. Verbálisan mondták, nem adták írásba, mert az írás kényes dolog. Tudja, milyen dolog az írás? Olyan, hogy azt egyszer számon lehet kérni. Amit verbálisan mondanak, azt pedig le lehet tagadni. Vagy ki lehet facsarni. Szóval, hogy érezzük jól magunkat egy menhelyen. Azt mondta a hatóság. De ki megy oda? Menjen a hatóság a menhelyre, s akkor meglátja, milyen a menhely! Loptam. Ez igaz. Fejszét loptam egy háztól. Német fejszét. Mennyi gyönyörű ágat tudtam volna véle vágni, de mennyit. Hogy ne fagyjunk meg. És tessék, ellopják a lopott fejszét is. Én tisztességesen bevallottam, hogy én loptam el, amikor faggattak. Azt mondtam, csillapodjanak le, megyek s hozom a fejszét, jó helyen van ott, ahová eldugtam. És én most vissza tudom vinni a német fejszét a gazdájának? Ugye, belátja, nem

tudom. Mert valaki ellopta. Ez presztízs kérdése uram! Ha egyszer azt mondtam, hogy hozom a fejszét és nem viszem, akkor az mi? Már meg sem kérdelem, hogy mit néz rajtam. Nézzen, amit akar. Ha megfagyunk, hát akkor megfagyunk.

Most pedig szépen meg leszel mondva!

Tilda elemista korában elveszítette Japánt. Még az igazgató is nagyot sóhajtott, amikor meghallotta a hírt, hogy pont az ő iskolájában veszett el Japán. Hogy az ő iskolájában semmire sem tudnak vigyázni. Pedig ő megmondta, az ő iskolájában mindenre kell vigyázni.

Történt, hogy földrajz órán megkérdezte a tanító, ki tudja megmutatni, hol van a térképen Japán. Senki nem jelentkezett. Csak Tilda. Magasra nyújtotta karját, előre hajolt, éppen csak nem esett ki a padból.

Na, gyere, Tildácska, mutasd meg ezzel a pálcával, hol van Japán, hogy lássa meg ez a tudatlan népség, van, akit érdekel, hol van a térképen Japán. És Tildácska kiejtette a kezéből a pálcát. Azt pedig föl kellett venni. Ezzel a fölvevéssel veszett oda Japán. Csak állt a térkép előtt és azt mondta, hát az előbb még megvolt, tanítóbácsi! Tisztán láttam a padból. Most meg nincs sehol ez a Japán...

A tanítóbácsi emelkedett személy volt, belátó és megértő ember. Azt mondta, na, nincs semmi baj, Tildácska, ha elveszett, hát elveszett. Fő, hogy jelentkezél. Kárpótlásul ezennel kinevezlek téged örökös hetesnek. Minden kihágást, rendetlenséget azonnal jelentésél! Hogy ebben az iskolában rend legyen. És semmi el ne vesszen. Mint Japán.

Nem volt az iskolában butább gyermek Tildánál. De figyelmesebb és szorgalmasabb gyermek sem volt az iskolában, mint Tilda. Ha valaki után véletlenül becsapódott az ajtó, Tilda azonnal figyelmeztette: most pedig szépen meg leszel mondva! Mert ebben az iskolában nem tűrjük a csapkodásokat.

Tilda jelenleg többgyermekes, példás háziasszony. Piacra jár egy nagyobbacska kosárral.

A minap valamelyik régi osztálytársa megkérdezte tőle, Tildácska, most már tudod-e, hol van a térképen Japán? Azt felelte, őt egy csöppet sem érdekli, hol van a térképen Japán. Őt most az érdekli, miért ment föl a tojás ára. Mert fölment. Legalább háromszoros az

ára. Ha nem drágább. Ezt pedig nekünk az eu csinálta. Mégpedig úgy csinálta, hogy nem is szégyenkeznek a drága tojás miatt. Az újság is írja, hogy az erőltetett ketreccserék következményeit nyögi egész Európa. Az uniós szabályok szerint ki kellett dobni a régi tyúkketreceket. Őket kellene kidobni az euból, nem a tyúkketreceket! Ha nem szégyellik, hogy miattuk lett ilyen drága a tojás. Mert ugye, a tojás hordozza a sütemények árát, a piskótáét, a madártejet nyugodtan el is lehet felejtetni. Pedig hogy szerették a madártejet az én gyermekeim!

És akkor most hogy lesz ezzel az euval, kérdezte a régi osztálytárs. Kinek jelentetted, Tildácska, hogy baj van a tojás árával? Mert ugye, az eut nem érdekli, mennyibe kerül a tojás, mint amiképpen minket sem érdekelt, hol van a térképen Japán.

Kinek jelentem? Hát éppen az a legnagyobb baj, hogy nincs, akinek jelenteni. Esetleg Amerikának szólhatnánk, hogy nézzen Európa körme alá, de már neki is kezdett feketedni a körme alatt. Éppen ez a legnagyobb baj. Hogy nincs, akinek jelenteni, ha valami nincs jól.

Kár, Tildácska, nagyon nagy kár! Hogy nincs, akinek jelenteni. Soha el nem felejttem, amikor te hetes voltál és ha véletlenül becsapódott az ajtó, te följegyeztetted, ki után csapódott be és figyelmeztetted, most pedig szépen meg leszel mondva!

A mézes kiskanál esete

Furcsa, kiismerhetetlen alakok járnak a főtéren. Tegnap találok egy ilyen furcsa, kiismerhetetlen alakkal, aki megállított és azt mondta, ő ismer engem. Mondtam, nem árt, ha vannak az embernek ismerősei. Erre azt felelte, nem árt, de Isten mentsen meg mindenkit, akinek olyan ismerősei is vannak, mint neki.

Mert vannak közöttük furcsa, kiismerhetetlen alakok, akikről semmit nem lehet tudni. Csak azt, hogy itt járkálnak naponta a főtéren. Mondtam, hagyja, hogy járkáljanak, mi baja van velük?

Énnekem semmi bajom nincs velük, de képzelje el, tegnap az egyik furcsa, kiismerhetetlen alak megállít, mintha mondani akarna valamit. De nem mond semmit. Csak belerúg a bokámba, s megy tovább. Fényes nappal. Utána akartam menni, de nekem fájós az egyik lábam, félttem, nehogy még belerúgjon abba is. Én ezt elmeséltem egy barátomnak, aki ismeri ezt az alakot. Azt mondta, ez az ember éjnek idején betört egy lakásba, fölkapott egy kést a konyhaasztalról és azzal fenyegette meg a ház lakóját, sőt, a húspotyolóval egyet csapott a megrémült ember térdére. Hogy vegye elő a pénzét. És kirabolta, bizony, ilyen ez a furcsa, kiismerhetetlen alak. Ezért nem szabad soha éjjelre kint hagyni a konyhaasztalon kést, sem pedig húspotyolót. Magának is ajánlom, ezt soha el ne felejtse.

Hetek óta egyedül élek, főzni nem tudok, de vettem magamnak tojást, almát, mézet. Az orvosok meghagyták, mindig legyen bennem egy kis vitamin. Mert az jó az egészségre.

Tegnap, amint lefeküdtem és körülvett az éjjeli csöndesség, eszembe jutott ez a furcsa, kiismerhetetlen alak, s főleg az, amit tanácsolt nekem. Hogy soha ne hagyjak az asztalon kést, húspotyolót. Szerencsém van, nem értek a főzéshez, így nem kerül az asztalomra se kés, se húspotyoló, gondoltam, s azzal el is szenderedtem.

Még éjfél előtt arra ébredek, hogy valami rémeset álmodtam. Ott állt előttem egy furcsa, kiismerhetetlen alak, egyik kezében kés, a másikban húspotyoló. A térdemre szorítom a tenyerem, majd a

szívemre, s akkor látom, hogy előttem nem áll semmiféle furcsa, kiismerhetetlen alak. Gondoltam, ami biztos, az biztos, megnézem, mi van a konyhaasztalon, nem hagytam-e ott valami emberölésre alkalmas tárgyat. Hát persze, hogy hagytam. Fölgyújtom a villanyt, kihívóan fénylik a mézes kiskanál, amit oda még tegnapelőtt tettem le. Vagy azelőtt. Ezt innen el kell takarítani! Be a fiókba, jó mélyen, úgy határoztam, s hirtelen mozdulattal fölkaptam a kihívóan fénylő mézes kiskanalat.

A bajok itt kezdődtek. Mert a mézes kiskanállal együtt jött az asztalterítő is. Felröppent a fejem fölé, egyet fordult a levegőben s mint egy lepel, lehullott a padlóra.

Éjfél után sokáig ott ültem a konyhai széken és néztem magam elé. Találgattam, ez miféle jelenség? Mert ugye, a mesékben vannak röpülő szőnyegek, ezek békés természetűek, nimfák ülnek rajtuk, virággal, érett gyümölcsökkel körülvéve. De ezek a röpülő szőnyegek soha nem ragadnak hozzá semmiféle tárgyhoz! Csak az igaz történetekben ragadnak hozzá – különösen az asztalterítők – valamihez, ha az ember nem ért a főzéshez, nem otthonos a konyhai égtájakban, ha oly bugyuta, mint én, aki a mézes kiskanalat nem tálcára teszi, hanem egyenesen az abroszra. Mosatlanul, persze. Ezt kell megjegyezni. Megeshet, tálcára sem jó tenni a mézes kanalat, mert akkor a tálca is röpül. És ki tudja, hová esik le, nagy csörömpöléssel.

Régi tapasztalat, hogy a bajok szoros barátságban vannak egymással, egyik nehezen tud meglenni a másik nélkül. Ez a barátság magyarázza, hogy nem csak az asztalterítő röpült, mint valami lepel vagy szőnyeg, hanem véle együtt a porcelán teáscsésze s a tojástartó is. Nagy csörömpöléssel.

Ez a mézes kiskanál esete.

Nem sok, de valami kevés tanulsága kell, hogy legyen ennek a történetnek, ha már elmeséltem. Talán annyi, hogy kerülni kell a furcsa, kiismerhetetlen alakokat, valamint az olyan foglalatosságot, amihez nem ért az ember.

Decibel

Ha valaki nem tudná, a szigorú tyúkketreces, uniós előírások után most megérkeztek a legfrissebb utasítások is. Hogy ezután legyünk csöndben, amikor esznek vagy isznak a háziállataink. Mert a háziállatainknak joguk van a csendhez. Különösképpen akkor, amikor esznek vagy isznak. Ilyenkor nem szabad őket zajongásainkkal megzavarni, mert hangos, idegesítő környezetben nem tudnak nyugodtan enni vagy inni.

Uniós tudósaink úgy tesznek, mintha ezt ők találták volna ki. Úgy tesznek, mondom, s ezt onnan veszem, hogy pontosan kiszámították, mekkora lehet az a zaj, amit hangulati károsodás nélkül el tudnak viselni a háziállatok. Decibelben szögezték le a megengedett zaj szintjét.

Az egyszerűség kedvéért ezt uniós decibelnek neveztem el.

A régi rómaiak is vigyáztak a csöndre. De ezek a régi rómaiak olyan elmaradott népek voltak, hogy ki sem számították, hány decibelt viselnek el az elmaradott római népek. Julius Caesar kiadott egy dekrétumot, mely szerint ünnepnapokon Rómában csak gyalog szabad járni, zörgő szekerét, akinek van, hagyja otthon.

A középkori városvezetők is elmaradott népek voltak. Ők sem számították ki, hány decibel a részeg ember éjjeli duhajkodása, a csendháborítót egy harang alá ültették és a feje fölött kongatták a harangot. Hogy tudja meg, milyen kibírhatatlan a zaj.

Az én apám is elmaradott ember volt. Emlékszem, amikor a Bimbó nevű tehenünket itatta a vályúnál, udvarunkon senkinek nem volt szabad beszélni, sem pedig járkálni. Még a macskánkat sem engedte futkározni. Egyszer mondtam apámnak, maga a fecskéket is kitiltaná udvarunk légteréből, ha megtehetné. Mert bizony azok a fecskék önfejűleg cikáznak a levegőben, mégpedig olyan sebesen, hogy szinte ütik ki a szemünket. És ott vannak a harkályok, mindenféle csipegető madár, legalább itatás idejére abba lehet hagyni a vén körtefa kopogtatását, az is zavarhatja Bimbó tehenünket az ivásban. Lehet, hogy az is zavarja, mondta apám, de csak akkor szólalt meg, amikor tehenünk már jóllakott kútvízzel.

Ha élne apám, ha élne Julius Caesar, s élnének a középkori városvezetők, most valamennyien nagy elismeréssel lennének az uniós decibel iránt. Ami most már pontosan ki van jelölve és elő van írva, hatóságilag.

Én is elmaradott ember vagyok. Éppen ezért üdvözlöm ezt az uniós előírást!

Annak ellenére üdvözlöm, hogy tudom, nem az uniós tudósaink találták ki a csönd fontosságát. Mert ez az uniós decibel talán az egyik legfontosabb intézkedés, ami eddig eljutott hozzánk. Végre valami, amit egyszerűen csak be kell tartani! Amit nem kell föllendíteni, megsokszorozni, alapjaiban megváltoztatni, erősíteni, konszolidálni, markánsabban kivitelezni.

Csak csöndben kell lenni. Még azt is csöndben ejtsük ki, hogy uniós decibel, nehogy meggondolják magukat bölcs tudósaink!

A világ egy Pobeda karóra

Malomkőből csinált apám asztalt az udvarunkra. Szép asztal, jó asztal, erős asztal. Most is ott van. Ide szoktunk kiülni régen, ha elfáradtunk. Nyaranta. Jó volt kiülni ide, borozni, beszélgetni.

Egy napon úgy tettem föl könyökömet a kőasztalra, hogy új karórát, a legelsőt, apám láthassa. Szép óra volt, jó óra, erős óra. Pobeda.

Szép órad van, mondja apám. Mondom, szép. Jó is, erős is. És pontos.

Miután ezt elintéztük, ültünk csöndben a kőasztal mellett és néztük az udvaron csipegető bugyuta récéket, ide-oda rohangáló tyúkokat.

Egyszer azt vettem észre, az egyik kendermagos tyúk fölkapja fejét és nézi a napfényben megcsillanó karórát. Mondom apámnak, figyelje meg azt az élelmes tyúkot, ha nem félne, lecsippentené csuklómról az órát. Ezek az anyám tyúkjai pont olyanok, mint az oroszok, amikor itt voltak, s maga meg ott volt az oroszoknál. Mindig megtalálták a faluban a karórát. Erre apám azt mondja, fiam, nem jó dolog a politika. Mert ez politika. Mondom, igaza van, nem jó dolog a politika. De az igazság kedvéért azért itt ketten szögezzük le, az oroszok megtalálták a faluban a karórát.

Eljött a következő nyár. Kiültünk a kőasztalhoz. Beszélgettünk, mint ahogyan szoktunk. Csak a könyökömet nem tettem föl a kőasztalra. Borozgattunk. Felváltva dicsértük savanyú borunkat és nagyokat hallgattunk. Amikor már a savanyú borunktól sötét felhők gyülekeztek a fejemben, hirtelen kisütött a nap. A fejemben lett világosság. Mondom apámnak, nézze meg ezt a Pobeda karórát! Én ezt most magának adom. Hogy legyen magának karórája.

Apám próbálta, igazgatta a szíjat, s amikor rendben volt minden, feltette könyökét a kőasztalra. Azt mondta, fiam, a világ nekem ez a Pobeda karóra.

Sok nyár illant el a múltó időben.

Egyszer kiültünk a kőasztalhoz. És nem volt apám csuklóján karóra. Kérdem, hát hová lett a Pobeda? Azt mondja, megvan. Ott találsz meg, bent a fiókban.

Nem firtattam, miért nem hordja. Bementem és kihúztam a fiókot. Azt, amelyiket ki szoktam húzni. Ott volt a Pobeda karóra. Darabokban.

Kiültem apám mellé a kőasztalhoz. A szétszedett karórát letettem apám elé és vártam.

Nem azért szedtem szét, mert megállott, vagy nem járt jól, mondta. Nem állott meg és jól is járt az óra. Azért szedtem szét, hogy kipróbáljam magam. Hogy lássam, össze tudom-e rakni, amit én szedtem szét. Mert ha valamit szétszed az ember, de összerakni már nem tudja, akkor baj van. Akkor velem van baj, fiam.

Apám, maga azt mondta, a világ magának ez a Pobeda karóra!

Jól mondtam, igazat mondtam, fiam! Így vagyunk most már ezzel a világgal is. Olyan, mint egy szétszedett Pobeda karóra...

A köménymagos leves paraméterei

- Énnekem meghagyták, hogy hetente legalább kétszer főzzek magamnak levest. Mert a leves kell a szervezetnek. Szerinted melyik az a legegyszerűbb leves, amihez nem kell széleskörű konyhai jártasság, tudományos végzettség, sem pedig magas fokú kitüntetés?
- Legegyszerűbb a köménymagos leves.
- Mi kell a köménymagos leveshez?
- Víz és kömény.
- Mennyi víz és mennyi kömény?
- Valamennyit teszel egyikből is és a másikkól is. Nem kell elkomplikálni.
- Jó, valamennyit teszek egyikből is és a másikkól is.
- Hoppá! Kell oda még egy kicsi rántás. Hogy ne legyen olyan, mint a víz.
- Mi az, hogy rántás?
- A rántás a leves bázisa. Alapköve. Mondhatjuk úgy is, vezérfonala. Mert milyen az a leves, amelyik csak víz?
- Akkor melyek a köménymagos leves paraméterei?
- Víz, köménymag, rántás. Olajat teszel egy fazékba, hintesz bele lisztet és a tűz fölött kavargatod. Állandó jelleggel. Ameddig pirulni kezd, mint a szégyellős menyasszony.
- Akkor olajat teszek egy fazékba, hintek bele lisztet és a tűz fölött kavargatom. Állandó jelleggel. Hogy piruljon. Mi van a szégyellős menyasszonnal?
- Mi legyen? Semmi. Az a házasság paramétereire tartozik.

- A tegnapi köménymagos levesem nem vált be! Háromszor fogtam neki. Az elsőnél nagy füst csapott fel. Úgy látszik, odaégett, pedig eléggé kavargattam egy léniával. Állandó jelleggel. A másodiknál a sebesebb kavargatástól felborult a fazék. A harmadiknál olyan lett, mint a víz. Néhány köménymag úszkált a leves felszínén, helyét

nem találta. Egyik erre ment, a másik arra. Pont úgy, amiként a léhűtők kószálnak a főtéren. Sok léhűtő van mostanában a városban.

- Mi van a kószáló, főtéri léhűtőkkel?

- Mi legyen? Semmi. Megemlítetted a szégyellős menyasszonyokat, én pedig a kószáló léhűtőket. Hogy legyünk egyenesben. Ők a város paramétereihöz tartoznak... Az egész város olyan, mint az én köménymagos levesem! Amelyikben nem jó a rántás. Nincs rendesen letéve az alapkő. A vezérfonal pedig elveszett. Amiképpen az üres és könnyű köménymag az én levesem tetején, a kószáló léhűtők valósággal villognak városunk társadalmi életének felszínén. Nyüzsögnek, szerveznek, mindenütt megjelennek. Ott vannak, de nem megyünk semmire. Azt mondják, ez a politika. Ami nem egyéb, mint maga a rántás.

- Mindig van valami baj a paraméterekkel! Amerikai tudósok felfedezték, hogy a rántás ártalmas az egészségre.

- A rántást nem kellene kihagyni a köménymagos levesből?

- Ki kellene hagyni.

- De akkor a köménymagos leves olyan lesz, mint a víz!

- Olyan. Azért még mindig jobb a tiszta víz, mint a zavaros...

Kebáb Máré

- Ebben a városban ma holnap senki nem ismer senkit...
- Nem. Jól mondd, ebben a városban ma holnap senki nem ismer senkit.
- Látod, van annak már bő órája, itt ülünk ezen a padon, jönnek innen is, onnan is.
- És mennek tovább, erre is, arra is.
- De reánk nem köszön senki.
- És ezért nekünk sem kell köszönnünk senkinek.
- Még ha föl is ismerne minket valaki, akkor sem köszönne.
- Inkább elfordítaná a fejét másfelé, mintha meg sem látott volna.
- El. Másfelé. A kirakatok felé.
- És nézné a kirakatokat.
- Azokat nézné.
- A boltokat. A vendéglőket. A bankokat.
- Igazuk van, két nyugdíjas vénemberen mit lehet nézni?
- Mi is csak hallgatunk. Már mindent megbeszéltünk.
- Meg. Mindent megbeszéltünk.
- Valamit azért nem beszéltünk meg...
- Mi az a valami, amit még nem beszéltünk meg?
- Kebáb Máré!
- Az nem Kebáb Máré, hanem kebab mari. Románul volt fölírva itt szemben, egy nyitott ablak fölél. A kebab mari magyarul azt jelenti, hogy nagy kebab. Mert ott adtak kis adag kebabot és nagy adag kebabot. Kinek melyikre volt pénze. Te azt sem tudod, mi az a kebab?
- Valami rémlik róla...
- Darálthúsból sütik, a beceneve csevapcsicsa.
- Most már biztos, hogy ezt a dolgot még nem beszéltünk meg. Mert én ismertem Kebáb Márét!

- Honnan ismerted te Kebáb Márét, amikor élőben nem is létezett Kebáb Máré?

- Dehogynem létezett! Legalább egy Kebáb Máré létezett, mert jól ismertem. Gyönyörű fehérnép volt ez a Kebáb Máré! Orsován voltam katona, ott azt mondták, egy nemzedék nőtt fel rajta, olyan szép fehérnép volt ez a Kebáb Máré.

- Hogy te miket beszélsz! Ha létezett is Kebáb Máré, nem rajta nőtt fel egy nemzedék, hanem azon, amit ő sütött, vagyis a csevapcsi-csán, de te kebabot soha nem ettél...

- Látod, ez most a mi szerencsénk. Mert ha ettem volna kebabot, akkor most miről beszélgetnénk?

A szerzőről:

Elekes Ferenc a székelyföldi Siménfalván (Comuna Simonești) született, az egykori Udvarhely megyében, jelenleg Marosvásárhelyen él. Középiskoláit a székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnáziumban végezte. 1959-ben végzett a Babeş-Bolyai egyetem orosz szakán. Sok éven át az Ifjúmunkás, majd az Új Élet belső munkatársa. Első verseit az Igaz Szó közölte 1958-ban. Publicisztikai munkássága mindenek előtt stiláris, írói megformáltság tekintetében jelentős. Az utóbbi évtizedekben ritkán közölt.

Munkái: *Városi veréb*, versek, Forrás-sorozat, Irodalmi Könyvkiadó Bukarest, 1966; *Jómag Jani találmánya*, gyerekversek, Ion Creanga Kiadó Bukarest., 1976; *Amikor bekapcsolom a madarakat*, kispublicisztika, Dacia Könyvkiadó, Kolozsvár, 1977; *Jöttem, hogy lássalak*. Versek. MEK, 2009; *Elrajzolt angyalok*. Böződi napjaim. Kisregény. MEK, 2009; *Egy tekintet éghajlata*. Kisregény. MEK, 2010; *Az eltérített felvonó*. Kisregény. MEK, 2010; *Gocsovszkyné (Hangyák útja)*. Kisregény. MEK, 2011; *A feketeruhás hölgy finom ujjai*. Elbeszélés. MEK, 2011; *Isteni szemmérték*. MEK, 2011; *A kidobott dáma*. (Képek között ténferegve). MEK, 2012.